

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 6/2019

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрага: Сыдыков А. К.
Коллегия мүчөлөрү: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Жооптуу катчы: Куанбек кызы Н.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:
Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Юридикалык башкармалыгына:
телефон: (996 312) 61 10 38 телефону
факс: (996 312) 61 10 59 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
басылмалары бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 61 08 59 телефону
факс: (996 312) 61 09 92 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын бантык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат.

Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Мaxima» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Горький көчөсү, 48/1-6.

2019-жылдын 25-ноябрында басууга кол коюлган.

2019-жылдын 29-ноябрында басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2019-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Сыдыков А. К.
Члены коллегии: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Ответственный секретарь: Куанбек кызы Н.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридическое управление:
телефон: (996 312) 61 10 38
факс: (996 312) 61 10 59
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 61 08 59
факс: (996 312) 61 09 92
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики.

Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Махима».

г. Бишкек, ул. Горького, 48/1-6

Подписано в печать 25 ноября 2019 года.

Отпечатано 29 ноября 2019 года.

Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2019 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ички экономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, банктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү чагылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу и международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешнеэкономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках.

МАЗМУНУ:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 21-августундагы № 2019-П-33/43-7-(НФКУ) «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында Кыргыз Республикасындагы алмашуу бюролорунда ички контролду уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2019-жылдын 27-августунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 10
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 21-августундагы № 2019-П-33/43-8-(НФКУ) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 27-августунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 20
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 26-августундагы № 2019-П-07\44-2-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 27-августунда Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 33
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46-1-(ПС) ««Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2019-жылдын 9-сентябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 34
5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46-2-(ПС) ««Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2019-жылдын 6-сентябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 76

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46-3-(ПС) «Төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү жана андагы тобокелдиктерди тескөө боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 6-сентябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 106
7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы № 2019-П-14/46-4-(НПА) «Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 30-ноябрындагы № 47/10 «Төлөм системасынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 10-сентябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 132

СОДЕРЖАНИЕ:

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 21 августа 2019 года № 2019-П-33/43-7-(НФКУ) «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в обменных бюро в Кыргызской Республике в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 27 августа 2019 года)..... 142
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 21 августа 2019 года № 2019-П-33/43-8-(НФКУ) «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 27 августа 2019 года)..... 151
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 26 августа 2019 года № 2019-П-07/44-2-(ДКП) «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 27 августа 2019 года)..... 162
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46-1-(ПС) «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 9 сентября 2019 года) 163
5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46-2-(ПС) «Об утверждении Положения «О нештатных ситуациях в платежной системе»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 6 сентября 2019 года)205

6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46-3-(ПС) «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики по управлению рисками и надзору (оверсайту) за платежной системой» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 6 сентября 2019 года)233
7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 2 сентября 2019 года № 2019-П-14/46-4-(НПА) «О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности операторов платежных систем и платежных организаций» от 30 ноября 2016 года № 47/10»» ((опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 10 сентября 2019 года)257

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 21-августундагы
№ 2019-П-33/43-7-(НФКУ)

Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында Кыргыз Республикасындагы алмашуу бюролорунда ички контролду уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында Кыргыз Республикасындагы алмашуу бюролорунда ички контролду уюштурууга карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын:

– Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 30-июнундагы № 52/5 «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү максатында алмашуу бюролорунда ички контролдуктун жөнгө салынышына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

– Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 29-январындагы № 2/15 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым

токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунун 1-пунктунун 3-абзацы;

- Улуттук банк Башкармасынын 2014-жылдын 29-январындагы № 2/15 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин 2-пункту;

- Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 10-февралындагы № 7/2 «Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомунун 1-пунктунун төртүнчү абзацы;

- Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 10-февралындагы № 7/2 «Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин 3-пункту.

3. Юридика башкармалыгы:

- токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышы камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Токтом расмий жарыялангандан 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

5. Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен алмашуу бюролорун, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 21-августундагы
№ 2019-П-33/43-7-(НФКУ)
токтому менен бекитилген

**Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу
кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы
аракеттенүү максатында Кыргыз Республикасындагы
алмашуу бюролорунда ички контролду уюштурууга
карата минималдуу талаптар жөнүндө**

ЖОБО

1-глава. Жалпы жоболор

1. Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) лицензиясына ээ алмашуу бюролорунда ички контролду уюштуруу боюнча минималдуу талаптарды аныктоо, бул Жобонун максаты болуп саналат.

2. Улуттук банк террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында ички контролду уюштуруу үчүн алмашуу бюролорунун ишине инспекциялык текшерүү жүргүзүп, алардын жыйынтыгы боюнча маалыматтарды террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга (мындан ары – финансылык чалгындоо органы) белгиленген тартипте жөнөтөт.

3. Жобонун максаттарын ишке ашыруу үчүн төмөнкүдөй түшүнүктөр колдонулат:

Ички контролдоо – контролдоого жана билдирүүгө тийиш болгон операцияларды (бүтүмдөрдү) жана шектүү операцияларды (бүтүмдөрдү) аныктоо, ошондой эле террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) түздөн-түз байланыштуу акча каражаттары же мүлк менен ишке ашырылган башка операцияларга (бүтүмдөргө) бөгөт коюу боюнча чаралардын жыйындысы.

Идентификация – кардар жана (же) бенефициар ээси жөнүндө идентификациялык маалыматтарды белгилөө жол-жобосу.

Верификация – кардардын жана (же) бенефициар ээсинин идентификациялык маалыматтарын текшерүү жол-жобосу.

Бенефициар ээси – акырында (ээлик кылуу жана контролдоо тизмеги аркылуу) түз же кыйыр (үчүнчү жактар аркылуу) түрдө менчик укугуна ээлик кылган же кардарды контролдогон жеке адам (жеке жактар) же болбосо операция (бүтүм) ишке ашырылып жаткандынатынан же кызыкчылыгы үчүн жүргүзүлгөн жеке адам.

Контролдоого жана маалымдоого тийиштүү операцияларды (бүтүмдөрдү) аныктоо – бул, террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында ички контролду уюштуруу баскычы, мында милдеттүү контролго алынууга тийиш болгон операцияларды аныктоо иши камтылат.

Контролдоого жана маалымдоого тийиш болгон операциялар (бүтүмдөр) – «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамынын 23, 24, 25, 26-беренелеринде каралган акча каражаттары менен жүргүзүлгөн операциялар (бүтүмдөр).

Чөктүү сумма – Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген маани.

«Экстремисттик иш» түшүнүгү Кыргыз Республикасынын «Экстремисттик иш-аракеттерге каршы аракеттенүү жөнүндө» мыйзамынын түшүндүрмө берүү аппаратынын ченемдерине ылайык келет.

2-глава. Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча ички контролдоо системасы

4. Алмашуу бюролору Кыргыз Республикасынын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарын натыйжалуу аткарууга мүмкүндүк берген тобокелдикти аныктоого багытталган ыкмага негизделген ички контролдоо программасын

иштеп чыгууга жана колдонууга милдеттүү. Алмашуу бюролорунун ички контролдоо программасы Кыргыз Республикасынын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү мыйзамдарга туура келүүгө, ошондой эле алмашуу бюролорунун иш өзгөчөлүгүн, штаттык санын, кардарлар базасын, тобокелдик деңгээлин эске алуу менен иштелип чыгууга жана колдонулууга тийиш.

Алмашуу бюролорунда Кыргыз Республикасынын Өкмөтү менен белгиленген талаптарга ылайык, Кыргыз Республикасынын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарын сактоо боюнча ички контролдоо программасын иштеп чыгууга жана ишке ашырууга жооптуу адам болууга тийиш. Алмашуу бюросунун бир эле жооптуу кызматкери эң аз дегенде үч жылда бир жолу окууга жөнөтүлүп турат. Мында жооптуу кызматкер террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү маселелери боюнча колдонуудагы мыйзамдарды билүүгө тийиш.

5. Программалар менен жол-жоболордун террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарына шайкеш келүүсүнө баа берүү, ошондой эле террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарын сактоо максатында ички контролдоо эрежелеринин натыйжалуулугуна жана ишенимдүүлүгүнө баа берүү алмашуу бюролорунда ички контролдоо системасына баа берген жооптуу адам тарабынан ишке ашырылат.

Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарын сактоо максатында программанын жана жол-жоболордун шайкештигине жалпы баа берүү, ошондой эле ички контролдоо эрежелеринин натыйжалуулугуна жана ишенимдүүлүгүнө баа берүү туруктуу негизде, бирок кеминде үч жылда бир жолу жүргүзүлөт.

Ушул пунктта белгиленген нормалар, бир гана адам алмашуу бюросунун жооптуу кызматкери, жетекчиси жана ошондой эле алмашуу бюросун түзгөн юридикалык жактын жетекчиси жана

катышуучусу/акционерин болгон шартта мындай алмашуу бюролоруна жайылтылбайт.

Бир эле адам иштеген алмашуу бюролорунда баа берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө отчет кароого жана кабыл алууга алмашуу бюросун ачкан юридикалык жактын жогорку башкаруу органына берилет.

6. Нак чет өлкө валютасы менен операцияларды жүзөгө ашырууда алмашуу бюролорунун кызматкерлери төмөнкү иш-чараларды аткарууга тийиш:

1) 70 000 сомдон 1 000 000 сомго чейин (же операция (бүтүм) ишке ашырылган күнгө карата Улуттук банктын расмий курсу менен эсептелген чет өлкө валютасындагы суммага эквиваленттүү) нац улуттук жана/же чет өлкө валютасындагы суммада сатуу-сатып алуу (алмашуу) боюнча бир жолку операция (бүтүм) же бир нече өз ара байланышкан бир жолку операциялар (бүтүмдөр) жасалганда, инсандыгын күбөлөндүргөн документтин негизинде кардардын инсандыгын аныктоо иштери жүргүзүлөт.

Инсандыгын күбөлөндүргөн документтерге төмөнкүлөр кирет:

– Кыргыз Республикасынын жарандары боюнча:

а) Кыргыз Республикасынын жаранынын 2004-жылы чыккан үлгүдөгү паспорту (ID-карта);

б) идентификациялык карта – Кыргыз Республикасынын жаранынын 2017-жылы чыккан үлгүдөгү паспорту (ID карта);

в) Жарандык абалды каттоо актылары органынын жарандын туулгандыгы тууралуу күбөлүк – Кыргыз Республикасынын 16 жашка чыга элек жарандары үчүн;

г) аскердик билет;

д) айдоочунун күбөлүгү;

– чет өлкө жарандары боюнча:

а) чет өлкө жаранынын паспорту;

б) Кыргыз Республикасында турууга (жашоого) укугун тастыктоочу документ.

– Жарандыгы жок адамдар боюнча – Кыргыз Республикасында турууга (жашоого) укугун тастыктоочу документ;

– качкындар боюнча:

а) качкын деп табуу жөнүндө өтүнүч катты каттоо күбөлүгү;

б) качкын күбөлүгү.

Кардардын инсандыгын аныктагандан тышкары, алмашуу бюросунун кызматкерлери кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) катышы бардыгы жөнүндө маалыматтар камтылган Санкциялык тизмектерден жана адамдардын, топтордун жана уюмдардын тизмелеринен кардардын бар же жоктугун текшерүүсү зарыл.

2) 1 000000 сомго барабар же андан ашкан суммада (же операция (бүтүм) ишке ашырылган күнгө карата Улуттук банктын расмий курсу менен эсептелген чет өлкө валютасындагы суммага эквиваленттүү) нак улуттук жана/же чет өлкө валютасындагы суммада сатуу-сатып алуу (алмашуу) боюнча бир жолку операция (бүтүм) же бир нече өз ара байланышкан бир жолку операциялар (бүтүмдөр) жасалганда, алмашуу бюросунун кызматкерлери кардарды белгиленген талаптар боюнча текшерүүгө милдеттүү.

Талаптагыдай текшерүүгө кардарды идентификациялоо – кардардын-жеке адамдын инсандыгын аныктоо кирет: аты-жөнүн, жашаган жерин, туулган жылын, инсандыгын күбөлөндүргөн документтин негизинде инсандыгын аныктаган (сүрөтү менен) жана чет өлкө жаранынын жана жарандыгы жок адамдын Кыргыз Республикасында турууга (жашоого) болгон укугун тастыктоочу документтин негизинде жарандыгын, жашаган (катталган) жеринин же турган жеринин дарегин, салык төлөөчүнүн идентификациялык номерин (болгон болсо) же социалдык коргоо күбөлүгүнүн номерин, акча каражаттарын же мүлктү тескөөгө ыйгарым укуктарын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык талап кылынган башка маалыматтарды аныктоо.

Кардарды идентификациялоо Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталган форма боюнча анкетаны кардардын-жеке адамдын толтуруусу менен жүргүзүлөт.

3) Контролдоого жана маалымдоого тийиштүү операцияларды (бүтүмдөрдү) аныктоо жана табуу.

4) Кыргыз Республикасынын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)

каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарына ылайык, контролдоого жана маалымдалууга тийиш болгон операциялар (бүтүм) жөнүндө төмөнкү билдирүүлөрдү түзүү жана финансылык чалгындоо органына жөнөтүү:

а) шектүү операциялар (бүтүм) жөнүндө билдирүү – ишке ашырылган операциянын суммасына көз карандысыз, операция (бүтүм) белгиленген тартипте шектүү деп табылган учурдан тартып беш саат ичинде берилүүгө тийиш.

Шектүү операциялардын (бүтүмдөрдүн) критерийлеринин тизмеси финансылык чалгындоо органы тарабынан түзүлөт. Алмашуу бюропорунун иш өзгөчөлүгүн эске алуу менен финансылык чалгындоо органы тарабынан түзүлүүчү шектүү операциялардын (бүтүмдөрдүн) белгилерине толуктоо катары алмашуу бюропору улам толукталышы мүмкүн болгон шектүү операциялардын төмөнкүдөй мүнөздүү белгилеринин жана критерийлеринин тизмесин карап чыгууга тийиш:

– кардардын суралып жаткан маалыматтарды (аты-жөнү, катталган жана жашаган жери, туулган күнү, паспорттогу маалыматтар жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык талап кылынган башка маалыматтар) берүүдөн жүйөсүз баш тартуусу же түшүнүксүз себептер менен маалымат берүүнү созуу;

– ошол эле бир адамдын бир айдын ичинде көп жолу (14 жана андан көп) эч кандай айкын экономикалык же болбосо ачык мыйзамдуу максаты жок нарк чет өлкө валютасын сатуу жана сатып алуу боюнча операцияларды ишке ашыруусу;

б) жогорку тобокелдикке ээ өлкөлөрдүн жеке адамдары жана юридикалык жактары тарабынан нарк чет өлкө валютасын алмаштыруу операциялары (бүтүм) ишке ашырылгандыгы жөнүндө билдирүү – мындай операция (бүтүм) ишке ашырылган күндөн тартып операциянын суммасына көз карандысыз финансылык чалгындоо органына эки жумуш күнү ичинде берилүүгө тийиш;

в) кылмыштуу кирешелерди легалдаштыруу (адалдоо) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди жүзөгө ашыруу, ошондой эле мындай ишти каржылоо үчүн жаза өтөгөн жеке адам тарабынан нарк чет өлкө валютасын алмаштыруу операциялары (бүтүм) ишке ашырылгандыгы жөнүндө билдирүү – мындай операция

(бүтүм) ишке ашырылган күндөн тартып финансылык чалгындоо органына эки жумуш күнү ичинде берилүүгө тийиш;

г) коомдук кызмат адамдары тарабынан нак чет өлкө валютасын алмаштыруу операциялары (бүтүм) ишке ашырылгандыгы жөнүндө билдирүү – мындай операция (бүтүм) ишке ашырылган күндөн тартып финансылык чалгындоо органына үч жумуш күнү ичинде берилүүгө тийиш.

Билдирүүлөр Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген тартипке ылайык, финансылык чалгындоо органына жөнөтүлөт.

5) Ишке ашырылган операциялардын (бүтүмдөрдүн) суммасы чектүү суммага барабар болгон же андан ашкан учурда, кардар тууралуу маалыматты кошуу менен нак чет өлкө валютасы менен ишке ашырылган алмаштыруу операциялары (бүтүмдөр) жөнүндө маалыматтарды Кардарлар менен ишке ашырылган операцияларды каттоо журналына каттоо жана операция (бүтүм) ишке ашырылган күндөн тартып финансылык чалгындоо органына үч жумуш күнү ичинде берүү зарыл.

6) Кардарды идентификациялоого, верификациялоого жана иликтөөгө, ошондой эле бенефициар ээсин аныктоого тиешелүү документтердин жана жазуулардын көчүрмөлөрү жана чет өлкө валютасы менен жүргүзүлгөн алмашуу операциялары боюнча маалыматтар алмашуу бюросу менен кардардын ортосунда бүтүм ишке ашырылгандан кийин кеминде беш жыл сакталат.

7) Кыргыз Республикасында нак чет өлкө валютасы менен алмашуу операцияларын ишке ашыруу тартибине ылайык башка иш-чаралар.

7. Алмашуу бюросу террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарына ылайык маалыматтардын финансылык чалгындоо органына берилгендиги тууралуу кардарларга жана башка жактарга билдирүүгө укугу жок.

8. Алмашуу бюросу кардарды идентификациялоого, верификациялоого жана иликтөөгө, ошондой эле бенефициар ээсин аныктоого тиешелүү маалыматтарды жана нак чет өлкө валюталары менен алмашуу операцияларын ишке ашыруу боюнча маалыматтардын купуя сакталышын камсыз кылууга тийиш.

9. Алмашуу бюросу ушул Жобону кошо алганда, террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарын бузууга жол бергендиги үчүн Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларында каралган тартипте жоопкерчилик тартат.

10. Кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) катышкандыгы тууралуу маалыматтар бар Санкциялык тизмектерди, жеке адамдардын, топтордун жана уюмдардын тизмелерин, жогорку тобокелдикке ээ өлкөлөрдүн тизмелерин, кылмыштуу кирешелерди легалдаштыруу (адалдоо) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди жүзөгө ашыруу, ошондой эле мындай ишти каржылоо үчүн жаза өтөгөн жеке адамдардын тизмелерин, террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка тизмелерди жана тизмектерди жарыялоо тартиби Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленет.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 21-августундагы
№ 2019-П-33/43-8-(НФКУ)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна сунушталган өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин:

– 2005-жылдын 4-майындагы № 14/2 «Кыргыз Республикасындагы кредиттик союздардын ишин жөнгө салуу эрежелери жөнүндө» токтому;

– 2006-жылдын 23-мартындагы № 7/5 «Кредиттик союздарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндөгү» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

– 2009-жылдын 23-декабрындагы № 50/7 «Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти башкаруу боюнча минималдык талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтому;

– 2011-жылдын 27-июлундагы № 40/4 «Нак чет өлкө валютасы менен алмашуу операцияларын жүргүзүү укугуна лицензия берүү тартиби жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

– 2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

- 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/14 «Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

- 2013-жылдын 23-декабрындагы № 52/6 «Депозиттерди тартпаган МФУлардын жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлдүгүнө алынган башка юридикалык жактардын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтому;

- 2015-жылдын 23-декабрындагы № 78/26 «Микрофинансылык компаниялардын ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

- 2016-жылдын 16-мартындагы № 12/3 «Адистештирилген финансы мекемелеринин ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому;

- 2017-жылдын 31-майындагы № 21/7 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрофинансылык уюмдарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому.

2. Юридика башкармалыгы:

- токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен адистештирилген финансы-кредит уюму «Кредиттик союздардын финансылык компаниясы» ААК, микрофинансылык уюмдарды, кредиттик союздарды, кредит бюролорун, алмашуу бюролорун, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 21-августундагы
№ 2019-П-33/43-8-(НФКУ)
токтомуна тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр

1. Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 4-майындагы № 14/2 «Кыргыз Республикасында кредиттик союздардын ишин жөнгө салуу эрежелери жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасында кредиттик союздардын ишин жөнгө салуу эрежелеринин:

- 1.3-2-пунктундагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын.

2. Улуттук банк Башкармасынын «2006-жылдын 23-мартындагы № 7/5 «Кредиттик союздарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кредиттик союздарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобонун:

- 1.3-пунктундагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- 1.4-пунктунун 2-абзацындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

2.4-пунктунун онунчу абзацындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттер жөнүндө мыйзам талаптарын» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарын» дегенге алмаштырылсын.

3. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 23-декабрындагы № 50/7 «Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти башкаруу боюнча минималдык талаптар жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кредиттик союздардагы кредиттик тобокелдикти башкаруу боюнча минималдык талаптар жөнүндө» жобонун:

Жобого карата 1-тиркеменин 15-пунктунда «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын.

4. Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 27-июлундагы № 40/4 «Нак чет өлкө валютасы менен алмашуу операцияларын жүргүзүү укугуна лицензия берүү тартиби жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Нак чет өлкө валютасы менен алмашуу операцияларын жүргүзүү укугуна лицензия берүү тартиби жөнүндө» жобонун:

– 9-пунктунун «л»-пунктчасындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

– 9-1.пунктунун 7-пунктчасындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерге» «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

– 44-пунктунун:

10-абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«10) эгерде өтүнүч ээси же өтүнүч ээсинин катышуучулары акчалардын изин жашырууга, терроризмди каржылоого жана массалык жок кылуу куралдарын жайылтууну каржылоого каршы күрөшүү (ФАТФ) боюнча эл аралык стандарттарды иштеп чыгуу жана жайылтуу боюнча өкмөттөр аралык уюмдун (топтун) сунуш-көрсөтмөлөрүн колдонбогон же жетишсиз деңгээлде колдонгон жогорку тобокелдиктеги өлкөлөрдүн аймагында каттоодон өтсө же жашаса жана террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө эл аралык кызматташууга катышпаса, ошондой эле түзүүгө жана жаңыртып турууга жооптуу болуп эсептелген финансылык чалгындоо органы түзгөн адамдардын, топтордун жана уюмдардын тизмелеринде, Санкциялык тизмектерде өтүнүч ээсинин же болбосо өтүнүч ээсинин катышуучуларынын кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) катышкан деген маалымат бар болсо;

Эскертүү: колдонулган терминдер Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык түшүндүрүлөт.»;

– 12-пунктчасындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

– 49-пунктунун 1-пунктчасындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын.

5. Улуттук банк Башкармасынын «2011-жылдын 26-октябрындагы № 60/8 «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Микрофинансылык уюмдар жана кредиттик союздар тарабынан ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобонун:

– 8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8. ФКУ ислам банк иши жана каржылоо принциптери боюнча операцияларды жүзөгө ашырууда Кыргыз Республикасынын «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө» мыйзамынын жана террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүүгө багытталган Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарын сактоого тийиш.».

6. Улуттук банк Башкармасынын «2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/14 «Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

Жобого карата 1-тиркеменин 11-пунктунда «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын.

7. Улуттук банк Башкармасынын «2013-жылдын 23-декабрындагы № 52/6 «Депозиттерди тартпаган микрофинансылык уюмдардын жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын көзөмөлдүгүнө алынган башка юридикалык жактардын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Депозиттерди тартпаган микрофинансы уюмдарынын жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан жана иши ал тарабынан жөнгө

салынган башка жактардын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоонун:

- 5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«5. Улуттук банк, МФУлардын, адистештирилген финансы мекемелеринин жана алмашуу бюролорунун ишине, анын ичинде террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында ички контролду уюштуруу маселелери боюнча инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзөт жана анын жыйынтыктары жөнүндө маалыматтарды террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан уюштурулуучу Кыргыз Республикасынын ыйгарым укуктуу мамлекеттик органына жөнөтөт.»;

- 6-пунктунун «б» пунктчасындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- 19-пунктунун он үчүнчү абзацындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- 25-пунктунун «д» пунктчасындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- 38-пунктундагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- Жобого карата 3-тиркеменин «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы

аракеттенүү максатында тобокелдикти жана ички контролдукту тескөө жөнүндө маалымат» деп аталган IV бөлүгүнүн:

- бөлүктүн аталышында «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

1, 2, 7 жана 8-пункттарындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- Жобого карата 3-1-тиркеменин «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү максатында тобокелдиктерди тескөө жана ички контролдук жөнүндө маалымат» деп аталган III бөлүгүнүн:

бөлүктүн аталышында «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

1, 2, 7 жана 8-пункттарындагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашыруу) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын.

8. Улуттук банк Башкармасынын «2015-жылдын 23-декабрындагы № 78/26 «Микрофинансылык компаниялардын ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Микрофинансылык компаниялардын ишин лицензиялоо жөнүндө» жобонун:

23-пунктунун:

6 жана 7 пунктчалары төмөнкү редакцияда берилсин:

«6) катышуучу катары акчанын изин жашырууга, терроризмди каржылоого жана массалык жок кылуучу курал-жарактарды таркатууну каржылоого каршы аракеттенүү жагында эл аралык стандарттарды иштеп чыгуу жана колдонууга киргизүү боюнча эл аралык уюмдардын сунуштарын колдонбогон жана террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө эл аралык кызматташууга катышпаган жогорку тобокелдиктеги өлкөлөрдө катталган адамдарга жана/же аффилирленген жактарга же болбосо ошол мамлекеттердин аймагында жашаган адамдарга ээ юридикалык жактар же ошол мамлекеттерде катталган юридикалык жактар, ошондой эле түзүүгө жана жаңыртып турууга жооптуу болуп эсептелген финансылык чалгындоо органы түзгөн адамдардын, топтордун жана уюмдардын тизмелеринде, Санкциялык тизмектерде кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) катышкан деген маалыматы бар юридикалык жактар;

7) террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү, ошондой эле экстремисттик ишти каржылоого жана массалык жок кылуучу курал-жарактарды таркатууну каржылоого каршы аракеттенүү жагында эл аралык стандарттарды иштеп чыгуу жана колдонууга киргизүү боюнча эл аралык уюмдардын сунуштарын колдонбогон жана террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө эл аралык кызматташууга катышпаган жогорку тобокелдиктеги өлкөлөрдүн аймагында жашаган жана/же резиденттери болуп саналган жеке адамдар, ошондой эле түзүүгө жана жаңыртып турууга жооптуу болуп эсептелген финансылык чалгындоо органы түзгөн адамдардын, топтордун жана уюмдардын тизмелеринде, Санкциялык тизмектерде кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) катышкан деген маалыматы бар жеке адамдар»;

- 25-пунктундагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- 35-пунктундагы «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- Жобого карата 6-тиркеменин 5-пунктунун 2-пунктчасында «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын».

9. Улуттук банк Башкармасынын «2016-жылдын 16-мартындагы № 12/3 «Адистештирилген финансы мекемелеринин ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Адистештирилген финансы мекемелеринин ишин лицензиялоо жөнүндө» жобонун:

- 13-пунктунун:

2-пунктчасындагы «терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга)» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

6-пунктчасындагы «терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга)» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

8-пунктча төмөнкү редакцияда берилсин:

«8) террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча болжолдонгон операциялар боюнча ишти жөнгө салган адистештирилген финансы-кредит мекемесинин ички контролдоо программасын».

- 25-пунктунун:

биринчи абзацындагы «терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга)» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

2-пунктчасынын бешинчи абзацындагы «терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга)» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

– 26-пунктунун:

биринчи абзацындагы «терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга)» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

3-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«3) террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча ички уюштуруу иштери үчүн жоопкерчиликтүү түзүмдүк бөлүмдүн жетекчиси (комплаенс-офицер) – террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын билүүгө жана тиешелүү сертификаттарга ээ болууга тийиш.»

10. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 31-майындагы № 21/7 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрофинансылык уюмдарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрофинансылык уюмдарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобонун:

3-пунктундагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр

«террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

9-пунктунун 17-абзацындагы «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттер жөнүндө» деген сөздөр «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө» дегенге алмаштырылсын;

13-пунктундагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерге» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын;

- Жобого карата 1-тиркеменин 3-пунктундагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого)» дегенге алмаштырылсын.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 26-августундагы
№ 2019-П-07/44-2-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 24, 28 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банктын эсептик чени жылдык 4,25 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2019-жылдын 27-августунан тартып күчүнө кирет.
3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Улуттук банктын расмий интернет-сайтында, токтом кабыл алынган күндөн тартып бир жумуш күнү ичинде жарыялышын камсыз кылсын.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№ 2019-П-14/46-1-(ПС)

«Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготкон катары таанылсын:

– Улуттук банк Башкармасынын 2018-жылдын 12-декабрындагы № 2018-П-14/53-8-(ПС) «Төлөм системасынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишин лицензиялоо жөнүндө» жобо тууралуу» токтому;

– Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-февралындагы № 2019-П-33/9-7-(НФКО) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан берилүүчү лицензия үчүн төлөм жана жыйым өлчөмү жөнүндө» токтомунун күчүн жоготкон катары таануу жөнүндө» токтомунун 1-пунктунун 9-абзацы;

– Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 27-февралындагы № 2019-П-33/9-7-(НФКО) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-4-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан берилүүчү лицензия үчүн төлөм жана жыйым өлчөмү жөнүндө» токтомунун күчүн жоготкон катары таануу жөнүндө» токтомуна карата тиркеменин 9-пункту.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Токтом, 2021-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кире турган 19-пунктунун 2-пунктчасынын «п») абзацынан тышкары, расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

5. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен төлөм уюмдарын жана төлөм системаларынын операторлорун, «KG төлөм системасынын операторлору ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Байланыш операторлору ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАКты жана коммерциялык банктарды тааныштырсын.

6. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№ 2019-П-14/46-1-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

**«Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын
операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө»**

ЖОБО

1-БӨЛҮК

**ТӨЛӨМ УЮМДАРЫ ЖАНА ТӨЛӨМ СИСТЕМАЛАРЫНЫН
ОПЕРАТОРЛОРУ ЖАНА АЛАРДЫН АКЦИОНЕРЛЕРИ
(УЮШТУРУУЧУЛАРЫ)/КАТЫШУУЧУЛАРЫ**

1-глава

Жалпы жоболор

1. «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин лицензиялоо жөнүндө» жободо (мындан ары – Жобо) Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) төлөм уюмдарына жана төлөм системаларынын операторлоруна төмөнкү багыттарда ишкердикти жүзөгө ашырууга лицензия берүү тартиби аныкталган:

1) өз иш натыйжасы болуп саналбаган товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү үчүнчү жактардын пайдасына маалымат технологияларына жана электрондук каражаттарга, ошондой эле төлөмдөрдү өткөрүү ыкмаларына негизденген төлөм системалары аркылуу кабыл алуу жана өткөрүү боюнча кызматтарды сунуштоо;

2) үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын, ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү боюнча кызматтарды сунуштоо.

Жободо ошондой эле төлөм уюмдарына жана төлөм системаларынын операторлоруна жана алардын кызмат адамдарына карата талаптар белгиленген.

2. Төлөм уюму жана төлөм системасынын оператору акционердик коомдун же жоопкерчилиги чектелген коомдун уюштуруу-укуктук формасында түзүлөт, алар өз ишин Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына дал келген уюштуруу документтеринин негизинде жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Улуттук банктын лицензиясынын негизинде жүзөгө ашырат.

3. Улуттук банк тарабынан берилүүчү лицензия мөөнөтсүз, ажыратып алынгыс болуп саналат жана аны үчүнчү жактарга берүүгө болбойт.

4. Төлөм уюмунун жана төлөм системасынын операторунун лицензиясы үчүн төлөнүүчү мамлекеттик алымдын өлчөмү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык аныкталат.

5. Лицензиаттар тиешелүү ыйгарым укуктуу башкаруу органы чечим кабыл алган күндөн тартып 5 (беш) жумуш күнү ичинде Улуттук банкка бардык өзгөрүүлөр, анын ичинде уставдык капитал өлчөмүнүн өзгөргөндүгү, акцияларды/уюмда катышуу үлүшүн сатып алуу/сатуу, жоюу же кайра өзгөртүп түзүү, аткаруу органынын, байкоо органынын/директорлор кеңешинин, уюштуруучулар курамынын, айкын жайгашкан жеринин жана юридикалык дарегинин өзгөргөндүгү тууралуу (көчүрмөлөрдү/протоколдук чечимдердин көчүрмөлөрүн жана башка тастыктоочу документтерди кошо тиркөө менен) маалымдоого милдеттүү.

6. Ушул жобонун талаптары бузулган учурда Улуттук банк төлөм уюмуна/төлөм системасынын операторуна жана алардын кызмат адамдарына карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.

2-глава

Терминдер жана аныктамалар

7. Ушул жобонун алкагында төмөнкү терминдер жана аныктамалар колдонулат:

Өтүнүч ээси – ушул жобого ылайык төлөм уюмунун жана/же төлөм системасынын операторунун ишин жүзөгө ашыруу укугуна лицензия алуу өтүнүчү менен Улуттук банкка кайрылган акционердик коом/жоопкерчилиги чектелген коом.

Лицензиат – Улуттук банктан тиешелүү ишти жүзөгө ашыруу укугуна лицензия алган төлөм уюму жана/же төлөм системасынын оператору.

Кызмат адамдары – байкоо органы (Директорлор кеңеши каралган учурда), башкармалыктын аткаруу органынын мүчөлөрү жана/же төлөм уюмунун жана/же төлөм системасынын операторунун күндөлүк ишин жетекчиликке алган, өз функционалдык милдеттери боюнча аларга теңдештирилген адамдар.

Төлөм уюмдары жана/же төлөм системаларынын операторлору менен байланыштуу жактар:

1) төлөм уюмунун жана/же төлөм системасынын операторунун (юримдикалык жактын) кызмат адамдары жана алардын жакын туугандары;

2) төлөм уюмунун жана/же төлөм системасынын операторунун капиталында тике же кыйыр түрдө олуттуу катышкан жана/же контролдукту жүзөгө ашырган башка юримдикалык жактар же жеке адамдар;

3) ушул терминдин 2-пунктчасында көрсөтүлгөн юримдикалык жактарды башкаруунун байкоо жана аткаруу органынын мүчөлөрү жана алардын жакын туугандары;

4) ушул терминдин 2-пунктчасында көрсөтүлгөн жеке адамдардын жакын туугандары;

5) ушул терминдин 2-пунктчасында көрсөтүлгөн жактар аларда олуттуу катышуучудан болгон жана/же контролдукту жүзөгө ашырган башка юримдикалык жактар.

3-глава

Уставдык капитал

8. Төлөм уюмунун жана төлөм системасынын операторунун уставдык капиталы акционерлердин (уюштуруучулардын)/ катышуучулардын коммерциялык банктагы банктык эсебине салынган акча каражаттардын эсебинен улуттук валютада гана түзүлөт.

Уставдык капиталды негизги каражаттардын жана материалдык эмес активдердин эсебинен түзүүгө тыюу салынат. Улуттук банк тарабынан лицензия берүү/берүүдөн баш тартуу чечими кабыл

алганга чейин уставдык капиталды түзүү максатында салынган акча каражаттарды колдонууга тыюу салынат.

9. Төлөм уюмунун жана төлөм системасынын операторунун капиталынын негизин толугу менен төлөнгөн уставдык капитал түзөт. Капиталдын курамына, ал боюнча төлөм уюму же төлөм системасынын оператору каражаттарды кайтаруу боюнча милдеттенмелерге ээ эмес уставдык капитал гана кирет.

10. Уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү төмөнкүлөрдү түзөт:

- төлөм уюму үчүн кеминде 2 000 000 (эки миллион) сом.
- төлөм системасынын оператору үчүн кеминде 1 000 000 (бир миллион) сом.

Өтүнүч ээси эки лицензия алууга документтерди тапшырган учурда, уставдык капитал кеминде 3 000 000 (үч миллион) сомду түзүүгө тийиш.

11. Өз иш натыйжасы болуп саналбаган товарлар үчүн төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү үчүнчү жактар-резидент эместердин пайдасына кабыл алуу жана жүргүзүү кызматтарын сунуштоо ишин жүзөгө ашырууда төлөм уюмунун уставдык капиталы кеминде 10 000 000 (он миллион) сом өлчөмүндө болууга тийиш.

12. Бюджетти болжолдоо жана аткаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын Улуттук банктагы Бирдиктүү казына эсебине чегерилүүгө тийиш болгон төлөөчүлөрдүн салыктарын, жыйымдарын жана төлөмдөрүн төлөө боюнча акча каражаттарын кабыл алууда (тике келишимдер бар учурда) төлөм уюму кеминде 10 000 000 (он миллион) сом өлчөмүндө уставдык капиталга ээ болууга тийиш.

Ушул пункттун талабы коммерциялык банк менен агенттик макулдашуунун негизинде төлөөчүлөрдөн салыктарды, жыйымдарды жана төлөмдөрдү төлөө боюнча акча каражаттарын кабыл алууну жүзөгө ашырган төлөм уюмдарына таркатылбайт.

13. Эгерде төлөм системасынын операторунун төлөм системасы Кыргыз Республикасынын төлөм системасын көзөмөлдөө (оверсайт) Саясатында белгиленген маанилүүлүк критерийлерине ылайык, 12 (он эки) жана андан ашык айдын жыйынтыгы боюнча системалык жактан маанилүү/маанилүү төлөм системасы катары же төлөм уюму/төлөм системасынын оператору орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдери

катары таанылса, анда уставдык капитал төлөм системасынын маанилүүлүк деңгээлине жараша белгиленет:

Уставдык капитал төмөнкү өлчөмдө белгиленет:

– 200 000 000 (эки жүз миллион) сом, эгерде төлөм системасы системалык жактан маанилүү болуп таанылса;

– 30 000 000 (отуз миллион) сом, эгерде төлөм системасы маанилүү болуп таанылса;

– 20 000 000 (жыйырма миллион) сом, эгерде төлөм уюму же төлөм системасынын оператору орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдер катары таанылса.

Төлөм уюму же төлөм системасынын оператору Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитетинин чечими тууралуу лицензиатка билдирилген күндөн тартып алты ай ичинде жобонун ушул пунктунда көрсөтүлгөн өлчөмдө уставдык капиталды көбөйтүү тууралуу чечим кабыл алууга жана банкка акча каражаттарды салууга тийиш. Акча каражаттар белгиленген мөөнөттө салынбаган учурда Улуттук банк тиешелүү ченемдик укуктук актыларга ылайык таасир этүү чараларын колдонот.

4-глава

Өтүнүч эзлеринин/лицензиаттардын акционерлерине (уюштуруучуларына)/ катышуучуларына карата талаптар

14. Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун акционерлеринен (уюштуруучуларынан)/катышуучуларынан болуп жеке адамдар жана юридикалык жактар, Кыргыз Республикасынын резиденттери/резидент эместери болушу мүмкүн.

Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун акционерлери (уюштуруучулары)/катышуучулары тууралуу маалымат ушул жобонун 3 жана 4-тиркемелеринин формасы боюнча анкеталарда сунушталууга тийиш.

15. Төмөнкү жактар төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун акционери (уюштуруучусу)/катышуучусу боло алышпайт:

1) тизмеги Улуттук банк тарабынан аныкталган оффшордук аймактарда жашаган жана/же каттоодон өткөн же болбосо катышуучусу катары оффшордук аймактарда каттоодон өткөн аффилирленген жактарга ээ жеке адамдар жана юридикалык жактар;

2) аларга карата көрсөтүлгөн жактар менен укуктук мамиле түзүүгө тыюу салынган жана ал Кыргыз Республикасы тарабынан милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон, БУУнун Коопсуздук кеңеши тарабынан эл аралык санкциялар кабыл алынган жеке адамдар жана юридикалык жактар, ошондой эле аларга карата БУУнун Коопсуздук кеңеши тарабынан эл аралык санкциялар кабыл алынган мамлекеттерде каттоодон өткөн жеке адамдар жана юридикалык жактар;

3) Улуттук банкка белгиленген тартипте өз иши, финансылык абалы, катышуучуларынын курамы жөнүндө маалыматтарды жана бенефициардык менчик ээлерин кошо алганда, юридикалык жактын катышуучуларын так идентификациялоого жана алар боюнча иликтөөлөрдү жүргүзүүгө мүмкүндүк берген кандай болбосун башка маалыматтарды/документтерди сунуштабаган, же болбосо бенефициардык менчик ээлерин кошо алганда, юридикалык жактын катышуучуларын так идентификациялоого жана алар боюнча иликтөөлөрдү жүргүзүүгө мүмкүндүк бербеген маалыматтарды сунуштаган жеке адамдар жана юридикалык жактар, ошондой эле алар өз кынтыксыз ишкердик аброюн тастыктабаган учурларда;

4) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына же болбосо чет мамлекеттин мыйзамдарына ылайык соттун чечими боюнча тыюу салуулар же чектөөлөр каралган жеке адамдар жана юридикалык жактар;

5) Улуттук банк тарабынан белгиленген тартипте төлөм уюмунун/ төлөм системасынын операторунун уставдык капиталында үлүштү сатып алууга багытталган акча каражаттардын келип чыгуу булагынын мыйзамдуулугун тастыктабаган жеке адамдар жана юридикалык жактар.

5-глава

Улуттук банкка сунушталуучу документтерге карата талаптар

16. Өтүнүч ээсинин документтери (документтин түп нускасы жана/же анын талапка ылайык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү) Улуттук банкка анын жайгашкан жери боюнча тапшырылат:

– Улуттук банктын борбордук аппаратына – Бишкек шаарында жана Чүй областында каттоодон өткөн өтүнүч ээлери тарабынан;

– Улуттук банктын областтык башкармалыктарына – Чүй жана Баткен областтарынан тышкары, Кыргыз Республикасынын областтарында каттоодон өткөн өтүнүч ээлери тарабынан;

– Улуттук банктын Баткен областындагы өкүлчүлүгүнө – Баткен областында каттоодон өткөн өтүнүч ээлери тарабынан.

Чет өлкөлүк акционерлер (уюштуруучулар)/катышуучулар тарабынан сунушталган документтер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте легалдаштырылууга же апостилдештирилүүгө тийиш. Чет тилде сунушталган документтер мамлекеттик жана/же расмий тилдерге которулуп, талапка ылайык күбөлөндүрүлгөн түрдө сунушталууга тийиш.

17. Ушул жобого ылайык Улуттук банкка сунушталган жана бирден ашык баракты камтыган бардык документтердин ар бир барагында маалымат чагылдырылууга, көктөлүүгө, номер коюлууга, жетекчинин кол тамгасы коюлуп, өтүнүч ээсинин мөөрү менен күбөлөндүрүлүүгө тийиш. Улуттук банктын талабы боюнча айрым документтер электрондук формада сунушталышы мүмкүн.

18. Лицензия алууга өтүнүч кат менен документтер кайтарылып алынса же болбосо лицензия берүүдөн баш тартылса же мурда берилген лицензия кайтарылып алынса, ушул жобонун алкагында Улуттук банкка сунушталган документтер жана алардын көчүрмөлөрү өтүнүч ээсине/лицензиатка кайтарылбайт.

2-БӨЛҮК ЛИЦЕНЗИЯЛОО ТАРТИБИ

6-глава

Лицензия алуу үчүн зарыл документтер

19. Төмөнкү ишти жүзөгө ашырууга лицензия алуу үчүн өтүнүч ээси Улуттук банкка төмөнкү документтерди бир нускада мамлекеттик жана/же расмий тилдерде сунуштайт:

1) өз иш натыйжасы болуп саналбаган товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү үчүнчү жактардын пайдасына маалымат технологияларына жана электрондук каражаттарга, ошондой эле төлөмдөрдү өткөрүү ыкмаларына негизденген төлөм системасы аркылуу кабыл алуу жана өткөрүү боюнча кызматтарды сунуштоо боюнча:

а) ушул жобого карата 1-тиркемеде белгиленген форма боюнча түзүлгөн, өтүнүч ээсинин жетекчисинин кол тамгасы коюлган лицензия берүү жөнүндө өтүнүч кат;

б) уюштуруу документтеринин көчүрмөлөрү: юридикалык жактын жетекчисинин/башка ыйгарым укуктуу адамынын кол тамгасы жана мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн устав, мамлекеттик каттоодон өткөндүгү жөнүндө күбөлүк, юридикалык жакты түзүү, уставдык капиталдын өлчөмү, башкаруунун аткаруу органын тандоо жөнүндө чечим;

в) акционерлер (уюштуруучулар)/катышуучулар-юридикалык жактардын документтеринин көчүрмөлөрү: ошол юридикалык жактын жетекчисинин/башка ыйгарым укуктуу адамынын кол тамгасы жана мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн уюштуруу документтери, мамлекеттик каттоодон өткөндүгү жөнүндө күбөлүк, акыркы отчеттук күнгө карата түзүлгөн, салык органына тапшырылган финансылык отчет;

г) документтерди тапшыруу учуруна карата салык органдарынан салыктык карызынын жок экендигин тастыктаган маалым кат;

д) тастыктоочу документтерди кошо тиркөө менен уставдык капитал түзүүгө багытталган акционерлердин (уюштуруучулардын)/катышуучулардын акча каражаттарынын келип чыгуу булактарын аныктоого мүмкүндүк берген маалыматтар;

е) ушул Жобонун 2, 3 жана 4-тиркемелерине ылайык толтурулган жана башкаруунун аткаруу органынын мүчөлөрү жана акционерлери (уюштуруучулары)/катышуучулары тарабынан кол коюлган анкеталар же болбосо анкеталардын түп нускасын кийин жөнөтүү менен анын сканерден өткөрүлгөн көчүрмөлөрү;

ж) өтүнүч ээсинин аффилирленген жана байланыштуу жактары жөнүндө маалымат (жеке адамдын аты-жөнү, юридикалык жактын аталышы, уюштуруу документтери жана башка тастыктоочу документтер);

з) кеминде төмөнкүлөр камтылган бизнес-план:

– операцияларды ишке ашырууда алдыга коюлган максаттарды аныктоо;

– мындай операцияларды ишке ашыруудан күтүлгөн экономикалык натыйжалардын болжолдуу эсептери;

и) сунуштоочулардын пайдасына кызмат көрсөтүүлөр үчүн калктан жана өз агенттеринен түшкөн акча каражаттарын сактоо жана пайдалануу максатында банкта эсептешүү эсебин ачууга түзүлгөн келишимдин көчүрмөсү;

к) коммерциялык банк менен техникалык платформаларды колдонууга киргизүү жана чек ара аркылуу өтүүчү төлөмдөр боюнча финансылык өз ара эсептешүүнү жүргүзүү чөйрөсүндө алдын ала түзүлгөн келишимдин көчүрмөсү (өз иш натыйжасы болуп саналбаган товарлар үчүн төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү үчүнчү жактар-Кыргыз Республикасынын резидент эместеринин пайдасына кабыл алуу жана өткөрүү боюнча кызматтарды сунуштай турган өтүнүч ээси үчүн);

л) ушул жобонун 10 же 11 жана 12-пунктуларына (кызмат көрсөтүүлөргө жараша) ылайык уставдык капитал катары акча каражаттар салынгандыгын тастыктаган документ;

м) өтүнүч ээсинин аларда төмөнкүлөр каралган ички документтеринин көчүрмөлөрү:

– агенттердин аралыкта орнотулуучу жабдууларын туташтыруу тартиби;

– инкассациялоо тартиби;

– кемчиликтер боюнча иш алып баруу тартиби;

- кардарларга акча каражаттарын кайтаруу тартиби;
- агенттер жана төлөм терминалдары аркылуу өтүүчү акча каражаттардын жылуу тартиби;
- штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда иш алып баруу тартиби;
- кардарларды террористтик жана экстремисттик ишке же массалык жок кылуу куралдарын таркатууга катыштыгы бар катары таанылган адамдардын эл аралык жана улуттук тизмеги боюнча текшерүү жагында жөнөтүүчүлөрдүн жана алуучулардын маалым каттарын тескөө механизмдерин кылдат чагылдыруу;
- тараптардын жана алардын катышуучуларынын укуктары, милдеттенмелери жана жоопкерчилиги.

Документтер көктөлгөн, номер коюлган жана ага жетекчинин жана/же ыйгарым укуктуу адамдын кол тамгасы коюлуп, мөөрү менен тастыкталууга тийиш.

н) лицензия берүү үчүн мамлекеттик алым салынгандыгын тастыктаган документ;

о) өтүнүч ээси-жеке адам Кыргыз Республикасынын резидентинин/резидент эмесинин акционеринин (уюштуруучусунун)/катышуучусунун төмөнкү документтеринин көчүрмөлөрү:

- паспортунун көчүрмөсү;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган формада, документтерди сунуштоо күнүнө карата салык боюнча карыз жок экендиги жөнүндө маалымкаттар жана/же кирешелер, социалдык чегерүүлөр жөнүндө декларациянын көчүрмөсү; резидент эмес – жеке адам ушул сыяктуу документтерди ал өзү жараны болуп саналган өлкөнүн мыйзамдарына ылайык сунуштоосу зарыл;
- тастыктоочу документтерди жана кредиттик карызы жок экендиги жөнүндө документтерди кошо тиркөө менен уставдык капитал түзүүгө багытталган акционердин (уюштуруучунун)/катышуучунун акча каражаттарынын келип чыгуу булактарынын келип чыгуу булактарын аныктоого мүмкүндүк берген маалыматтар (банктан жыйымдар жөнүндө маалым кат, иштеген жеринен – кирешеси жөнүндө маалым кат; дивиденддер жөнүндө маалым кат же киреше алуусун жана уставдык капиталды түзүүгө/көбөйтүүгө, акцияларды сатып алууга же

үлүшкө катышууга багытталуучу каражаттар бар экендигин тастыктаган башка документтер).

2) үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын, ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү кызматтарын сунуштоо боюнча:

а) ушул жобого карата 1-тиркемеде белгиленген форма боюнча түзүлгөн, өтүнүч ээсинин жетекчисинин кол тамгасы коюлган лицензия берүү жөнүндө өтүнүч кат;

б) уюштуруу документтеринин көчүрмөлөрү: юридикалык жактын жетекчисинин/башка ыйгарым укуктуу адамынын кол тамгасы жана мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн устав, мамлекеттик каттоодон өткөндүгү жөнүндө күбөлүк, юридикалык жакты түзүү, уставдык капиталдын өлчөмү, башкарууну аткаруу органын тандоо жөнүндө чечим;

в) акционерлер (уюштуруучулар)/катышуучулар-юридикалык жактардын документтеринин көчүрмөлөрү: ошол юридикалык жактын жетекчисинин/башка ыйгарым укуктуу адамынын кол тамгасы жана мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн уюштуруу документтери, мамлекеттик каттоодон өткөндүгү жөнүндө күбөлүк, акыркы отчеттук күнгө карата түзүлгөн, салык органына тапшырылган финансылык отчет;

г) документтерди тапшыруу учуруна карата салык органдарынан салыктык карызынын жок экендигин тастыктаган маалым кат;

д) тастыктоочу документтерди кошо тиркөө менен уставдык капитал түзүүгө багытталган акционерлердин (уюштуруучулардын)/катышуучулардын акча каражаттарынын келип чыгуу булактарын аныктоого мүмкүндүк берген маалыматтар;

е) ушул Жобонун 2, 3 жана 4-тиркемелерине ылайык толтурулган жана башкармалыктын аткаруу органынын мүчөлөрү жана акционерлер (уюштуруучулар)/катышуучулар тарабынан кол коюлган анкеталар же болбосо анкеталардын түп нускасын кийин жөнөтүү менен анын сканерден өткөрүлгөн көчүрмөлөрү, ошондой эле ушул жобонун 3-бөлүгүндө каралган документтердин көчүрмөлөрү кошо тиркелет;

ж) өтүнүч ээсинин аффилирленген жана байланыштуу жактары жөнүндө маалымат (жеке адамдын аты-жөнү, юридикалык жактын

аталышы, уюштуруу документтери жана башка тастыктоочу документтер);

з) кеминде төмөнкүлөр камтылган бизнес-план:

– операцияларды ишке ашырууда алдыга коюлган максаттарды аныктоо;

– иш технологиясы жана шифрлөө алгоритми;

– мындай операцияларды ишке ашыруудан күтүлгөн экономикалык натыйжалардын болжолдуу эсептери;

и) чарбалык иш каражаттарын сактоо жана пайдалануу үчүн коммерциялык банкта эсептешүү эсебин ачууга түзүлгөн келишимдин көчүрмөсү;

к) ушул жобонун 11-пунктуна ылайык уставдык капитал катары акча каражаттар салынгандыгын тастыктаган документ;

л) кеминде төмөнкүлөр камтылган төлөм системасында финансылык мониторинг жүргүзүү тартибин жөнгө салган ички документтердин көчүрмөсү:

– финансылык мониторинг максаты жана милдеттери;

– финансылык мониторинг жүргүзүү принциптери;

– мониторинг системасын түзүүчү элементтердин топтому;

м) төлөм системасынын иштөө эрежелеринде төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

– төлөм системасынын архитектурасын жана анын иш схемасын кеңири чагылдыруу;

– төлөм системасына кирүү жана андан чыгуу тартиби, шарттары жана жол-жоболору;

– катышуучуну төлөм системасына кошуу тартиби;

– процессинг жана акыркы эсептешүүнү жүргүзүү тартиби;

– ката төлөмдөрдү жокко чыгаруу жана кайтаруу тартиби;

– кемчиликтер боюнча иштерди жүргүзүү тартиби;

– төлөм системасынын катышуулары тарабынан өз иши жөнүндө маалыматтарды төлөм системасынын операторуна берүү тартиби;

– тобокелдиктерди тескөө боюнча колдонулган моделди кошо алганда, төлөм системасында тобокелдиктерди тескөө системасы,

тобокелдиктерди тескөө иш-чараларынын жана ыкмаларынын тизмеги, ички контролдук системасын жана ички аудит кызматынын иши, эгерде болгон болсо;

- маалыматты коргоо талаптары;
- талаш маселелерди чечүү тартиби;
- системада штаттан тышкаркы жагдай келип чыккан шартта, катышуучулардын иш алып баруу тартиби;
- төлөм системасынын операторунун жана катышуучулардын укуктары, милдеттери жана жоопкерчиликтери;
- кардарларды террористтик жана экстремисттик ишке же массалык жок кылуу куралдарын таркатууга катыштыгы бар катары таанылган адамдардын эл аралык жана улуттук тизмеги боюнча текшерүү жагында жөнөтүүчүлөрдүн жана алуучулардын маалым каттарын тескөө механизмдерин кылдат чагылдыруу.

Төлөм системасынын иштөө эрежеси көктөлгөн, номер коюлган жана ага жетекчинин/ыйгарым укуктуу адамдын кол тамгасы коюлуп, юридикалык жактын мөөрү менен тастыкталууга тийиш;

н) аппараттык-программалык комплексин (мындан ары – АПК) орнотуу жана өндүрүштүк колдонууга киргизүү актысы;

о) өтүнүч ээсинин/лицензиаттын АПК орнотулган жайга менчик укугу белгиленген документтин көчүрмөсү. Эгерде төлөм системасынын оператору өзүнүн жана/же ижарага алынган жайды аппараттык-программалык комплексти жайгаштыруу үчүн колдонсо, **«Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобого ылайык** техникалык жактан чыңдоо жана жабдуу талаптарына жооп берген жайдын техникалык чыңдалышы тууралуу түшүндүрмө берилген ижара келишимин сунуштоосу зарыл. Ижара келишимин колдонуу мөөнөтү кеминде бир жылды түзүүгө тийиш. Төлөм системасынын оператору субижарага алынган АПК жайын колдонушу мүмкүн. Мында субижара келишимине, анда жайды субижарага берүү укугу каралган, ижарага алуучу менен ижарага берүүчү ортосунда түзүлгөн ижара келишими (негизги келишим) кошо тиркелүүгө тийиш;

п) лицензияланган уюмдун программалык камсыздоосу менен ачык интерфейс (API) колдоого алынгандыгын тастыктаган документтин көчүрмөсү жана Улуттук банк тарабынан операциялык шайкештикти

жана системалар ортосунда өз ара иш алып барууну камсыз кылуу үчүн аныкталган бирдиктүү эсептешүү борборуна аралашуу мүмкүнчүлүгү/аралашуусу;

р) электрондук акчанын эсебин жүргүзүү боюнча эсептешүү эсебин ачуу тууралуу коммерциялык банк менен алдын ала түзүлгөн келишимдин көчүрмөсү (процессинг жана электрондук акчаларды жайылтуу боюнча кызматтарды сунуштаган өтүнүч ээси үчүн);

с) электрондук акча эмитенти менен электрондук акча чыгарууга/жайылтууга алдын ала түзүлгөн келишимдин көчүрмөсү (процессинг жана электрондук акчаларды жайылтуу боюнча кызматтарды сунуштаган өтүнүч ээси үчүн);

т) өтүнүч ээсинин атынан анын өкүлү ишеним каттын негизинде иш алып барган учурда, лицензияны алууга анын өкүлүнө берилген, жетекчисинин же болбосо уюштуруу документтерине ылайык ыйгарым укуктуу башка адамдын кол тамгасы жана ошол уюмдун мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн ишеним кат;

у) лицензия берүү үчүн мамлекеттик алым салынгандыгын тастыктаган документ;

ф) акционер (уюштуруучу)/катышуучу-жеке адамдын-резидент/резидент эместин төмөнкү документтеринин көчүрмөлөрү:

- паспортунун көчүрмөсү;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган формада, документтерди сунуштоо күнүнө карата салык боюнча карыз жок экендиги жөнүндө маалымкаттар жана/же кирешелер, социалдык чегерүүлөр жөнүндө декларациянын көчүрмөсү; резидент эмес – жеке адам ушул сыяктуу документтерди ал өзү жараны болуп саналган өлкөнүн мыйзамдарына ылайык сунуштоосу зарыл;

- тастыктоочу документтерди жана кредиттик карызы жок экендиги жөнүндө документтерди кошо тиркөө менен уставдык капитал түзүүгө багытталган акционердин (уюштуруучунун)/катышуучунун акча каражаттарынын келип чыгуу булактарынын келип чыгуу булактарын аныктоого мүмкүндүк берген маалыматтар (банктан жыйымдар жөнүндө маалым кат, иштеген жеринен – кирешеси жөнүндө маалым кат; дивиденддер жөнүндө маалым кат же киреше алуусун жана уставдык капиталды түзүүгө/көбөйтүүгө, акцияларды сатып алууга же

үлүшкө катышууга багытталуучу каражаттар бар экендигин тастыктаган башка документтер).

7-глава

Документтерди кароо тартиби

20. Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун лицензия алуу үчүн документтерин кароо мөөнөтү 30 (отуз) календардык күндү түзөт.

21. Лицензия алуу үчүн документтер топтомун кароо мезгилинде Улуттук банк өтүнүч ээсин алдын ала текшерүүгө укуктуу.

22. Алдын ала текшерүүнүн жүрүшүндө автоматташтырылган системалардын иштөөсү жана өтүнүч ээси сунуштаган документтер ушул жобонун 19-пунктунун талаптарына дал келүүсү текшерилет. Өтүнүч ээси алдын ала текшерүү ишин жүргүзүүгө көмөк көрсөтүүгө милдеттүү (жайга кирүү, системадан жана өтүнүч ээсинин документтерин пайдалануу мүмкүнчүлүгүн берүү, кызматкерлерге консультацияларды берүү ж.б.). Алдын ала текшерүү мөөнөтү 10 (он) жумуш күнүнөн ашпоого тийиш.

23. Эгерде документтер ушул жободо белгиленген талаптарга дал келбесе жана/же документтер топтому толук сунушталбаса, өтүнүч ээси кошумча документтерди Улуттук банктын кат жүзүндөгү билдирүүсүн алган күндөн тартып 15 (он беш) жумуш күнү ичинде сунуштоого тийиш. Документтер электрондук почта аркылуу, кийин алардын түп нускасын/түп нускаларын сунуштоо менен жөнөтүлүшү мүмкүн. Мында өтүнүч катты жана документтерди кароо мөөнөтү ушул жобонун талаптарын канааттандырган кошумча документтер (электрондук түрдө/кагаз жүзүндө) алынган күндөн тартып кайрадан башталат.

24. Ушул жобонун талаптарына дал келбеген же толук эмес көлөмдөгү документтер же болбосо белгиленген мөөнөттөрдү бузуу менен үчтөн көп жолу сунушталса Улуттук банк документтерди кароодон баш тартат жана 5 (беш) жумуш күнү ичинде бул тууралуу кат жүзүндө билдирүү жөнөтөт.

8-глава

Лицензия берүү

25. Лицензия ушул жобонун 1-пунктунда көрсөтүлгөн иштин ар бир түрүнө өз-өзүнчө берилет (ушул жобого карата 6 жана 7-тиркемелер).

26. Лицензия берүү чечими Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитети тарабынан кабыл алынат. Лицензияга төраганын орун басары/Башкарманын мүчөсү - Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитетинин төрагасы кол коёт.

27. Лицензия эки нускада таризделет. Биринчи нускасы өтүнүч кат ээсине тапшырылат, ал эми экинчи нускасы Улуттук банкта сакталат. Лицензияны берүүдө лицензия алууга ыйгарым укуктуу адам лицензияларды берүү журналында лицензияны алгандыгы жөнүндө кол коёт.

28. Лицензия ыйгарым укуктуу адам ишеним катты жана инсандыгын тастыктаган документтерди көрсөткөндөн кийин берилет. Үйгарым укуктуу адам лицензия алуу үчүн сунуштаган ишеним кат Улуттук банкта сакталат.

29. Лицензия берүү, кайра тариздөө, дубликатын берүү, токтотуу жана кайтарып алуу жөнүндө маалыматтар Улуттук банктын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмүндө жүргүзүлгөн реестрге киргизилет.

9-глава

Лицензия берүүдөн баш тартуу үчүн негиз

30. Улуттук банк төмөндө келтирилген кандай болбосун себептердин бири боюнча лицензия берүүдөн баш тартышы мүмкүн:

1) көрсөтүлгөн иш багытына лицензия алуу үчүн берилген уюштуруу жана башка документтер ушул жобонун жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык келбесе;

2) ушул жобонун 24-пунктуна ылайык лицензия алуу үчүн Улуттук банка сунушталуучу маалыматтар такталбаган түрдө жана/же толук эмес берилсе;

3) кызмат адамдар ушул жобонун 3-бөлүгүндө жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген минималдуу квалификациялык талаптарга жооп бербесе;

4) акционерлер (уюштуруучулар)/катышуучулар ушул жобонун 15-пунктунда белгиленген талаптарга дал келбесе;

5) уставдык капитал өлчөмү, минималдуу уставдык капиталды түзүү булагы Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына дал келбесе;

6) өтүнүч ээсине иштин ушул түрүн жүзөгө ашырууга тыюу салган соттун чечими болсо;

7) өтүнүч ээсинин документтеринин Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына дал келбешин тастыктаган алдын ала текшерүү жыйынтыктары;

8) лицензияны кароо жана берүү үчүн мамлекеттик алымды салбай коюу.

31. Лицензия берүүдөн баш тартуу чечими Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитети тарабынан кабыл алынат.

3-БӨЛҮК

ТӨЛӨМ УЮМДАРЫНЫН ЖАНА ТӨЛӨМ СИСТЕМАЛАРЫНЫН ОПЕРАТОРЛОРУНУН КЫЗМАТ АДАМДАРЫНА КАРАТА ТАЛАПТАР

10-глава

Өтүнүч ээлеринин/лицензиаттардын аткаруу органынын мүчөлөрүнө карата талаптар

32. Лицензиаттын талаптагыдай иш алып баруусун уюштуруу максатында жетекчи (башкы директор\президент\төрага), техникалык директор, башкы бухгалтер жана/же башкаруунун аткаруу органынын курамына кирген, өз функционалдык милдеттери боюнча аларга теңдештирилген жана төлөм уюмунун, төлөм системасынын операторунун күндөлүк ишин жетекчиликке алган адамдардын штаттык кызмат орундары каралууга тийиш.

33. Аткаруу органынын мүчөлөрүнүн функционалдык милдеттери так белгиленүүгө тийиш. Кызмат адамы жок учурда анын милдетин жүктөө учурларын эске албаганда, кызматтарды айкалыштырууга жол берилбейт.

Аткаруу органынын жетекчиси убактылуу жок учурда анын милдетин аткаруу, анын түзүмүндө мындай кызмат орду каралган учурда, анын орун басарына же болбосо техникалык директоруна

жүктөлүүгө тийиш. Аткаруу органынын жетекчиси жана техникалык директор убактылуу жок учурда, милдетти аткаруу, түзүмдө мындай кызмат орду каралган учурда анын орун басарына же болбосо башкы бухгалтерге жана/же функционалдык милдеттери боюнча аларга теңдештирилген жакка жүктөлөт.

34. Төлөм уюмунун\төлөм системасынын операторунун аткаруу органынын жетекчиси төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

- жогорку билиминин болушу;
- акыркы 5 (беш) жыл ичинде экономикалык, юридикалык жана/же техникалык чөйрөдө, анын ичинде кеминде 3 (үч) жыл жетектөөчү кызматтарда иш стажы/тажрыйбасы болууга;
- террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча курсту угуу тууралуу документинин (күбөлүктүн) болушу.

35. Техникалык директор төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

- орто кесиптик/жогорку техникалык билимге ээ болууга;
- маалымат технологиялар жагында жана аралаш тармактарда кеминде 3 (үч) жыл, анын ичинде кеминде 1 (бир) жыл жетектөөчү кызматтарда иш стажы/тажрыйбасы болууга;
- маалымат технологиялар/программалар ж.б. чөйрөсүндө сертификаттарды сунуштоого (болгон болсо).

36. Башкы бухгалтер төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

- жогорку экономикалык же бухгалтердик билимге ээ болууга;
- бухгалтердин позициясында кеминде 2 (эки) жыл иш стажы/тажрыйбасы бар;
- сертификаттын көчүрмөсүн тиркөө менен ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын уруксатына/лицензиясына ээ билим берүү мекемелеринен бухгалтердик эсепке алуу жана финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттары боюнча билим алгандыгын тастыктаган сертификатка ээ болууга.

37. Аткаруу органынын мүчөлөрүнө карата төмөнкүдөй шарттар белгиленбөөгө тийиш:

1) кызмат адамына карата соттун чечими боюнча төлөм, банк, финансы системаларында жана/же маалымат системалар/коопсуздук тармагында иштөөгө тыюу салган айыптоо өкүмү чыгарылган болсо;

2) аткаруу органынын мүчөлөрү мурда Улуттук банк тарабынан лицензияланган уюмда кызмат адамы болуп саналган жана Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитетинин, Көзөмөл боюнча комитетинин чечими же талапкерди төмөнкүлөр катары тааныган Улуттук банктын корутундусу, чечими же башка актылар болгон болсо (Улуттук банктын Төлөм системасы боюнча комитетинин чечими, жазма буйруктар, текшерүү жөнүндө отчеттор ж.б.):

а) аракеттерге (аракеттенбей коюулар) катыштыгы бар, анын натыйжасында уюмда атайы режим киргизилген, Улуттук банк тарабынан берилген лицензиясы токтотулган же кайтарылып алынган;

б) алгылыксыз жана/же кооптуу банктык тажрыйба катары классификацияланган аракеттерге катыштыгы бар.

38. Аткаруу органынын мүчөлөрү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык иштен бошотулганда/каторулганда/бала багуу өргүүсүндө жүргөндө (кош бойлуулук) учурда, төлөм уюму/төлөм системасынын оператору чечим кабыл алынган күндөн тартып 5 (беш) жумуш күн ичинде ушул жобонун 40-пунктунда белгиленген анкетаны жана документтерди кошо тиркөө менен Улуттук банкка билдирүүгө милдеттүү. 30 (отуз) календардык күн ичинде кызматкерлердин 25 жана андан көп пайызы иштен бошонгон учурда төлөм уюму/төлөм системасынын оператору бул тууралуу Улуттук банкка маалымдоого тийиш.

39. Аткаруу органынын мүчөлөрүнүн Улуттук банктын талаптарына дал келишине жоопкерчилик төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун акционерлерине (уюштуруучуларына)/ катышуучуларына/директорлор кеңешине жүктөлөт, аларга уюштуруу документтеринин негизинде ушул жобого ылайык аткаруу органынын мүчөлөрүн дайындоого ыйгарым укук чегерилет.

40. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору Улуттук банкка лицензияны алуу үчүн ушул жобонун 19-пунктунда көрсөтүлгөн документтер менен бирге аткаруу органынын мүчөлөрүнүн, анын ичинде аткаруу органынын жаңыдан кабыл алган мүчөлөрүнүн төмөнкү документтерин сунуштоого тийиш:

1) орто/жогорку билими тууралуу дипломдун көчүрмөсүн;

2) ушул жобого ылайык талапкерди кызматка тандоо/дайындоо (эмгек келишими) тууралуу чечим кабыл алган башкармалыктын ыйгарым укуктуу органынын отурумунан протоколдун күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн;

3) аткаруу органынын жетекчиси үчүн - террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү тууралуу курсту угуу жөнүндө тиешелүү документ (күбөлүк);

4) талапкер менен мурда иштеген же болбосо 5-тиркеменин формасы боюнча аны менен ишкердик мамилеңиз бар адамдардан кеминде бир сунуш-көрсөтмөнү;

5) эмгек китепчесинин көчүрмөсүн;

6) паспорттун көчүрмөсүн.

41. Сунушталган документтер, аткаруу органынын мүчөлөрүнүн белгиленген талаптарга дал келүүсү, анкеталардын ушул жобонун 34-36-пункттарында белгиленген талаптарга ылайык толук берилгендиги, так толтурулушу көз карашынан кароого алынат.

Анкетада камтылган (2-тиркеме) маалымат өзгөртүлгөн учурда, кызмат адамдар өзгөртүүлөр киргизилгенден кийинки 10 (он) жумуш күнү ичинде жаңы анкетаны тиркөө менен бул тууралуу Улуттук банкка кат жүзүндө билдирүүгө милдеттүү.

42. Төлөм системасынын операторунун/төлөм уюмунун кызмат адамдары ушул жобонун 34-36-пункттарында көрсөтүлгөн талаптарга дал келбеген учурда, Улуттук банк 30 (отуз) календардык күн ичинде төлөм системасынын операторуна/төлөм уюмуна кызмат адамы четтетилгендиги же алмаштырылгандыгы жөнүндө билдирүү-кат жөнөтөт.

Сунушталган документтерге карата сын-пикирлер бар учурда Улуттук банк катта көрсөтүлгөн мөөнөттө документтерди иштеп чыгуу же башка документтерди сунуштоо жөнүндө кат жөнөтүүгө укуктуу.

43. Кызмат адамдарынын документтери төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоого лицензия алуу боюнча документтер топтому менен бирге Төлөм системасы жөнүндө комитеттин отурумунда кароого алынат.

44. Эгерде лицензиат лицензия алгандан кийин кызмат адамдарын алмаштырса/четтетсе/иштен бошотсо, анда лицензиат ушул Жобого ылайык жетектөөчү кызмат орундарына талапкерлердин документтерин Улуттук банкка сунуштоого тийиш.

45. Эгерде лицензиат лицензия алгандан кийин ал тууралуу билдирүүсүз жана дайындалуучу кызмат адамы жөнүндө документтерди сунуштоосуз жана ээлеген кызмат ордуна жараша ушул Жобонун 34-36-пункттарынын талаптарына дал келбеген башка кызмат адамдарын дайындаса Улуттук банк ошол төлөм уюму жана/же төлөм системасынын операторуна карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык таасир этүү чараларын колдонот.

11-глава

Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө карата талаптар (каралган учурда)

46. Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун Директорлор кеңеши так эмес сандан, кеминде үч мүчөдөн турууга тийиш.

Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун Директорлор кеңешинин кеминде бир мүчөсү мамлекеттик жана/же расмий тилди билген Кыргыз Республикасынын жараны болууга тийиш.

47. Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун Директорлор кеңешинин төрагасы жана мүчөлөрү кызмат орундарына талапкерлер төмөнкү минималдуу талаптарга жооп берүүгө тийиш:

1) жогорку билимге ээ экендиги жөнүндө диплому жана кеминде үч жылдык эмгек стажы болууга, анын ичинен кеминде эки жыл жетектөөчү кызматтарда;

2) кынтыксыз ишкердик абройго ээ;

3) Кыргыз Республикасынын корпоративдик башкаруу жана банктык мыйзамдар чөйрөсүндө билимге ээ;

4) төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун ишин өнүктүрүү боюнча бизнес-планды жана стратегияны билүүгө;

5) соттолбогондугу жөнүндө маалымат катты сунуштоого.

48. Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун Директорлор кеңешинин мүчөлөрү төлөм уюмунун/төлөм

системасынын операторунун акционерлеринин (уюштуруучуларынын)/ катышуучуларынын жалпы жыйынында шайланат. Директорлор кеңешинин ыйгарым укуктарынын мөөнөтү төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун уставында белгиленет.

49. Төмөнкүлөр төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун Директорлор кеңешинин мүчөсү катары боло албайт:

1) башка төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун кызмат адамы же олуттуу акционери (уюштуруучусу)/катышуучусу болсо;

2) ушул Жобонун 47-пунктунда белгиленген талаптарга жооп бербесе;

3) мыйзамга же соттун чечимине ылайык мындай кызмат орундарын ээлөөгө тыюу салынса.

50. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору банкроттукка дуушарлануу коркунучу белгилери келип чыкса Директорлор кеңеши төмөнкү чараларды көрүүгө милдеттүү:

1) төлөм уюмунда/төлөм системасынын операторунда банкроттукту алдын алуу боюнча ыкчам зарыл чараларды кабыл алуу;

2) акционерлердин (уюштуруучулардын)/катышуучулардын кезексиз жалпы жыйынын дароо чакыртуу;

3) Улуттук банкка төлөм уюмунда/төлөм системасынын операторунда банкроттук белгилери келип чыккандыгы, Директорлор кеңешинин акционерлердин кезексиз жалпы жыйынын дароо чакыртуу маселесин кароо жыйынтыгы, ошондой эле төлөм уюмунда/төлөм системасынын операторунда банкроттукту алдын алуу боюнча зарыл чаралар кабыл алынгандыгы жана пландаштырылып жаткандыгы жөнүндө тез арада маалымдоо.

51. Директорлор кеңеши (болгон болсо) жөнүндө маалымат анкеталарда ушул Жобонун 3 жана 4-тиркемелерине ылайык сунушталууга тийиш.

4-БӨЛҮК

ЛИЦЕНЗИЯНЫ КАЙРА ТАРИЗДӨӨ, ДУБЛИКАТЫН БЕРҮҮ ЖАНА ЛИЦЕНЗИЯНЫН АРАКЕТИН ТОКТОТУУ ТАРТИБИ

12-глава

Лицензияны кайра тариздөө

52. Төмөнкүлөр лицензияны кайра тариздөө үчүн негиз болуп саналат:

- юридикалык жакты кайра өзгөртүп түзүү;
- юридикалык жактын аталышын өзгөртүү;
- юридикалык жактын жайгашкан жерин өзгөртүү, ошондой эле төлөм уюму жана/же төлөм системасынын оператору жайгашкан калктуу пункттун аталышынын өзгөрүшү.

53. Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун жайгашкан жери ошол эле калктуу пункттун ичинде өзгөргөн учурда, анын лицензиясын кайра тариздөө талап кылынбайт. Лицензиат юридикалык дареги өзгөргөн күндөн тартып Улуттук банкка жана төлөм системасынын бардык катышуучуларына, ошондой эле алар менен келишим түзүлгөн товарларды/кызматтарды сунуштоочуларга бул тууралуу маалымдоого тийиш.

54. Лицензияны кайра тариздөө үчүн негиздер келип чыккан шартта, лицензиат Улуттук банкка өтүнүч кат менен кайрылууга милдеттүү.

55. Лицензияны кайра тариздөө үчүн негиздер жана жаңы маалыматтар көрсөтүлгөн, лицензияны кайра тариздөө жөнүндө өтүнүч кат лицензиат тарабынан кайра тариздөө негиздери келип чыккан күндөн тартып 15 (он беш) жумуш күнүнөн кечиктирилбестен ыйгарым укуктуу адамдын кол тамгасы жана юридикалык жактын мөөрү менен тастыкталган тастыктоо документтерин кошо тиркөө менен берилет.

56. Лицензияны кайра тариздөө тиешелүү өтүнүч кат алынган күндөн тартып 10 (он) жумуш күнү ичинде жүзөгө ашырылат. Лицензиар лицензияны кайра тариздөөдө тиешелүү өзгөртүүлөрдү реестрге киргизет.

57. Лицензияны кайра тариздетүү үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мамлекеттик алым кармалат.

13-глава

Лицензиянын дубликатын берүү

58. Лицензиянын түп нускасы жоголгон же жараксыз болуп калган шартта, лицензиат документтин жараксыз болуп калгандыгын же жоголгондугун тастыктаган документтерди кошо тиркөө менен жоголгондугу же жараксыз болуп калгандыгы аныкталган күндөн тартып 15 (он беш) жумуш күнүнөн кечиктирбестен дубликат берүү жөнүндө өтүнүч кат менен Улуттук банкка кайрылат. Лицензия жараксыз болуп калган шартта, өтүнүч катка ошол жараксыз болуп калган лицензиянын бланкы да кошо тиркелет.

59. Лицензиянын жоголгон же жараксыз болуп калган бланкы лицензиат өтүнүч кат берген күндөн тартып анык эмес деп таанылат.

60. Лицензиар өтүнүч кат сунушталгандан кийинки 5 (беш) жумуш күнү ичинде жогорку оң бурчуна «дубликат» жазуусун чагылдыруу менен лицензиянын дубликатын берет.

61. Лицензиянын дубликатын берүү үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мамлекеттик алым кармалат.

14-глава

Лицензиянын аракетин токтотуу

62. Улуттук банк тарабынан берилген лицензиянын аракети төмөнкү учурларда токтотулат:

- юридикалык жак жоюлган шартта;
- лицензиаттын лицензиясы кайтарылып алынган учурда;
- лицензияланган ишкердик түрүн жүргүзүү өз каалоосу боюнча токтотулса;
- соттун лицензияны жокко чыгаруу чечими мыйзамдуу күчүнө киргенде;
- лизенциялануучу ишкердик түрлөрүнүн тизмесинен белгилүү бир ишкердик түрү алынып салынса;

– лицензия берилген учурдан тартып 12 айдан ашык убакыт бою төлөм уюму/төлөм системасынын оператору катары ишин жүзөгө ашырбаса.

63. Жоюу/өз каалоосу боюнча ишти токтотуу чечими кабыл алынган учурда, лицензиат чечим кабыл алынган күндөн тартып 15 жумуш күнү ичинде анда себептерин көрсөтүп, башкаруунун ыйгарым укуктуу органынын тиешелүү чечимин кошо тиркөө менен Улуттук банкка ишти токтотуу жөнүндө өтүнүч катты жана лицензиянын түп нускасын сунуштоого тийиш.

64. Лицензиат тиешелүү лицензияны Улуттук банкка тапшырууга чейин Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, келишим шарттарын аткарууга жана төлөм системасынын катышуучулары жана товарларды/кызматтарды сунуштоочулар (үчүнчү жактарга) алдында төлөмдөрдү ишке ашырууга, ошондой эле лицензияланган ишкердикти токтотууга тийиш. Улуттук банкка лицензияны тапшырууда лицензиат үчүнчү жактар алдында төлөмдөрдүн жыйынтыктап эсептелишин салыштырып текшерүү актысын кагаз жүзүндө сунуштоого тийиш.

65. Лицензияны кайтарып алуу «Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын операторлоруна/төлөм уюмдарына карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобого ылайык ишке ашырылат.

Улуттук банк лицензиянын аракетинин токтотулгандыгы тууралуу маалыматты жалпыга маалымдоо каражаттарында жана Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыялайт.

5-БӨЛҮК

УЛУТТУК БАНКТЫН ЧЕЧИМДЕРИНЕ ДАТТАНУУ МЕНЕН КАЙРЫЛУУ

15-глава

Улуттук банктын чечимдерине даттануу менен кайрылуу тартиби

66. Улуттук банк тарабынан ушул жобонун чегинде кабыл алынган чечимдерине «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы менен коммерциялык банктар, банктык операциялардын айрым түрлөрүн жүзөгө ашырган уюмдар жана алардын уюштуруучулары (катышуучулары), юридикалык жактар жана жеке адамдар ортосунда талаш маселелерди сотко чейин жөнгө салуу жөнүндө» жобого ылайык даттанууга жол берилет.

**«Төлөм уюмдарынын
жана төлөм
системаларынын
операторлорунун
ишин лицензиялоо жөнүндө»
жобого карата
1-тиркеме**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ ӨТҮНҮЧ КАТ

*(толук аталышы, юридикалык дареги, айкын дареги,
мобилдик/иштеген жеринин телефон номери)*

төмөнкү иштерди жүзөгө ашыруу үчүн лицензия берүүнү өтүнөм:

1) өз иш натыйжасы болуп саналбаган товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү үчүнчү жактардын пайдасына маалымат технологияларына жана электрондук каражаттарга, ошондой эле төлөмдөрдү өткөрүү ыкмаларына негизденген төлөм системалары аркылуу кабыл алуу жана өткөрүү боюнча кызматтарды сунуштоо;

2) үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын, ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү боюнча кызматтарды сунуштоо.

Ушул өтүнүч катты толтуруу менен мен, өтүнүч кат ээсинин жетекчиси катары, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын төлөм системалары боюнча ченемдик укуктук актылары менен таанышып чыккандыгымды тастыктайм жана жогоруда белгиленген иш түрлөрү үчүн талап кылынган бардык маалыматтарды жана документтерди, тактап айтканда төмөнкүлөрдү сунуштаймын:

1. Уюштуруучулар тууралуу маалыматтар:

Башкармалыктын аткаруу органынын курамы (төраганын, техникалык директордун, башкы бухгалтердин жана алардын орун басарларынын аты-жөнү (түзүмдө мындай кызмат орду каралган учурда)):

Өтүнүч катка карата тиркеме: ____ б.

Төраганын кол тамгасы жана уюмдун мөөрү

20__-жылдын «__» _____

Эскертүү*: (же болбосо ишкердик түрлөрүнүн бирин көрсөтүү менен)

**«Төлөм уюмдарынын жана
төлөм системаларынын
операторлорунун ишин
лицензиялоо жөнүндө»
жобого карата 2-тиркеме**

(сүрөт үчүн)

АНКЕТА

*(кызмат адамы тарабынан толтурулат)
(кызмат орду _____)*

1. Аты-жөнү (эгерде аты-жөнү өзгөртүлгөн болсо: _____

(мурдагы аты-жөнү, качан өзгөртүлгөн/эмне себептен?).

2. (Кызматы)

(төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун аталышы)

Туулган күнү жана жери

Паспортунун сериясы _____ № _____ ким тарабынан берилген

Берилген күнү

Жарандыгы

Анкетаны толтурган учурда айкын жашаган жеринин жана катталган жеринин дареги, телефон номери

Үй-бүлөлүк абалы

Билими

(жогорку)

дипломунун № _____ берилген күнү _____

ким тарабынан берилген

Окуу жайынын аталышы жана жайгашкан жери	Факультет же бөлүм	Тапшырган жылы	Аяктаган жыл	Алган дипломго ылайык адистиги

Курстарда окуу:

Семинардын же курстун темасы	Семинарды уюштуруучу	Өткөрүлгөн жери	Өткөрүлгөн күнү	Сертификаттын болушу

Талапкердин төмөнкү тармактар боюнча билими жөнүндө маалымат (бар/жок):

– банктык мыйзамдар

_____ ;

– корпоративдик башкаруу

_____ ;

– финансылык отчетту жүргүзүү жана бухгалтердик эсепке алуу

_____ ;

– төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторлорунун отчетторун түзүү тартиби

_____ ;

– стратегиялык пландаштыруу

_____ ;
- тобокелдиктерди тескөө

_____ ;
- ликвиддүүлүктү тескөө

_____ ;
- аудиттин стандарттары

_____ ;
- террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү

_____ .
Эмгек жолу башталгандан тартып аткарылган иштер:

Жалпы эмгек стажы/иш тажрыйбасы (Директорлор кеңешинде катышуу):

Жумушка кабыл алынган күн	Жумуштан бошогон күн	Ээлеген кызматы	Мекеменин аталышы, жайгашкан жери	Жумуштан кетүү себеби

Сиз кызматкери же мүчөсү болуп саналган бардык башка уюмдарды, ассоциацияларды, мекемелерди көрсөтүңүз.

Уюмдун аталышы	Уюм жайгашкан жер	Ээлеген кызмат орду

Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун кызматкерлери менен туугандык мамилеңизди, төлөм уюмун/төлөм системасынын операторун контролдукка алган жактар же компаниялар менен байланышыңызды, бардык өз ара милдеттенмелерди жана келишимдерди ж.б. көрсөтүңүз.

Акырына чыгарылбаган сот иши же сизге иштин кайсыл бир түрү менен иш алып барууга тыюу салган соттун чечими барбы?

Сизге Улуттук банк тарабынан эскертүү таасир этүү чаралары колдонулганбы?

Мен,

(аты-жөнү)

жогоруда берилген маалыматтардын аныктыгын жана толук берилгендигин тастыктайм жана мындан ары орун алган кандай болбосун өзгөрүүлөр тууралуу Улуттук банкка 10 (он) жумуш күнү ичинде сунуштап турууга милдеттенем. Мен бурмалоолорго жана калпыстыктарга жол берген учурда, мага, төлөм уюмуна/төлөм системасынын операторуна карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык таасир этүү чаралары колдонула тургандыгын тааныйм.

20__-жылдын «__» _____

(кол тамгасы)

**«Төлөм уюмдарынын жана
төлөм системаларынын
операторлорунун
ишин лицензиялоо жөнүндө»
жобого карата 3-тиркеме**

**Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун
акционеринин (уюштуруучусунун)/катышуучусунун**

АНКЕТАСЫ

(жеке адам тарабынан толтурулат)

1.	Аты-жөнү		
2.	Аты-жөнүңүз өзгөргөн болсо: (мурдагы аты-жөнүңүз)	Качан:	Эмне себептен:
3.	Туулган күнү:	Туулган жери:	
4.	Паспорт	Сериясы:	Номери:
		Ким тарабынан берилген:	Берилген күнү:
5.	Жарандыгы: _____		
6.		Айкын жашаган жери: уюлдук тел: () _____	
7.	Негизги иштеген жери:	Эзлеген кызматы:	

8. Кайсы бир өлкөдө, качандыр бир убакта Сизге же Сиз олуттуу катышуучусу жана/же башка кызмат адамы болгон (Директорлор кеңешинин мүчөсү, аткаруу органынын мүчөсү, башкы бухгалтер/финансы менеджери ж.б.) компанияга карата төмөнкү чаралар колдонулганбы:

- акыркы үч жыл ичинде (финансылык/экономикалык жана кылмыштык) кылмышка жол бергендигине айыпталган, анын ичинде иш токтотулган же айып алып салынган учурда (ооба/жок) _____

9. Акыркы 3 (үч) жыл ичинде Сиз кызмат адамы (Директорлор кеңешинин мүчөсү, аткаруу органынын мүчөсү, башкы бухгалтери/финансылык менеджери ж.б.) же олуттуу катышуучусу болгон, мажбурлоо тартибинде банкрот деп таанылган же мажбурлап жоюу процессинде турган финансылык компанияларды көрсөтүңүз:

Акыркы 3 (үч) жыл ичинде Сиз компаниянын кызмат адамы же олуттуу катышуучусу болгон, мажбурлап банкроттоо, жоюуга байланыштуу шарттар коюлган компаниядагы Сиздин ролуңузга жана жоопкерчилик чөйрөңүзгө кеңири негиздеме бериңиз

10. Үй-бүлөлүк абалы

Жакын туугандарыңызды атап көрсөтүңүз (ата-энеңиз, жолдошуңуз (жубайыңыз), балдарыңыз):

Аты-жөнү	Туугандык катышы	Туулган күнү жана жери	Ээлеген кызматы жана иштеген жери	Үй дареги, телефон номери	Жакын туугандарыңыз кылмыш жоопкерчилигине тартылганбы: Ооба/жок: Тартылган болсо, себептерин көрсөткүлө

11. Финансы-кредит уюмдары же банк эмес финансы-кредит уюмдары алдында мөөнөтү өткөрүлгөн карыз (кредиттер) болгон болсо, аларды көрсөткүлө:

12. Кайсыл болбосун өлкөдө акыркы үч жыл ичинде жана/же учурда Сиз уюштуруучу, акционер (эеси) катары саналган компанияны көрсөтүңүз (уставдык капиталда үлүш ажыратылып алынган учурда ажыратып алуу күнүн көрсөтүү зарыл):

Юридикалык жактын аталышы, жайгашкан жери	Юридикалык жактын ишинин түрү	Ээлигинде турган акциялардын саны	Капиталдагы ээлик кылуу үлүшү сомдордо	Юридикалык жактын уставдык капиталындагы үлүшү %

13. Төлөм уюмунун/төлөм системасынын операторунун лицензия алууга билдирмесин кароо үчүн маанилүү деп эсептеген кайсыл болбосун башка маалыматты сунуштагыла.

14. Мен, _____
аты-жөнү

жогоруда анкетада келтирилген маалыматтар анык жана толук экендигин жана алар менин билимиме жана анкетада көрсөтүлгөн суроолор боюнча маалыматка ылайык берилгендигин тастыктаймын.

_____ кол тамгасы ____-жылдын « ____ » _____

Эскертүү:

Анкетанын ар бир бетине кол коюу зарыл.

Анкетадагы оңдоолор «оңдолгону анык» деген сөздөр жана талапкердин өз колу менен коюлган кол тамгасы менен тастыкталат.

**«Төлөм уюмдарынын жана
төлөм системаларынын
операторлорунун
ишин лицензиялоо жөнүндө»
жобого карата 4-тиркеме**

**Төлөм уюмунун/
төлөм системасынын операторлорунун акционеринин
(уюштуруучусунун)/катышуучусунун**

АНКЕТАСЫ

(юридикалык жак тарабынан толтурулат)

1. Юридикалык жактын аталышы (мындан ары – «компания»)

(юридикалык жактын толук жана кыскартылган аталышын көрсөткүлө)

2. Компаниянын юридикалык дареги _____

3. Компания уюшулган күн _____

4. ИНН _____

5. Юридикалык жактарды каттоо боюнча ыйгарым укуктуу органда катталган күнү

№ (мамлекеттик каттоодон/кайра каттоодон өткөндүгү тууралуу күбөлүк)

6. Кыргыз Республикасынын кайсы банктарында компаниянын ушул ишкердигине тиешелүү эсептери ачылган:

7. Компания жүзөгө ашырган иштин башка түрлөрүн көрсөткүлө:

8. Төлөм уюму/төлөм системасынын оператору менен байланыштуу жактар _____

(уюмдун толук аталышы)

1) Катышуучу/акционер болуп саналган юридикалык жактар жана жеке адамдар (Компаниянын толук аталышы):

Юридикалык жактардын толук аталышы, жеке адамдардын аты-жөнү	Таандык акциялардын саны	Уставдык капиталдагы үлүшү

2) Анда катышуучу/акционер болуп саналган компаниялар:

_____ (өтүнүч ээсинин-юридикалык жактын аталышы);

Юридикалык жактардын толук аталышы	Таандык акциялардын саны	Уставдык капиталдагы үлүшү

3) _____ менен аффилирленген

(уюмдун толук аталышы)

юридикалык жактар жана жеке адамдар:

Юридикалык жактардын толук аталышы, жеке адамдардын аты-жөнү	Таандык акциялардын саны	Уставдык капиталдагы үлүшү

9. Компания финансылык иш боюнча кимдир бирөө менен соттук талаш-тартыштарга тартылган болсо, акыркы 3 (үч) жыл ичинде соттук талаш-тартыш боюнча толук маалыматты көрсөткүлө (доогер, жоопкер, талаш-тартыш предмети, соттук иш кайсы соттук инстанцияда каралууда, иш кайсы деңгээлде каралууда).

10. Өтүнүч ээсинин пикири боюнча маанилүү болуп саналган башка маалымат:

_____ Компаниянын жетекчисинин кол тамгасы

Мөөр

**«Төлөм уюмдарынын жана
төлөм системаларынын
операторлорунун ишин
лицензиялоо жөнүндө»
жобого карата 5-тиркеме**

Аткаруу органынын мүчөлүгүнө талапкерге
СУНУШ-КӨРСӨТМӨ

Кимге: _____
(талапкердин аты-жөнү)

Кимден _____
(сунуштоочунун аты-жөнү)

(сунуштоочу иштеген уюмдун аталышы жана жайгашкан жери)

(сунуштоочу менен байланышуу үчүн телефон номери (иштеген жеринин тел./үй тел же башка телефон номерлер)

(факс) _____ (e-mail) _____

Сунуш-көрсөтмөдө кеминде төмөнкү маалыматтар чагылдырылууга тийиш:

1. Талапкерди канчалык жакшы билесиз _____

2. Ким катары билесиз (эгерде талапкер менен бирге иштеген болсоңуз, уюмдун аталышын жана бирге иштеген мезгилди көрсөтүңүз):

3. Талапкердин квалификациясы жана компетенттүүлүгү жөнүндө маалымат

4. Сиздин пикириңиз боюнча сунушталып жаткан кызматта милдеттерди аткарууга өбөлгө түзгөн талапкердин ишкердик сапаттары

5. Моралдык-этикалык сапаттар көз карашынан Сиздин талапкерге берген бааңыз (эмнелердин негизинде талапкерди абийирдүү адам катары баалайсыз)

6. Кошумча комментарийлер _____

Кол тамгасы

күнү

**«Төлөм уюмдарынын жана
төлөм системаынын
операторлорунун ишин
лицензиялоо жөнүндө»
жобого карата 6-тиркеме**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ
№ _____ ЛИЦЕНЗИЯ**

Бул лицензия,

_____ (жайгашкан жери)

_____ юридикалык дареги боюнча катталган

_____ (төлөм уюмунун толук аталышы)

берилди жана ал төлөм уюму катары төмөнкү иштерди жүзөгө ашырууга укук берет:

- өз иш натыйжасы болуп саналбаган товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү үчүнчү жактардын пайдасына маалымат технологияларына жана электрондук каражаттарга, ошондой эле төлөмдөрдү өткөрүү ыкмаларына негизденген төлөм системалары аркылуу кабыл алуу жана өткөрүү боюнча кызматтарды сунуштоого.

Лицензия берилген күн: 20__-жылдын «__» _____

Төраганын орун басары/

Башкарманын мүчөсү

(кол тамгасы жана мөөрү)

**«Төлөм уюмдарынын жана
төлөм системаларынын
операторлорунун
ишин лицензиялоо жөнүндө»
жобого карата 7-тиркеме**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ
№ _____ ЛИЦЕНЗИЯ**

Бул лицензия,

_____ (жайгашкан жери)

_____ юридикалык дареги боюнча катталган

_____ (төлөм уюмунун толук аталышы)

берилди жана ал төлөм уюму катары төмөнкү иштерди жүзөгө ашырууга укук берет:

- үчүнчү жактардын төлөмдөрү жана эсептешүүлөрү боюнча финансылык маалыматтарды кабыл алуу, иштеп чыгуу (процессинг, клиринг) жана төлөм системасынын, ошол процессинг, клиринг борборунун катышуучуларына берүү боюнча кызматтарды сунуштоого.

Лицензия берилген күн: 20__-жылдын «__» _____

Төраганын орун басары/

Башкарманын мүчөсү _____ (кол тамгасы жана мөөрү)

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№ 2019-П-14/46-2-(ПС)

«Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» мыйзамынын 26-беренесине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө» жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 16-ноябрындагы № 2017-П-14/48-3-(ПС) «Төлөм системасында келип чыгышы ыктымал болгон өзгөчө кырдаалдар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому күчүн жоготкон катары таанылсын.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан лицензияланган коммерциялык банктар, төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары жана финансы-кредит уюмдары өз ишин 2020-жылдын 1-январына чейин ушул жобонун талаптарына ылайык келтиришсин.

6. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсин.

7. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарын, Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын операторлорун жана төлөм уюмдарын тааныштырсин.

8. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№2019-П-14/46-2-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

«Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө»

ЖОБО

1-глава. Жалпы жоболор

1. “Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө” жобо (мындан ары – Жобо) төлөм системасынын үзгүлтүксүз ишин камсыз кылуу үчүн, ошондой эле төлөм системасында төмөнкүлөргө байланыштуу штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда негизги түшүнүктөрдү жана талаптарды аныктайт:

- ишенимдүүлүк жана үзгүлтүксүздүк;
- жеткиликтүүлүк;
- системадан санкциясыз пайдалануу жана алдамчылыкка жол берүү;
- форс-мажордук жагдайлар.

2. Бул Жобонун талаптары өз ишин Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө”, “Кыргыз Республикасында лицензиялык-уруксат берүү тутуму жөнүндө”, “Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө” мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик укуктук актыларына ылайык жүзөгө ашырган, Кыргыз Республикасынын резиденти болуп саналган жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын лицензиясына ээ төлөм системасынын катышуучуларына жана операторлоруна, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлерине таркатылат.

3. Кыргыз Республикасынын төлөм системасы өзүндө төмөнкүлөрдү камтыйт:

- системалуу мааниге ээ төлөм системаларын;

- маанилүү төлөм системаларын;
- башка төлөм системаларын.

4. Төлөм системасынын ишин жана инфраструктурасын уюштурууда штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда иш жөндөмдүүлүгү бузулган системанын штаттык режимде иштөөсүн калыбына келтирүү жана ошол функциялардын иш процессине тийгизген терс таасирлерди кыскартуу каралууга тийиш.

5. Үзгүлтүксүз ишин колдоого алуу үчүн төлөм системасы төмөнкүлөрдү камсыз кылууга тийиш:

- эсептешүүлөрдүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана келишим шарттарында белгиленген мөөнөттө өз учурунда ишке ашырылышын гарантиялоо;

- төлөмдөр аткарылбаган жана эсептешүүлөр аткарылбаган учурда, төлөм системасы тарабынан акча каражаттарынын кайтарылышын гарантиялоо;

- төлөм системаларынын иш регламентинде белгиленген мезгил ичинде төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнөн пайдалануу мүмкүнчүлүгү;

- төлөм документтери үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген мөөнөт ичинде маалыматтардын системада сакталышы;

- штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда резервдик аппараттык-программалык комплексе/резервдик сайтта системанын ишин өз убагында которуу/калыбына келтирүү/кеңири ачып көрсөтүү;

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) төмөнкүлөрдү жүзөгө ашырат:

- Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын ишин көзөмөлдөө (оверсайт);

- төлөм системасынын операторлорунун жана катышуучуларынын ишин Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык текшерүү.

2-глава. Аныктамалар

7. Бул Жобонун максаттарында “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө”, “Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө” мыйзамдарында, ошондой эле Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген терминдер

жана аныктамалар колдонулат. Бул Жободо ошондой эле төмөнкү терминдер жана аныктамалар колдонулат:

Инцидент – бул, системанын штаттык ишинин бир бөлүгү болуп саналбаган жана төлөм системасында төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү жүргүзүүдө анын үзгүлтүксүз ишине же сапатына терс таасирин тийгизген же таасирин тийгизиши мүмкүн болгон кандай болбосун жагдай.

Штаттан тышкаркы жагдайлар – төлөм системасынын/төлөм инфраструктурасынын иш эрежелеринин жана технологияларынын чегинен чыккан жана аны чечүү үчүн төлөм системасынын операторунун/катышуучусунун жана/же орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдеринин персоналынын атайын уюшулган иш алып баруусун талап кылган жагдай. Штаттан тышкаркы жагдайларды жөнгө салуу эрежелери, персоналдын жоопкерчилиги жана өз ара иш алып баруусу төлөм системасынын операторунун/катышуучусунун, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдеринин ички жол-жоболорунда белгиленет.

Ушул Жобонун алкагында **төлөм системасында санкцияланбаган операциялар** –бул, системанын операторунун/катышуучусунун/ орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдеринин персоналынын же үчүнчү тараптын санкциясыз пайдаланууга жана банктык сыр болуп саналган маалыматты системанын катышуучуларынын жана/ же алардын кардарларынын банктык эсептеринен/электрондук капчыктарынан алуу/ акча каражаттарын которуу үчүн пайдаланууга багытталган укукка жатпаган, атайын жасалган жосундар (аракеттер, аракетсиздик, ишенимден кыянаттык менен пайдалануу).

Төлөм системасында санкцияланбаган операцияларга төмөнкүлөр кирет:

- ички купуя маалыматтарды ачыкка чыгаруу;
- маалыматтардан, жабдуулардан пайдалануу укугун бузуу, маалыматтардын ачыкка чыгып кетишине жол берүү;
- оператор жана/же системанын катышуучусу өз кардарлары же үчүнчү жактар алдында милдеттенмелерин аткара албай калышына алып келиши мүмкүн болгон маалыматтарды атайылап жок кылуу;
- так эмес же бурмаланган маалыматтарды/төлөм инструменттерин пайдалануу;

– товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу, ошондой эле акча каражаттарын алуу/каторуу/уурдоо үчүн уурдалган/жоголгон төлөм инструменттери/төлөм инструменттериндеги маалыматтар менен операциялар;

– бир төлөө фактысы боюнча бир нече төлөм чектерин тариздөө аркылуу акча каражаттарын көп жолку чыгарып алуулар;

– соода-тейлөө ишканаларында белгилүү бир лимиттен ашпаган жана авторизациялоодон өтүү талап кылынбаган суммага кызмат көрсөтүүлөргө жана товарларга көп жолку төлөөлөр;

– башка адамдардын акча каражаттарына, анын ичинде банк эсептеринен, электрондук капчыктардан акча каражаттарына мыйзамсыз ээлик кылуу, акча которууларды жөнөтүү жана берүү үчүн аралыкта орнотулган жабдууларды/төлөм инфраструктурасын санкциясыз пайдалануу/ өткөрүп берүү;

– товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу, ошондой эле акча каражаттарын чыгарып алуу/каторуу/уурдоо максатында аралыктан тейлөөгө реквизиттерди/ачкычтарды санкциясыз пайдалануу/өткөрүп берүү;

– башка электрондук жаздыруучу жабдуунун аралыкта орнотулган жабдууга/төлөм инфраструктурасына санкциясыз туташтыруу;

– башка жолдор (электрондук акчаларды кабыл алуу/ таркатуу/төлөө, акча которууларды жөнөтүү жана берүү сыяктуу жалган соода-тейлөө ишканаларын түзүү жана жасалма төлөм инструменттерин иштетүү ж.б.у.с.).

Көмүскөдө сактоо технологиялары – бул, пайдалануу фактысы боюнча төлөө менен тармак аркылуу обочо кызмат көрсөтүү платформасынын талабы боюнча маалымат базасы, тиркемелер жана башка маалыматтык-технологиялык ресурстар үчүн сактоо жайын, эсептөө кубаттуулугун сунуштоо.

«Floor limit» – соода-тейлөө ишканасы авторизациялык суроо-талаптан өтүүсүз анын банктык төлөм карттары менен операцияларды жүзөгө ашырышы мүмкүн болгон транзакциянын максималдуу суммасы.

Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS) – эл аралык төлөм системалары («Visa» жана «MasterCard») тарабынан

иштелип чыккан банктык төлөм карттарына тиешелүү маалыматтарды коргоо параметрлерин аныктаган стандарт.

3-глава. Төлөм системасынын ишенимдүүлүгү жана үзгүлтүксүздүгү

§ 3.1. Ишенимдүүлүктү камсыз кылуу

8. Төлөм системасынын үзгүлтүксүз ишин жана анын иш регламентинин сакталышын камсыз кылуу жоопкерчилиги төлөм системасынын операторлоруна жана катышуучуларына жүктөлөт. Орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери жана төлөм системаларынын катышуучулары төлөм системасынын алкагында билдирмелердин үзгүлтүксүз жана маршрут чегинде иштелип чыгышын камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик тартат. Төлөмдөрдү/каторууларды жана эсептешүүлөрдү жүргүзүү процессинде штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда тараптардын жоопкерчилигин бөлүштүрүү, маалымдоо тартиби жана убактысы операторлор, катышуучулар жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери ортосунда түзүлгөн келишимдерде, ошондой эле төлөм системасынын жана төлөм инфраструктурасынын персоналынын иштөө жана өз ара иш алып баруу тартибин белгилеген ички жол-жоболордо аныкталат.

9. Маалыматтын купуя сакталышын, анын бүтүндүгүн, пайдалануу мүмкүнчүлүгүн, системанын коопсуздугун, ишенимдүүлүгүн жана калыбына келтирүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу төлөм системасынын эрежелеринде чагылдырылууга, ошондой эле төлөм системасынын операторунун/катышуучусунун/орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин тобокелдиктерди алдын алуу жана ички контролду уюштуруу ыкмаларында камтылууга тийиш. Тобокелдиктерди жөнгө салуу тартибин системадагы жана аны эксплуатациялоо шарттарындагы өзгөрүүлөрдү кошо алганда, тобокелдиктерге мезгил-мезгили менен баа берүү каралууга тийиш. Баа берүү жыйынтыктары талаптагыдай документтештирилүүгө тийиш.

10. Төлөм системасынын операторлорунун/катышуучуларынын/ орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин ички жол-жоболорунда инциденттерди тескөө процессин алардын маанилүүлүгүнө жараша жөнгө салууга, иш-аракеттерди көрүү жана персоналдын системанын ишин калыбына келтирүү боюнча өз ара иш алып баруу тартиби белгиленүүгө тийиш. Бул жол-жоболордо

кеңири маалымат берилүүгө жана анда милдеттүү түрдө төмөнкүлөр каралууга тийиш:

- системанын персоналына жана компаниянын жетекчилигине штаттан тышкаркы жагдайдын келип чыккандыгы жөнүндө маалымдоо тартиби жана мөөнөтү;

- штаттан тышкаркы жагдайдын келип чыгуу фактысын атайын журналга каттоо (кайсы күнү, убактысы, кыскача түшүндүрмө берүү);

- система персоналынын жоопкерчиликтүү аткаруучулары жол-жободо каралган убакытта келип чыккан проблемаларды жөнгө сала албаса, тиешелүү иш-аракеттерди көрүү тартиби;

- жалпы төлөм системасынын иштөө жөндөмдүүлүгүнө тийиштүү кайсы болбосун инцидент жөнүндө кардарларга жана Улуттук банкка маалымдоо тартиби (системалуу мааниге ээ төлөм системалары, маанилүү төлөм системалары жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери үчүн – узактыгы эң аз дегенде 4 саат, калган көзөмөлгө алынган уюмдар үчүн – узактыгы 8 саат), мында коомчулукка кеңири маалымдоону кошуу менен коммуникациянын жеткиликтүү ыкмалары эске алынууга тийиш;

- системанын штаттык иши калыбына келтирилгендиги жөнүндө маалыматты каттоо тартибин кошо алганда (штаттан тышкаркы жагдай келип чыккан күн, убактысы, себеби жана жоопкерчиликтүү аткаруучулардын аны четтетүү боюнча көргөн чаралары кыскача көрсөтүлөт), штаттан тышкаркы жагдайлар четтетилип, системанын иши калыбына келтирилгенден кийин компаниянын жетекчилигине жана системанын персоналына маалымдоо, түптөлгөн жагдай жөнүндө актыларды жана эксперттик корутундуларды даярдоо тартиби жана мөөнөтү, ушул сыяктуу жагдайлардын кийин келип чыгышына жол бербөө боюнча чараларды кабыл алуу;

- отчеттук мезгилде келип чыккан инциденттер тууралуу отчетту, анын ичинде штаттан тышкаркы жагдайдын келип чыгуу күнү, убактысы, себеби тууралуу маалыматты, аны четтетүү жана ушул сыяктуу жагдайлардын кийин келип чыгышына жол бербөө боюнча көрүлгөн чараларды Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык даярдоо жана аларды Улуттук банкка өткөрүп берүү тартиби.

11. Төлөм системасынын операторунун жана катышуучусунун, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин персоналы ички

ченемдик жана буйрук берүүчү актылар менен аныкталууга тийиш. Төлөм системасынын оператору жана катышуучусу, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери персонал аткарып жаткан функцияларды улантууну камсыз кылууга, зарыл болгон учурда негизги функцияларды аткарууга катышкан персоналдын функцияларынын кайталанып аткарылышын камсыз кылууга тийиш. Персонал иштен бошотулган учурда функционалдык милдеттерди жана талаптагыдай таризделген документтерди (акт, протокол ж.б.) кабыл алуу-өткөрүп берүү камсыз болууга тийиш.

12. Банктар аралык төлөм системасынын операторунун персоналы төмөнкүлөрдөн турат:

- төлөмдөрдү (которууларды) жана билдирүүлөрдү топтоону, иштеп чыгууну жана жөнөтүүнү жөнгө салуу милдетин аткарган адистерден, ошондой эле келип түшкөн бардык билдирмелерди сапаттуу жана өз убагында иштеп чыгуу үчүн техникалык жана кардарларды колдоо кызматынан;

- төлөмдөргө (которууларга) жана билдирүүлөргө, төлөм кезегине, ар кандай лимиттерге, катышуучулардын жана алардын кызматтарынан пайдалануучулардын биригүүсүнө жана иш-аракеттерине ж.б. мониторинг жүргүзүү милдетин аткарган адистерден;

- жыйынтыктап эсептөөлөрдү кошо алганда, эсептешүүлөрдү жүзөгө ашырууну тескөө милдетин аткарган адистерден;

- техникалык инфраструктуранын үзгүлтүксүз ишин жана системанын коопсуздугун камсыз кылган системанын коштоп жүрүү ишин аткарган адистерден.

Аткаруучунун жана контролёрдун функцияларын ошол эле бир кызматкерлер тарабынан айкалыштырууга жол берилбейт, алар ар башка кызматкерлер тарабынан аткарылууга тийиш. Төлөм системасынын оператору тиешелүү квалификацияга ээ жетиштүү сандагы персонал менен камсыз кылууга милдеттүү. Персоналдын саны жана квалификациясы төлөм системасынын оператору тарабынан сунушталган кызмат көрсөтүүлөрдүн көлөмүнө жана төлөм системасынын маанилүүлүк даражасына дал келүүгө тийиш.

13. Банктар аралык төлөм системасынын катышуучусунун персоналы өзүндө кеминде төмөнкүлөрдү камтууга тийиш:

- системанын чегинде төлөмдөрдү (каторууларды) түзүү, жөнөтүү жана кабыл алуу милдеттерин, ошондой эле башка билдирүүлөр менен алмашуу милдетин аткарган адистерди;

- системанын катышуучусунун техникалык инфраструктурасынын үзгүлтүксүз ишин жана коопсуздугун камсыз кылган, системаны коштоп жүрүү ишин аткарган адистерди;

- катышуучунун тарабында маалымат коопсуздугун камсыз кылган адистерди.

14. Орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин персоналынын курамында кеминде системаны коштоп жүрүү боюнча функцияларды аткарган, маалымат коопсуздугун жана төлөм системасынын алкагында билдирүүлөр менен алмашуу боюнча техникалык инфраструктуранын үзгүлтүксүз ишин да камсыз кылган адистер болууга тийиш.

15. Төлөм системасынын техникалык инфраструктурасы кеминде төмөнкүлөрдү камтууга тийиш:

- негизги аппараттык-программалык комплексти (мындан ары - АПК), ага карата системанын кадимки ишин камсыз кылуу жана штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда аларды калыбына келтирүү боюнча бир катар талаптар коюлат;

- негизги аппараттык-программалык комплекстин кайсы бир компоненти иштен чыккан учурда, системанын үзгүлтүксүз ишин камсыз кылууга тийиш болгон резервдик АПКны;

- байланыш каналдарын жана маалыматтарды берүү коопсуздугун камсыз кылуучу каражаттарды.

16. Төлөм системасынын жана төлөм инфраструктурасынын иши ар бир системанын ичинде орнотулган иш үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу боюнча критерийлерге ылайык ишке ашырылууга жана анда төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- негизги жана резервдик АПК, системанын ишин негизгиден резервдик АПКга автоматтык түрдө же кол менен которуу, тескерисинче системанын ишинде үзгүлтүктөр келип чыккан учурда аларды кайра которуу. Негизги жана резервдик АПК ар кайсы жайларда жайгаштырылууга тийиш. Системалуу мааниге ээ төлөм системаларында, маанилүү төлөм системаларында, улуттук төлөм системаларында үзгүлтүктөр келип чыккан учурда, ишти негизгиден

резервдик АПКга жана тескерисинче, резервдик АПКдан негизгиге которуу автоматтык түрдө ишке ашырылууга тийиш;

- санкциясыз пайдалануу тобокелдигин азайтуучу маалыматтарды берүү коопсуздугун камсыз кылган каражаттар;

- системанын ишинде үзгүлтүктөр келип чыккан учурда, анын токтоп калуу убактысынын белгиленген чектүү мааниси. Системалуу мааниге ээ төлөм системаларынын, улуттук төлөм системаларынын жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин ишинде үзгүлтүктөр келип чыккан учурда токтоп калуу убактысы төрт сааттан ашпоого тийиш;

- системанын штаттык иши толук калыбына келтирилгенге чейин максималдуу жол берилген токтоп калуу убактысын көрсөтүү менен негизги жана резервдик АПК ортосунда автоматтык түрдө же колго которуу убактысынын бекитилген максималдуу узактыгы;

- негизги жана резервдик АПКнын ишинде үзгүлтүктөр келип чыккан шартта, системанын ишин калыбына келтирүү үчүн каралган максималдуу жол берилген убакыт.

17. Системаны модернизациялоо, чара көрүү убактысы, шарттары жана үзгүлтүксүз иштөө критерийлеринин бузулушуна алып келген штаттан тышкаркы жагдайлар келип чыккан учурда, АПК сунуштоочулары (программалык камсыздоо сатылып алынган учурда) жана/же төлөм системасына техникалык колдоо/коштоо кызматтарын сунуштаган компаниялар менен өз ара иш алып баруу тартиби, штаттан тышкаркы жагдайларды четтетүү боюнча чаралар менен милдеттенмелер төлөм системасынын программалык камсыздоосунун сунуштоочулары менен түзүлгөн техникалык колдоо келишиминде аныкталууга тийиш.

18. Системаны жаңыртуу, жаңы версиялар жана колдонууга киргизилип жаткан жаңы системалар, ошондой эле пайдалануучуларга сунуштоого чейинки тиркемелер стресстер камтылган ар кандай сценарийлерде жана калыбына келтирүү шарттарында тест жүргүзүү чөйрөсүндө милдеттүү түрдө тесттен өткөрүлүүгө тийиш. Тесттен өтүү жыйынтыктары документ менен тастыкталууга тийиш.

19. Төлөм системасынын операторлорунда бекитилген төмөнкүдөй ички жол-жоболор болушу зарыл:

- системанын АПКсынын үзгүлтүксүз ишин жана чейрек ичинде системанын токтоп туруусунун бир жолку жана суммардык убактысын көрсөтүү менен анын иштеп туруусу үчүн талап кылынган байланыш каналдары менен камсыз кылуу;

- системанын штаттык иши толук калыбына келтирилгенге чейин максималдуу жол берилген токтоп туруу убактысын көрсөтүү менен негизги жана резервдик АПК ортосунда которууну жүзөгө ашыруу;

- системанын операторунун персоналы тарабынан резервдик АПКнын, байланыш каналдарынын иштөө жөндөмдүүлүгүн, резервдик көчүрмөлөрдүн толук болушун мезгил-мезгили менен текшерүү жана системанын ишин негизги АПКдан резервдик АПКга жана тескерисинче, резервдик АПКдан негизги АПКга которууну дайыма тесттен өткөрүү;

- маалыматтар өчүрүлгөн же бурмаланган учурларда, белгиленген регламентке ылайык маалыматтардын, анын ичинде резервдик көчүрмөлөрдүн калыбына келтирилишин камсыз кылуу;

- инспектордук текшерүү жүргүзүү жана/же атайын режимди киргизүү учурунда бардык ишке ашырылган операциялар тууралуу маалыматтарды (отчетторду окуу, түзүү жана басып чыгаруу) алуу мүмкүнчүлүгү менен Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнө АПКга кирүүгө мүмкүнчүлүк берүү;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык система аркылуу берилген жана алынган маалыматтардын купуялуулугун камсыз кылуу.

20. Банктар аралык төлөм системасынын катышуучуларында төмөнкүдөй ички жол-жоболор болушу зарыл:

- коопсуздукту жана системанын катышуучусунун персоналынын жумушчу станцияларынын үзгүлтүксүз ишин камсыз кылуу;

- маалыматтарды берүү боюнча байланыш каналдарын резервге коюу;

- төлөм системасына берилүүчү жана андан алынган маалыматтардын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык купуя сакталышын камсыз кылуу.

21. Орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринде бекитилген төмөнкүдөй ички жол-жоболор болушу зарыл:

– системанын АПКсынын үзгүлтүксүз ишин жана чейрек ичинде системанын токтоп туруусунун бир жолку жана суммардык убактысын көрсөтүү менен анын иштеп туруусу үчүн талап кылынган байланыш каналдары менен камсыз кылуу;

– максималдуу жол берилген токтоп туруу убактысын көрсөтүү менен негизги жана резервдик АПК ортосунда которууну жүзөгө ашыруу;

– резервдик АПКнын, байланыш каналдарынын иштөө жөндөмдүүлүгүн мезгил-мезгили менен текшерүү жана системанын ишин негизги АПКдан резервдик АПКга жана тескерисинче, резервдик АПКдан негизги АПКга которууну дайыма тесттен өткөрүү;

– төлөм инфраструктурасынын иш үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу;

– инспектордук текшерүү жүргүзүү жана/же атайын режимди киргизүү учурунда бардык ишке ашырылган операциялар тууралуу маалыматтарды (отчетторду окуу, түзүү жана басып чыгаруу) алуу мүмкүнчүлүгү менен Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнө АПКга кирүүгө мүмкүнчүлүк берүү;

– Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык система аркылуу берилген жана алынган маалыматтардын купуялуулугун камсыз кылуу.

22. Көмүскөдө сактоо технологияларын колдонууда Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык төлөм системасынын коопсуздугун жана иштөө жөндөмдүүлүгүн колдоо чаралары каралууга тийиш.

23. Катышуучулардын ишинде жумушчу станцияларына же байланыш каналдарына тиешелүү проблемалар келип чыккан учурда, системалуу мааниге ээ төлөм системасында, улуттук төлөм системасында жана СВИФТ сервис бюросунда операциялык тобокелдиктерди кыскартуу үчүн системалуу мааниге ээ төлөм системаларынын, улуттук төлөм системасынын жана СВИФТ сервис бюросунун операторлору катышуучуларга системада төлөм документтерин жана башка билдирмелерди топтоо, жөнөтүү/кабыл алуу ишин камсыз кылууну жүзөгө ашыруу үчүн Бирдиктүү тейлөө борборунан пайдалануу мүмкүнчүлүгү менен камсыз кылууга тийиш.

§ 3.2. Энергия менен камсыз кылуудагы үзгүлтүктөр

24. Төлөм системасынын операторлору/катышуучулары жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери системаны электр энергиясы менен камсыз кылган линиянын кубаттуулугунун жана башка жабдуулардын белгиленген талаптарга жооп берүүсүн камсыз кылууга тийиш.

25. Төлөм системасынын операторунда/катышуучусунда жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринде энергия менен камсыз кылууда үзгүлтүктөр келип чыккан учурда, автономдуу электр энергиясы менен камсыз кылынышы зарыл.

26. Төлөм системасынын оператору/катышуучусу жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери электр энергиясы менен камсыздоо токтотулган учурдан тартып системаны резервдик АПКга которууга чейинки убакыт ичинде системанын автономдуу иштөө убактысын жөнгө салган, ошондой эле системанын автономдуу иштешинин созулушу боюнча талаптардын аткарылышын камсыз кылган ички жол-жоболорго ээ болууга тийиш.

27. Системалуу мааниге ээ төлөм системаларынын, маанилүү төлөм системаларынын, улуттук төлөм системаларынын операторлору жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери электр энергиясы менен камсыздоо үзгүлтүктөрүнөн улам системанын негизги жана резервдик АПКнын токтоп калышын мүмкүн болушунча төмөндөтүүгө милдеттүү.

28. Системалуу мааниге төлөм системасынын катышуучусу электр энергия менен камсыздоо үзгүлтүккө учураган шартта, төлөм документтерин белгиленген тартипке жана регламентке ылайык Бирдиктүү тейлөө борбору аркылуу жөнөтүүнү/кабыл алууну камсыз кылууга тийиш.

29. Электр энергиясы менен камсыздоо үзгүлтүккө учураган шартта СВИФТ сервис-бюросунун катышуучусу төлөм документтерин белгиленген тартипке жана регламентке ылайык Бирдиктүү тейлөө борборунун жумушчу станциялары аркылуу же болбосо системанын катышуучусу пайдаланган, маалыматтарды өткөрүп берүүнүн альтернативдүү каналдары аркылуу жөнөтүүнү/алууну ишке ашырышы мүмкүн.

30. Электр энергиясы менен камсыздоону калыбына келтирүү боюнча иштер жана системанын штаттык режимде иштешин камсыз кылуу төлөм системасынын операторунун/катышуучусунун, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин белгиленген ички жол-жоболоруна ылайык өткөрүлөт.

§ 3.3. Системанын аппараттык жана/же программалык камсыздоосундагы үзгүлтүктөр

31. Аппараттык камсыздоодогу үзгүлтүктөр өзүндө системанын катышуучусунун/ операторунун/орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин сервердик, түйүндүк, криптографиялык жабдууларынын, адистештирилген жабдууларынын бузулуу же иштен чыгуу жагдайларын камтыйт.

32. Программалык камсыздоодогу үзгүлтүктөр өзүндө операциялык системанын иштешиндеги, колдонмо программалык камсыздоодогу, серверден пайдаланууну камсыз кылган программалык камсыздоодогу, ачык ачкычтар инфраструктурасындагы (PKI) жана системанын персоналынын жумушчу станцияларындагы бузулууларды камтыйт.

33. Төлөм системасынын оператору жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери өз аппараттык камсыздоосу үзгүлтүккө учураган шартта резервдик АПКга автоматтык түрдө которууга тийиш. Резервдик АПКга белгиленген убакыт ичинде которуу мүмкүн болбогон учурда, төлөм системасынын оператору/орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдери бул тууралуу өзүнүн бардык катышуучуларына өз убагында маалымдоону камсыз кылууга, ошондой эле штаттан тышкаркы жагдайды тез арада чечүү жана келечекте мындай жагдайларга жол бербөө чараларын көрүүгө тийиш. Көрүлгөн чаралар системанын эрежелеринде, келишимдерде жана төлөм системасынын операторунун/орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдеринин ички жол-жоболорунда чагылдырылууга тийиш.

34. Төлөм системасынын катышуучулары өз аппараттык же программалык камсыздоолору үзгүлтүккө учураган учурда, алар ички жол-жоболоруна ылайык альтернативдүү жана/же резервдик каражаттарды пайдаланууну камсыз кылууга тийиш.

35. Системалуу мааниге ээ төлөм системаларынын, маанилүү жана улуттук төлөм системаларынын аппараттык жана/же

программалык камсыздоолору үзгүлтүккө учураган учурда, системанын эрежелеринде жана системанын операторунун ички жол-жоболорунда белгиленген тартипке ылайык автоматтык түрдө резервдик АПКга которуу аныкталууга тийиш. Резервдик АПКга которуу мүмкүн болбогон шартта, оператор ошондой эле системанын эрежелеринде системанын катышуучуларынын төлөмдөрүн иштеп чыгуу жана акыркы эсептешүү тартибин аныктоого тийиш.

36. Системалуу мааниге ээ төлөм системаларынын катышуучусу өз резервдик жабдуусу аркылуу ишти уланта албаган жагдайда, тиешелүү иштер белгиленген тартипке жана регламентке ылайык, Бирдиктүү тейлөө борборунун жумушчу станциясы аркылуу ишке ашырылышы мүмкүн.

37. СВИФТ сервис бюросунун катышуучусу өз резервдик жабдуусу аркылуу ишти уланта албаган жагдайда, тиешелүү иштер белгиленген тартипке жана регламентке ылайык, Бирдиктүү тейлөө борборунун жумушчу станциясы же системанын катышуучусу пайдаланган маалыматтарды берүүнүн альтернативдүү каналы аркылуу ишке ашырылышы мүмкүн.

§ 3.4. Системанын байланыш каналдарындагы үзгүлтүктөр

38. Негизги жана резервдик АПК ортосунда негизги байланыш каналы үзгүлтүккө учураган шартта, системанын оператору ички жол-жоболорго ылайык, аны резервдик байланыш каналына которуусу зарыл.

39. Төлөм системасынын оператору/орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери жана системанын катышуучулары ортосунда негизги байланыш каналы үзгүлтүккө учураган шартта, тараптар жагдайды аныктоо боюнча иш-чараларды жүргүзүүлөрү жана зарыл болгон шартта өз ички жол-жоболоруна ылайык, жеке резервдик байланыш каналына которуулары зарыл.

40. Системалуу мааниге ээ төлөм системасынын, улуттук төлөм системасынын жана СВИФТ сервис бюросунун катышуучусунун байланыш каналдарынын экөөсү тең үзгүлтүккө учураган шартта, системанын төлөм документтерин жана билдирүүлөрүн кабыл алуу/жөнөтүү иши белгиленген тартипке жана регламентке ылайык Бирдиктүү тейлөө борбору аркылуу жүзөгө ашырылат.

§ 3.5. Төлөм системасынын иш регламентин бузууга жол берүү

41. Системалардын иш регламенти жана тартиби системанын иштөө эрежелеринде, ошондой эле төлөм системаларынын операторлорунун ортосундагы, оператор жана төлөм системаларынын катышуучуларынын ортосундагы келишим мамилелеринде аныкталган. Системанын иш регламентинин жана тартибинин сакталышы жана аларды бузууга жол бергендиги үчүн тараптардын жоопкерчилиги операторлордун же системанын оператору жана катышуучуларынын ортосундагы келишимдерде жана макулдашууларда белгиленет. Системалуу мааниге ээ төлөм системасынын иш регламенти жана тартиби Улуттук банктын ченемдик укуктук актылары менен кошумча жөнгө салынат.

42. Системалуу мааниге ээ төлөм системасынын иш регламентинин бузулушуна төмөнкү жагдайлардан улам системанын бекитилген иш регламентинен четтөө кирет:

- операциялык күн ичинде системанын операторунун ишинде штаттан тышкаркы жагдай келип чыккан учурда, системанын штаттык ишин калыбына келтирүү боюнча иштерди жүргүзүү;
- төлөм системасынын операторунун билдирүүлөрдү жана отчетторду өз учурунда катышуучуларына бербесе;
- төлөмдөр жана билдирүүлөр төлөм системасынын операторлору ортосунда өз учурунда берилбесе.

43. Төлөм системаларынын операторлору/катышуучулары/ орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери операциялык тобокелдиктерди өз учурунда аныктоо жана тескөө максатында, тобокелдиктерге туруктуу негизде мониторинг жүргүзүп турууга тийиш.

44. Төлөм системаларынын операторлору/катышуучулары/ орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери мониторинг жүргүзүү процессинде окуялардын келип чыгуу ыктымалдыгы, алардын натыйжасында операциялык чыгымдар келип чыгышы мүмкүндүгү жөнүндө белги берген көрсөткүчтөрдүн системасын пайдалана алат (мисалы, аягына чыкпай калган операциялардын саны, системада техникалык каталардын тез-тез болуусу, үзгүлтүктөрдүн узактыгы ж.б.у.с.).

45. Кызмат адамдарын жана персоналды иштен массалык бошотуу коркунучу жаралган шартта (50гө чейин адам иштеген уюмдарда

кызматкерлерди кеминде 25 пайыз кыскартуу жана 2 ай бою катары менен 50дөн ашык адам иштеген уюмдарда кеминде 15 пайыз кыскартуу), төлөм системаларынын операторлору жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери бул тууралуу Улуттук банкка токтоосуз маалымдоого жана төмөнкүлөр каралган атайын чараларды көрүүгө милдеттүү:

1) кызмат адамдарын, негизги персоналды же кайталап аткаруу курамын иштен бошотуунун натыйжасында төлөм системасы үчүн тобокелдиктерди төмөндөтүү;

2) тиешелүү квалификациясы жана билими бар персоналга катар алмаштыруу менен кызмат адамдарын жана персоналды баскыч-баскыч менен бошотуу;

3) эмгек келишиминде, макулдашууда каралууга тийиш болгон башка иш-чаралар.

4-глава. Төлөм системасынан санкциясыз пайдалануу

§ 4.1. Коопсуздукту камсыз кылуу

46. Төлөм системаларынын оператору/катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери төлөм системаларын (анын ичинде системанын маалымат ресурстарын) санкциясыз пайдалануудан/операциялардан, кыянаттык менен колдонуудан же алдамчылык менен өзгөртүүдөн (киргизүү, өчүрүү, бурмалоо, алмаштыруу), же маалыматтарды ачыкка чыгаруудан коргоо жагында так саясатты белгилөөгө, төмөнкүлөрдү аткарууга тийиш болгон системанын коопсуздугун камсыз кылуу боюнча ички ченемдик укуктук актыларга жана чаралар комплексине ээ болууга тийиш:

- маалыматтын купуялуулугун жана андан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн, ички контролдукту камсыз кылуу боюнча так жөнгө салынган милдеттерге, ошондой эле контролдукту жүзөгө ашырууда тиешелүү адамдардын жоопкерчилигин чектөө критерийлерине;

- системада шектүү активдүүлүктүн/операциялардын же санкциясыз пайдалануу аракеттеринин/операцияларынын орун алышына өз убагында чара көрүүлөрдү камсыз кылууга жана Кыргыз Республикасынын укук коргоо органдары менен өз ара иш алып баруу тартибине;

– Улуттук банкка тышкы коркунучтардын, санкциясыз пайдалануу/операциялардын ишке ашырылышы, кыянаттык менен пайдалануу, тоноо, туруксуз жагдайдын ж.б. орун алышы фактысы тууралуу электрондук түрдө Улуттук банкка дароо (окуя белгилүү болгон күнү) маалымдоо (зарыл болгон учурда – коргоо режиминде) тартибин киргизүү. Эгерде окуя системалуу мүнөзгө ээ болуп, Кыргыз Республикасынын финансы системасынын башка катышуучуларына коркунуч жаратышы мүмкүн болсо, Улуттук банк бул факты тууралуу Кыргыз Республикасынын финансы системасынын калган башка катышуучуларына банктык сырды так сактоо менен маалымдоо укугуна ээ;

– маалымат коопсуздугун камсыз кылуу үчүн жооптуу түзүмдүк бөлүм тарабынан контролдуктун жүзөгө ашырылышын да камтыган Интернет тармагына туташуу жана андан пайдалануу тартибин караштырууга;

– эгерде технологиялык процесс тарабынан башкасы каралбаса, бардык жумуш орундарында жана системанын серверлеринде вирууска каршы коргоо программасын пайдаланууну караштырууга;

– санкциясыз пайдалануу/операциялар/алдамчылык менен күрөшүүнүн жаңы ыкмаларын иштеп чыгууну караштырууга;

– системанын коопсуздукту камсыз кылуу боюнча кызматкерлерин жана персоналын алдамчылыкка жана санкциясыз пайдаланууга жол бербөө механизмдерине мезгил-мезгили менен окутуу жөнүндө милдеттүү талапты да камтууга.

47. Системанын оператору жана катышуучулары мезгил-мезгили менен (зарылчылыкка жараша, бирок үч жылда кеминде бир жолу) системада алдамчылыкка жана санкциясыз пайдаланууга каршы күрөшүү ыкмаларын жаңылоо жана жаңы инновациялык ыкмаларды киргизүү максатында, системага өз алдынча баа берип, коопсуздук боюнча ички саясатты кайра карап чыгууга тийиш. Өз алдынча баа берүү натыйжалары Улуттук банктын суроо-талабы боюнча берилүүсү зарыл.

48. Төлөм системаларынын операторлору Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык лицензиялык программалык камсыздоону же баштапкы ачык коду менен программалык камсыздоону же АПКга туташтырылган, АПК жана жумушчу станциялар үчүн өзү

иштеп чыккан (ээлик кылуу укугунда) программалык камсыздоону пайдаланууга тийиш.

49. Төлөм системаларынын операторлорунун бардык маалымат системаларында системанын жалпы мүнөздөмөлөрүн (дайындалышы, ишке киргизүү күнү ж.б.), конфигурациясын (аппараттык бөлүк, программалык камсыздоо (системалык, колдонмо), маалымат базасын тескөө системасы, дисктер бөлүгүнүн өлчөмдөрү, резервдик көчүрүү картасы ж.б.), калыбына келтирүү регламентин, жабдуулардын жана туташ системалардын өз ара байланышта иштөө схемасын (топология) кошуу менен системаны иштетүүдө колдонулуучу ченемдик документтердин тизмесин (жоболор, регламенттер ж.б.) камтыган сүрөттөлгөн маалымат (системанын паспорту) болууга тийиш. Системанын паспорту ушул тизме менен чектелип калбайт жана системаларды натыйжалуу тескөө, аларды пландаштыруу, модернизациялоо жана тейлөө үчүн маалыматтарды камтууга тийиш.

§ 4.2. Ички алдамчылык

50. Ички алдамчылыктын орун алышы тобокелдигин төмөндөтүү үчүн төлөм системасынын оператору жана катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери аппараттык-программалык комплекс (сыр сөздөрдү (пароль) жана системага кирүү укуктарын пайдалануу, криптография, шифр, иш-аракеттерди ырааттуу чагылдыруу ж.б. иш-аракеттерин көрүү) деңгээлинде алдамчылыктардан, санкциясыз падалануулардан коргоо системасына, системада иштөө үчүн квалификациялуу жана текшерүүдөн өткөн персоналга, ошондой эле персоналдын жоопкерчилигин, укуктарын жана милдеттерин аныктаган жана бекитилген ички ченемдик жана буйрук берүүчү актыларга, кызматтык нускоолорго ээ болууга тийиш.

51. Ички алдамчылык тобокелдиги келип чыккан учурда талаш жараткан жагдайлардын чечилиши, тараптардын жоопкерчилиги жана системада иштөөнүн башка шарттары, системанын оператору, катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин ортосунда түзүлгөн келишимдерде аныкталууга тийиш.

§ 4.3. Электрондук төлөмдөр

52. Төлөм системасынын оператору жана катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери өз кардарларына жана пайдалануучуларына веб-сайт же тиркеме аркылуу аткарылуучу кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалануу талаптагыдай коргоого алынып жана аутентификациялана тургандыгына (маалыматтарды шифр менен берүү, сыр сөздөрдү жана ПИН-коддорду колдонуу) гарантия берүүгө тийиш.

53. Төлөм системасынын оператору/катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери жалпы кабыл алынган эл аралык стандарттарга дал келген шифрлөө алгоритмдерин колдонууга тийиш.

54. Төлөм системасынын оператору/катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери өз системаларынан ыйгарым укуктуу персоналдын гана пайдалануусуна уруксат берүү үчүн айкын жана логикалык коопсуздукту камсыз кылууга тийиш. Жол-жоболордо системалардын жана маалыматтардын бүтүндүгүн коргоо максатында иштеп чыгуу жана берүү механизмдери каралуусу зарыл.

55. Төлөм системасынын оператору/катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери адаттан тышкары кайсы болбосун операцияларды, маалыматтарды берүүдө жаңылыштыктарды кетирүүнү же адаттан тышкары онлайн транзакцияларды болтурууну алдын алуу үчүн мониторингдин, ошондой эле шектүү операцияларга чара көрүү жол-жоболорунун болушун камсыз кылууга тийиш.

56. Системада транзакциялардын санынын жана көлөмүнүн өсүшү менен шектүү операцияларды же төлөмдөрдүн өзгөрүүсүн (динамикасын) автоматтык түрдө таба турган программалык камсыздоо ишке киргизилүүгө тийиш. Шектүү активдүүлүктү аныктоо процессинде сандык жана сапаттык факторлор эске алынуусу зарыл.

Төлөм системасынын оператору/катышуучусу, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери шектүү операциялар аныкталган шартта, иш-аракеттер чагылдырылган ички жол-жоболорго жана санкциясыз операцияларга каршы аракеттерди көрүү ыкмаларына ээ болуусу зарыл.

57. Системанын оператору/катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери онлайн системаларынын жана кошумча системалардын жогорку деңгээлде жеткиликтүү болушун, ошондой

эле системанын иштебей калышын шарттаган, тышкы алгылыксыз таасирлердин орун алышында калыбына келтирүү жол-жоболорун алдын ала караштырууга тийиш.

58. Системанын оператору/катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери системага кирүүдө жана авторизациялоо (тастыктоо) максатында транзакцияларга кол коюуда аутентификациянын көп факторлуу үлгүлөрүнүн болушун алдын ала караштырууга тийиш.

59. Системада кардардын/колдонуучунун узак убакыт аракетсиздиги шартында иш сеансынын автоматтык түрдө аякташы ишке ашырылууга тийиш.

60. Системаларда орун алышы ыктымал болгон зыян тартууларды азайтуу үчүн операциялар боюнча лимиттерди тескөө алдын ала караштырылууга тийиш.

61. Операциялар пайдалануучу системада авторизациядан өткөндөн кийин гана жүргүзүлүүсү шарт.

62. Транспорт деңгээлинде сунуштоочу компаниялар колдонгон түйүндүк жабдуулар жана инфраструктуралар менен камсыз болуучу коопсуздук, жашырын жана купуя маалыматтарга, анын ичинде ПИН-коддорго жана сыр сөздөргө карата (GSM, GPRS, 3G, Bluetooth, Wi-Fi 802.11b жана IrDA ж.б. ушундай инфраструктураларга мисал боло алышат) жетиштүү колдонулат деп эсептөөгө болбойт. Берилүүчү купуя маалыматтар төлөм системасы деңгээлинде кошумча каражаттарды пайдалануу (мисалы, коопсуздук сертификаттары) менен коргоого алынууга тийиш.

63. Программалык камсыздоого байланыш сеанстарынын кечиктирилишинен же ички сеанстын үзгүлтүккө учурашынан улам, келип чыккан транзакциялардын кайталанышына жол бербөөгө багытталган чаралар киргизилүүгө тийиш.

64. АПК программалык камсыздоону сунуштоочулар менен түзүлгөн келишимдер система үзгүлтүккө учураган шартта калыбына келтирүү жана жоопкерчиликти бөлүштүрүү боюнча талаптагыдай иштелип чыккан пландарды камтууга тийиш. Системаны калыбына келтирүү пландары мезгил-мезгили менен тесттен өтүп турууга тийиш.

65. Системанын оператору/катышуучулары жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери өз кардарларына мобилдик

каражаттарды/тиркемелерди зыяндуу программалык камсыздоодон же колдонуу терс натыйжаларга алып келиши мүмкүн болгон башка программалык камсыздоодон коргоо үчүн коопсуздук чаралары тууралуу маалымдоого тийиш.

§ 4.4. Банктык төлөм карттары

66. Эл аралык төлөм системаларынын банктык төлөм карттары менен иштөөдө системанын операторуна жана катышуучусуна “Маалымат технологияларынын коопсуздугуна баа берүү үчүн жалпы критерийлерге (ISO/IES 15408)” жана PCI DSS таянуу менен иш алып баруу жана ушул талаптарды сактоо сунуш кылынат.

67. Системанын оператору жана катышуучулары (эмитенттер) кеминде төмөнкүлөрдү көрсөтүү менен ички жол-жоболорго ээ болууга тийиш:

- персоналдын системанын маалымат базасынан (банктык төлөм карттарынын номерлери, кодду түшүндүргөн сөздөрдү, карт ээсинин аты-жөнүн, кол тамга үлгүсүн ж.б.у.с.) пайдалануу мүмкүнчүлүгүн чектөөлөрдү;

- ушундай мүмкүнчүлүккө ээ системанын персоналдарынын тизмесин; белгиленген чектөөлөрдү бузууга жол бергендиги үчүн жоопкерчиликти жана санкцияларды;

- банктык төлөм карттарын эмиссиялоодо ички жана тышкы алдамчылыктан коргоо системаларына;

- кардарды милдеттүү түрдө идентификациялоо жана текшерүүдөн өткөрүү боюнча талаптарды камтыган, кардарлардын өтүнүч каттарын иштеп чыгуу жана карттарды алуу тартибин;

- банкоматтарда калып калган карттарды кайтарып берүү тартибин.

68. Системанын катышуучулар (эквайерлер) кеминде төмөнкүлөр көрсөтүлгөн ички жол-жоболорго ээ болууга тийиш:

- соода-тейлөө ишканаларынын өтүнүч каттарын иштеп чыгуу жана алар менен берилүүчү документтер топтомуна (зарыл учурларда уюштуруу документтери менен уставдын нотариалдык жактан күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү, салык органдарында каттоодон өткөндүгү жөнүндө документ, көрсөтүлгөн иштин түрлөрүн ишке ашырууга уруксат берүү документтери/лицензиялар, жетекчилердин паспортторунун

көчүрмөсү, салык органдарынын белгиси коюлган бухгалтердик баланс) карата коюлуучу талаптарды камтыган келишимдерди түзүү тартиби;

– түзүлгөн келишимдердин аракетин токтотулган же берген өтүнүч каттары себептерин көрсөтүү менен канааттандыруудан баш тартылган соода-тейлөө ишканаларынын маалымат базасын жүргүзүү тартиби;

– соода-тейлөө ишканаларын контролдоо механизми, мында каттоодон өткөндүгү жөнүндө фактыны тастыктоо, банктык төлөм карттарын тейлөө сапатын дайыма текшерүү, терминалдарды күтүү шарттары жана иштөө жөндөмдүүлүктөрү, чектерди сактоо, соода-тейлөө ишканасынын алдамчылык активдүүлүгүнө жараша «floor limit» маанисин аныктоо камтылат;

– аралыкта орнотулган жабдууларды сатып алуу, сактоо, орнотуу/ туташтыруу жана техникалык тейлөө тартиби.

69. Тышкы алдамчылыкка дуушар болуу тобокелдиктерин азайтуу үчүн системанын оператору орун алышы ыктымал болгон тобокелдиктерге мониторинг жана талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүүгө, ошондой эле банктык төлөм карттары аркылуу жүргүзүлгөн шектүү транзакцияларга жана авторизацияга туруктуу негизде көз салып турууга өбөлгө түзгөн программалык камсыздоого ээ болууга тийиш. Программалык камсыздоо эквайер түйүнүндө ишке ашырылган транзакцияларды (эквайердин соода-тейлөө ишканаларына жана аралыкта орнотулган жабдууларга тиешелүү тобокелдигин контролдоо) сыяктуу эле, банк тарабынан эмитирленген карттар менен ишке ашырылган транзакцияларды (эмитенттин карт ээлери боюнча келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктерин контролдоо) да контролдоого тийиш.

70. Системанын катышуучулары төлөм карттарын пайдалануу учурунда алдамчылыкка жол берилиши мүмкүндүгүнөн улам келип чыгуучу жоготууларды азайтуу үчүн төлөм карттарынын эмиссиясына жана эквайрингине байланыштуу өз тобокелдиктерин тескөөгө алууну жана өз алдынча мониторинг жүргүзүүгө мүмкүндүк берген өзүнүн программалык камсыздоолоруна ээ болушу же келишим шарттарында системанын операторунун мына ушундай кызмат көрсөтүүлөрүнөн пайдаланышы мүмкүн.

71. Системанын операторлору жана катышуучулары авторизацияларга/транзакцияларга мониторинг жүргүзүү параметрлерин белгилөөгө тийиш, мында белгиленген мааниден ашып кетүү шектүү авторизация/транзакция катары эсептелинет. Мониторингге кеминде төмөнкү учурлар чагылдырылышы зарыл:

- айрым авторизациянын/транзакциянын берилген мезгил ичинде белгиленген лимиттен ашып кеткен суммасы (же жалпы суммасы);

- берилген мезгил ичинде банктык төлөм картты авторизациялоону/транзакцияны эки же андан көп өлкөлөрдүн соода-тейлөө ишканаларында жүргүзүү;

- жогорку тобокелдиги менен конкреттүү бир өлкөдөгү транзакциялардын берилген мезгил ичинде белгиленген лимиттен ашып кеткен жалпы суммасы;

- бир соода-тейлөө ишканасындагы авторизациялардын берилген мезгил ичинде белгиленген лимиттен ашып кеткен жалпы саны;

- банкоматтарга ПИН-кодду туура эмес киргизүүнүн берилген мезгил ичиндеги белгиленген лимиттен ашып кеткен саны;

- айрым авторизациянын/транзакциянын тобокелдиги жогору болгон соода-тейлөө ишканаларынын конкреттүү топтору үчүн белгиленген лимиттен ашып кеткен суммасы.

Системанын оператору же катышуучусу банктык төлөм карттар жана аралыкта орнотулган жабдууларда ишке ашырылган шектүү транзакцияларга мониторинг жүргүзүүнүн кошумча эрежелерин жана параметрлерин белгилей алат.

72. Системанын операторунда жана катышуучусунда аралыкта орнотулган жабдуулардын ишине, транзакцияларга жана төлөм карттарын авторизациялоону контролдогон, алдамчылыктарга жол берилиши тобокелдигине талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү үчүн даярдыктан өткөн персоналды болууга тийиш.

73. Системанын оператору жана катышуучусу жасалма карттарды жана карттарды пайдалануу менен аткарылган шектүү операцияларды аныктоо боюнча каражаттар жана инструменттер, карттардын/аралыкта орнотулган жабдуулардын алдамчылык менен пайдаланылышына каршы аракеттерди көрүү ыкмалары, ошондой эле ушундай шектүү операциялар аныкталган учурда персоналдын

иш алып баруу тартиби чагылдырылган ички жол-жоболорго ээ болууга тийиш.

74. Системанын оператору менен катышуучусунун ортосундагы келишимде кеминде төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- системанын катышуучулары ички ченемдик документтерди, жол-жоболорду иштеп чыгууда, карт ээлери жана соода-тейлөө ишканалары менен типтүү келишимдерди түзүүдө колдонууга тийиш болгон коопсуздукту сактоо боюнча негизги талаптар;

- санкцияланбаган операциялар аныкталган учурда, аларга ыкчам чара көрүү убактысы, ал тууралуу маалымдоо тартиби жана мөөнөтү, тараптардын өз ара иш алып баруу тартиби;

- системанын катышуучулары ортосунда келип чыккан талаш маселелерди чечүү тартиби жана мөөнөтү;

- чарджбектерди иштеп чыгуу тартиби жана эрежелери;

- санкцияланбаган операциялар аныкталган учурда тараптардын жоопкерчилиги;

- санкцияланбаган операциялар маселелери боюнча укук коргоо органдары менен өз ара иш алып баруу тартиби;

- шектүү операциялар боюнча отчетторду берүү тартиби жана мөөнөттөрү жана алардын формалары;

- системанын катышуучуларынын ортосунда санкцияланбаган операциялар боюнча маалымат алмашуу.

75. Системанын катышуучусу (эквайер) менен соода-тейлөө ишканасынын ортосунда түзүлгөн келишимде кеминде төмөнкүлөр чагылдырылууга тийиш:

- соода-тейлөө ишканасында төлөөгө кабыл алынган карт продукцияларынын тизмеси;

- соода-тейлөө ишканасынын иштөө убактысы жана графиги;

- системада соода-тейлөө ишканасын идентификациялоо үчүн сатылып жаткан товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн (тармактын) түрлөрү жана иш багытын өзгөрткөндүгү тууралуу маалымдоо милдеттенмеси;

- эгерде анда «floor limit» колдонулса, соода-тейлөө ишканасы үчүн «floor limit» маанисинин аныктамасы;

- соода-тейлөө ишкана тарабынан коопсуздуктун сакталышы боюнча талаптар (төлөм картынын аныктыгын текшерүү, төлөм карттагы кол тамгаларды жана реквизиттерди карт ээсинин инсандыгын тастыктаган документ менен текшерүү жана башка талаптар), төлөм карттардын реквизиттерин сактоого тыюу салуу;

- текшерүүлөр жүргүзүлүп жаткан шектүү транзакциялар боюнча соода-тейлөө ишканасынын каражаттарын токтотуу мүмкүнчүлүгү;

- төлөм карттарын тейлөөнүн, сунушталып жаткан кызмат көрсөтүүлөрдүн сапаты, аралыкта орнотулган жабдууларды күтүү шарттары, сакталышы жана алардын иштөө жөндөмдүүлүгү, чектердин сакталышы боюнча соода-тейлөө ишканасына текшерүүлөрдү жүргүзүү тартиби;

- карт ээсинин уурдалган/жоголгон/жасалма төлөм карттары менен операциялардын жүргүзүлгөндүгү же соода-тейлөө ишканасынын өзү алдамчылык транзакцияларды ишке ашыргандыгы аныкталган учурда өз ара иш алып баруу тартиби;

- санкцияланбаган операциялар аныкталган учурда тараптардын жоопкерчиликтери;

- кассирлерди карттарды кабыл алуу жана текшерүү эрежелерине, ошондой эле алдамчылык операцияларды аныктоо жана аларга каршы күрөшүү ыкмаларына милдеттүү түрдө окутуу шарттары.

76. Системанын катышуучусу (эмитенти) менен карт ээси ортосунда түзүлгөн келишимде төлөм карт ээсинин коопсуздукту сактоосуна карата негизги талаптар (ПИН-кодду, лимиттерди пайдалануу, картты жоготуп койгон учурдагы карт ээсинин аракети, каражаттардын эсептен санкциясыз алынып салынышын аныктоо), ошондой эле картты жоготуп/уурдатып жиберген жана санкцияланбаган операциялар аныкталган учурда тараптар ортосунда тобокелдиктерди жана жоопкерчиликтерди бөлүштүрүү аныкталууга тийиш.

77. Системанын оператору катышуучулардан алынган маалыматтардын негизинде алдамчылык аракеттерден жана тышкы чабуулдардан процессинг борборунун коргоого алынгандыгын дайыма текшерип турууга, тобокелдиктерди аныктоого жана алдамчылыкка баруу деңгээлин азайтуу үчүн тиешелүү чараларды көрүүгө тийиш.

5-глава. Форс-мажордук жагдайлар

78. Төлөм системасынын штаттык режимде иштешин бузууга алып келген өрттүн чыгышы, авария, жаратылыш кырсыктары, согуштук иш-аракеттери сыяктуу тараптардын күч-аракетине көз каранды болбогон жагдайлар форс-мажордук жагдайларга кирет.

79. Системалуу мааниге ээ төлөм системаларынын, улуттук төлөм системаларынын операторлору форс-мажордук жагдайлар келип чыккан шартта, төлөм системасынын штаттык режимде иштешин тез арада калыбына келтирүүнү камсыз кылуу үчүн аймагы боюнча аралыкта жайгашкан резервдик борборго ээ болууга тийиш.

80. Аймагы боюнча аралыкта жайгашкан резервдик борбор кеминде төмөнкү шарттарды канааттандырууга тийиш:

- резервдик борборду жайгаштыруу шарты Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген, коопсуздук талаптарына жооп берүүгө;

- негизги борбордун ишин толук кайталоо мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга (тиешелүү АПК, катышуучулар менен байланыш каналдарына, даярдыктан өткөн персоналга жана энергия менен үзгүлтүксүз камсыздоого ээ болууга).

81. Төлөм системасынын операторлору/катышуучулары, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери ишти резервдик АПКга которуу жана системанын персоналынын өз ара иш алып баруу тартибин жөнгө салган жол-жоболорду (форс-мажордук жагдайлар жаралган шартта) иштеп чыгууга тийиш.

6-глава. Отчеттуулук

82. Төлөм системасынын операторлору жана катышуучулары инциденттер жана штаттан тышкаркы жагдайлар тууралуу маалыматты штаттан тышкаркы жагдайларды каттоо журналына каттап, ушул Жобого карата 1-тиркемеде белгиленген формада отчетторду түзүүгө тийиш. Отчет Улуттук банкка берилет:

- системалуу мааниге ээ төлөм системасынын, маанилүү жана улуттук төлөм системаларынын операторлору жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери тарабынан - күн сайын электрондук формада;

– башка төлөм системаларынын операторлору, төлөм системасынын катышуучулары тарабынан – ай сайын, отчеттук айдан кийинки айдын 5-күнүнөн кечиктирбестен электрондук формада жана кагаз түрүндө.

83. Бүтүндөй төлөм системасына канчалык деңгээлде таасирин тийгизишине талдап-иликтөөлөрдү жана баа берүүлөрдү жүргүзүү максатында, Улуттук банк төлөм системасынын абалына тиешелүү, штаттан тышкаркы жагдайлар жана санкцияланбаган операциялар жөнүндө маалыматтарды туруктуу негизде топтойт жана иштеп чыгат. Алар төлөм системасынын ишине олуттуу таасирин тийгизе турган болсо, Улуттук банк орун алган тобокелдиктерди төмөндөтүү боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү жана сунуштарды иштеп чыгат жана аларды системанын операторлоруна жана/же катышуучуларына берет, сунуш-көрсөтмөлөрдүн жана сунуштардын аткарылышын контролдойт, зарылчылык келип чыккан учурларда, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык төлөм системасынын операторлоруна жана/же катышуучуларына карата тиешелүү таасир этүү чараларын колдонот.

“Төлөм системасындагы
штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө”
жобого карата 1-тиркеме

**Төлөм системасындагы инциденттер, штаттан тышкаркы жагдайлар
жана санкцияланбаган операциялар жөнүндө отчет**

Системанын аталышы: _____

Төлөм системасынын операторунун аталышы: _____

Отчеттук мезгил: _____

№		Төбөкөлдүк жагдайлар катталган/ишке ашы- рылган/көпчүлүк чыккан күнү жана убактысы		Төбөкөлдүк жагдайларды аныктоо күнү		Төбөкөлдүк жагдайларды чечтөө күнү жана убактысы		Башкы кенсе/филиал/үзүмдүк бөлүмдүн аталы- шы/№ АТМ /төлөө пунктунун аталышы/соода- мөйүнө шиканаасы		Инцидент болгон бизнес-процесс / иштин түрү		Жагдайдын түрү		Жагдайдын кыскача сараландырылышы		Төбөкөлдүктүн келип чыгуу себептери		Төбөкөлдүккө жол бербөө жана төмөндөтүү боюна кабыл алынган чечимдер / сунуштар		Контролдоочулардын аттары / мн-чаралар		Контролдоочулардын аткаруу статусу		Операциялык төбөкөлдүктүн төсөө ыкмасы (негиздүү кабыл алуу, жылдыруу, төмөндөтүү, ишти түзүү ж.б.)		Төбөкөлдүк деңгээли (таа- сири/жогогуулар)		Кошумча комментарий / улуштар	
		ишке таасир тийгизген ден- гээли		абройго таасир тийгизген ден- гээли		финансыга таасир тийгизген деңгээли		айкын чыгымдар		орун алышы ыктымал болгон чыгымдар																			

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№ 2019-П-14/46-3-(ПС)

Төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү жана андагы тобокелдиктерди тескөө боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын төмөнкү ченемдик укуктук актыларына сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор (кошо тиркелет) киргизилсин:

– Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 15-июлундагы № 38\4 «Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү саясатынын бекитүү тууралуу» токтомуна;

– Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 15-июнундагы № 25/8 «Кыргыз Республикасынын төлөм системасында орун алышы ыктымал болгон тобокелдиктерди тескөө саясатын бекитүү жөнүндө» токтомуна.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик

реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системаларынын операторлору, төлөм уюмдары жана коммерциялык банктар өз ишин белгиленген ушул токтомдун талаптарына ылайык 2019-жылдын 1-декабрына чейин келтирсин.

5. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарын, төлөм системасынын операторлорун жана төлөм уюмдарын тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№ 2019-П-14/46-3-(ПС)
токтомуна тиркеме

Төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү жана андагы тобокелдиктерди тескөө боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр жана толуктоолор

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 15-июлундагы № 38/4 «Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү саясатын бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү саясатынын:

1) «Терминдер жана аныктамалар» деген 2-глава төмөнкү редакцияда берилсин:

«2-глава. Терминдер жана аныктамалар

Ушул Саясаттын максаттарында Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө», «Кыргыз Республикасынын төлөм системасы жөнүндө» мыйзамдары жана «Кыргыз Республикасында нак эмес эсептешүүлөр жөнүндө» жобо менен белгиленген терминдер жана аныктамалар колдонулат:

Саясатта ошондой эле төмөнкүдөй терминдер жана аныктамалар колдонулат:

Жаңы төлөм системалары – бул Кыргыз Республикасынын аймагында жаңыдан эле түзүлүп жана/же иштей баштаган, Улуттук банктын лицензиясын ала элек/анда каттоодон өтө элек системалар.

Маанилүү төлөм системасы – бул нак жана нак эмес төлөм жана эсептешүү каражаты катары улуттук валютага карата калктын ишенимин колдоого өбөлгө түзгөн жана Улуттук банк тарабынан

маанилүү төлөм системаларына карата белгиленген критерийлерге туура келген система.

Башка төлөм системалары – системалуу мааниге ээ, маанилүү же улуттук төлөм системалары категориясына кирбеген төлөм системалары.

Төлөм кызмат көрсөтүүлөрү – бул төлөмдөрдү кабыл алуу, акча каражаттарын которуу, эсептешүүлөрдү жүргүзүү боюнча кызмат көрсөтүү.

Төлөм инфраструктурасы – төлөм инструменттерин пайдалануу жана алар менен операцияларды жүзөгө ашыруу, ошондой эле системанын иштөө негизин түзгөн жана камсыз кылган төлөмдөрдү иштеп чыгуу, алар боюнча клиринг жана эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн арналган жабдуулардын, технологиялардын жана жол-жоболордун жыйындысы.

Орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдери – бул ишинде келип чыккан үзгүлтүктөр системалуу мааниге ээ жана маанилүү төлөм системаларынын үзгүлтүксүз иштешине терс таасирин тийгизиши, Кыргыз Республикасынын аймагында иштеген төлөм системалары жана банктар үчүн «домино эффектисин» жаратышы мүмкүн болгон маалымат- телекоммуникациялык технологиялар, билдирүүлөр менен алмашууга байланыштуу кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган юридикалык жак, Кыргыз Республикасынын резиденти же резидент эмеси.

Системалуу мааниге ээ төлөм системасы – бул:

1) операциялык жана техникалык себептер боюнча иши үзгүлтүккө учураган учурларда банк системасына же бүтүндөй финансы системасына олуттуу кесепеттерди жаратышы мүмкүн болгон төлөм системасы;

2) катышуучулардын биринин төлөөгө жөндөмсүздүгү башка катышуучуларда жана төлөм системасында ликвиддүүлүк тобокелдигинин, ошондой эле бүтүндөй финансы системасында системалуу тобокелдиктин («домино эффектисин») келип чыгышына алып келиши мүмкүн болгон төлөм системасы.

Корреспонденттик мамилелер системасы – бул чек ара аркылуу төлөмдөрдү өткөрүүгө жана ар кайсы өлкөлөрдүн финансы-кредит уюмдарынын ортосунда корреспонденттик эсептерди жүргүзүү

жөнүндө түзүлгөн келишимдердин (агенттик келишимдердин) негизинде кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалануучуларга башка кызматтарды сунуштоого мүмкүндүк берген система.

Натыйжалуу иштеген төлөм системасы – бул кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалануучулардын (юридикалык жактардын жана жеке адамдардын) ишкердик жигерин арттырууга өбөлгө түзгөн жана операторлордун чыгымдарынын өлчөмүн азайтууга мүмкүндүк берип, ошол аркылуу пайдалануучулардын төлөмдөрүн өткөрүү жана эсептешүүлөрдү жүргүзүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдүн инвестицияларды тартуу деңгээлин жогорулатууга өбөлгө түзгөн система, эрежелер жана техникалык инфраструктура.

2) 5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«5. Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүүнүн негизги максаты болуп, өлкөнүн финансы системасынын ишинин туруктуулугун камсыз кылуу жана Кыргыз Республикасынын төлөм системасында системалуу тобокелдиктин («домино эффектиси») орун алуу ыктымалдуулугун төмөндөтүү, төлөм системаларынын натыйжалуулугун жана үзгүлтүксүз иштешин арттыруу, төлөм инструменттеринин ыңгайлуулугун жана ишенимдүүлүгүн жогорулатуу, төлөм кызмат көрсөтүүлөрүнөн пайдалануучулардын кызыкчылыгын коргоо жана нак жана нак эмес эсептешүүлөр каражаты катары улуттук валютага болгон ишенимин колдоо саналат».

3) 6-пунктундагы:

- биринчи абзацындагы «улуттук» деген сөз алынып салынсын;
- «б» пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«б) төлөмдөрдүн жана эсептешүүлөрдүн үзгүлтүксүздүгү – төлөмдөрдүн мыйзамдарда аныкталган мөөнөттө жана шарттарда төлөмдөрдүн төлөөчүдөн алуучуга чейин өткөрүлүшүнүн жана төлөм системасында эсептешүүлөр мыйзамдарда аныкталган өлчөмдөгү суммада аткарылбаган учурда акча каражаттарынын кайтарылып берилишинин кепилдиги;»;

– «в» пунктчасынын «андан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн сунуштоо» деген сөзгө чейин «пайдалануучуларга» деген сөз менен толукталсын;

4) 7-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«7. Төлөм системасынын ишине көзөмөлдүктүн (оверсайттын) максатына жетүү үчүн Улуттук банк төмөнкү милдеттерди аткарууга тийиш:

а) Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын иштөө тартибин аныктайт жана мониторингди жүзөгө ашырат, ошону менен бирге эле:

– төлөм системаларынын операторлорунан, төлөмдөрдү өткөрүү, эсептешүүлөрдү жүзөгө ашыруу кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган уюмдардан, электрондук акчаны чыгарган банктардан, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринен жана төлөм системаларынын катышуучуларынан маалыматтарды алуу;

– айрым төлөм системаларынын Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык иштешине талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү;

б) төлөм системасынын операторлоруна, төлөм системасынын катышуучуларына, электрондук акча чыгарган банктарга алардын төлөм системасынын ишин өркүндөтүү жана системалуу тобокелдиктин келип чыгышына же алгылыксыз ишке жол бербөө максатында, анын ичинде төмөнкүлөр аркылуу таасир этүү:

– төлөм системасынын ишин жана аны уюштуруу шарттарын жана тартибин аныктаган ченемдик укуктук актыларды иштеп чыгуу;

– төлөм системасынын операторунун жетекчи органынын чечим кабыл алуусуна катышуу.»;

5) 9-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«9. Кыргыз Республикасынын аймагында иштеген төлөм системалары Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүк (оверсайт) объектилери болуп саналат.»;

6) 10-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«10. Улуттук банк, Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын ишине мониторинг жүргүзүүнүн негизинде системалуу мааниге, маанилүү, улуттук төлөм системаларынын жана орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин тизмегин аныктайт. Жарыялоо үчүн системалар тизмегин Улуттук банктын Төлөм системалары боюнча комитети аныктайт.»;

7) 11-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«11. Улуттук банк төмөнкүлөрдү контролдойт:

– төлөм инструменттерин пайдаланылышына;

– Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын техникалык инфраструктурасынын иштешине (СВИФТ жамааттык пайдалануу түйүнү жана банктар аралык коммуникациялык түйүн).»;

8) 12-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«12. Улуттук банк Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) төмөнкү негизги үч багыт боюнча цикл түрүндө кайталануучу процесс формасында үзгүлтүксүз негизде жүзөгө ашырат:

а) төлөм системаларынын иши жөнүндө сапаттык жана сандык маалыматтарды топтоонун жана аларга талдап-иликтөөнүн негизинде Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын жана төлөм инфраструктурасынын ишине мониторинг жүргүзүү;

б) системалуу мааниге ээ жана маанилүү төлөм системаларынын ишинин белгиленген стандарттарга, ошондой эле Финансы рынокторунун инфраструктурасы үчүн принциптерге ылайык келишине баа берүү жана айрым төлөм системаларынын ишинин натыйжалуулугун талдоо. Улуттук банк, рынокто жаңы төлөм системалары/тейлөө кызматтары/кызмат көрсөтүүлөр пайда болгон учурда, алардын түзүлүү баскычына ченемдик укуктук актыларда белгиленген талаптарга ылайык талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү;

в) төлөм системаларын өркүндөтүүгө багытталган чараларды көрүү.»;

9) 13-пунктунун:

– үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

– «система төлөмдөр өткөрүлгөн айрым бир участоктордо финансылык тобокелдиктер, операциялык же техникалык үзгүлтүктөр келип чыккан учурда, системалуу тобокелдикти шарттоого жана системалуу бузулууларды финансылык системанын башка катышуучуларына жайылтууга жөндөмдүү болсо («домино эффектиси»);»;

алтынчы абзацында «финансылык» деген сөз «төлөм» дегенге алмаштырылсын;

10) 14-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«14. Төлөм системасы, эгерде ал эң аз дегенде төмөнкү критерийлердин бирине туура келе турган болсо, маанилүү төлөм системасы катары таанылат:

- система отчеттук жарым жылдын биринчи беш айы ичинде төлөм системаларынын түрлөрү боюнча төлөмдөрдүн санынын жана/же көлөмүнүн кеминде 35%ын иштеп чыккан болсо;

- системага Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын кеминде 50% жана/же Улуттук банктын критерийлерине ылайык, системалуу мааниге ээ деп таанылган 3 банк (мындан ары – банк тутумунун маанилүү катышуучулары);

- система төлөм системаларынын түрлөрү боюнча рыноктун $\frac{1}{4}$ үлүшү ээлеген төлөм системасы менен интеграцияланган болсо;

- жана/же төмөнкү критерийлердин экөөнө тең туура келсе:

- системанын аралыкта орнотулган жана агенттик түйүндөрүнүн камтуу деңгээли отчеттук жарым жылдын биринчи беш айы ичинде Кыргыз Республикасындагы аралыкта орнотулган бардык жабдуулардын жана агенттердин кеминде 35% түзсө;

- система отчеттук жарым жылдын биринчи беш айы ичинде Кыргыз Республикасындагы бардык бюджеттик төлөмдөрдүн көлөмүнүн жана/же санынын кеминде 10% иштеп чыкса;»;

11) 15-1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«15-1. Эгерде төмөндө келтирилген критерийлердин эң аз дегенде үчөөсү тиешелүү болсо, ал юридикалык жак статусу боюнча орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдери катары таанылат:

- отчеттук жарым жылдын биринчи беш айы ичинде валютада боюнча төлөмдөрдүн/которуулардын санынын жана/же көлөмүнүн кеминде 25% иштеп чыкса/маршрутун түзсө ;

- Кыргыз Республикасында бардык аралыкта орнотулган жабдуулардын жана/же агенттердин 25% ашыгы туташтырылган болсо;

- төлөм системаларынын түрүнө жараша нак эмес төлөмдөрдүн санынын жана/же көлөмүнүн кеминде 25% өткөн Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын кеминде 35% тейлеген болсо;

– Кыргыз Республикасынын банк тутумунун катышуучулары менен өз ара байланышы - банк тутумунун кеминде 2 маанилүү катышуучусу менен интеграцияга ээ/аларды тейлесе;

– Кыргыз Республикасынын төлөм системалары менен өз ара байланышы - төлөм системаларынын түрүнө жараша төлөмдөрдүн санынын жана/же көлөмүнүн кеминде 25% өткөн төлөм системалары менен интеграцияга ээ болсо;

– отчеттук жарым жылдын биринчи беш айы ичинде банктык төлөм карттарын пайдалануу менен өткөрүлгөн транзакциялардын кеминде 25% иштеп чыкса;

– отчеттук жарым жылдын биринчи беш айы ичинде электрондук акчаларды пайдалануу менен өткөрүлгөн транзакциялардын санынын кеминде 25% иштеп чыкса жана/же электрондук капчык ээлеринин кеминде 25% тейлеген болсо;

– система отчеттук жарым жылдын биринчи беш айы ичинде акча которуулардын жалпы санынын кеминде 25% иштеп чыкса.»;

12) 16-пунктунун:

– биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Төлөм системаларынын ишине жүргүзүлгөн мониторинг төлөм системаларын көзөмөлдөө (оверсайт) органы тарабынан төмөнкү иш-чараларды жүргүзүүнү камтыйт.»;

– «а» пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«а) төлөм системасынын операторлору же катышуучулары (эгерде оператор Кыргыз Республикасынын резиденти болуп саналбаса), ошондой эле Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын ишинин сандык мүнөздөмөлөрү боюнча маалыматтарды алууга өбөлгө түзгөн, электрондук акча чыгаруучу банктар тарабынан даярдалган утурумдук статистикалык отчетторду топтоо жана аларга талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү, анын ичинде:

– ай ичинде күндөлүк төлөмдөрдүн көлөмү жана саны;

– төлөм системасынын ири беш катышуучусуна туура келген төлөмдөрдүн саны жана суммасы (концентрациялануу коэффициенти);

– колдонулган төлөм инструменттери, валюталарынын түрлөрү, төлөм системаларынын түрлөрү боюнча төлөмдөр;

– катышуучулар/агенттер боюнча төлөмдөр;

– окуялар, штаттан тышкаркы жагдайлар жана санкцияланбаган операциялар боюнча;

– төлөмдөрдүн багыты боюнча төлөмдөрдүн көлөмү жана саны;

– система тарабынан себебин көрсөтүү менен иштетүү үчүн кабыл алынбаган төлөмдөр;

– башка маалыматтар;

– «в» пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«в) төлөм системасынын учурдагы абалын талкуулоо үчүн төлөм системасынын операторунун, катышуучуларынын, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин жетекчи кызматкерлер менен жолугушууларды жана талкууларды өткөрүү»;

– «д», «е» пунктчаларында «мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу» деген сөздөр «таанышуу мүмкүнчүлүгү» дегенге алмаштырылсын;

– «ж» пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«ж) төлөм системаларынын операторлору жана катышуучулары сыяктуу эле орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери, электрондук акча чыгарган банктар сыяктуу көзөмөлгө алынган уюмдардын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүүнүн жыйынтыгын алуу мүмкүнчүлүгү»;

– «з» пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«з) төлөм системаларынын операторлорунун/катышуучуларынын, орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин, электрондук акча чыгарган банктардын ишин текшерүүгө алган тышкы жана ички аудиторлордун корутундуларын Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык белгиленген алуу мүмкүнчүлүгү»;

– «к» пунктчасындагы «маалымат булактарына талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү» деген сөздөр «маалыматтарга мониторинг жүргүзүү» дегенге алмаштырылсын;

13) 17-пунктунун 5-абзацы күчүн жоготкон катары таанылсын;

14) Саясат төмөнкү мазмундагы 17-1-пункт менен толукталсын:

«17-1. Орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлеринин иши ушул Саясатка карата 3-тиркемеде көрсөтүлгөн стандарттарга шайкеш келиши жагында бааланат. Баа берүү анын натыйжасын Улуттук банкка анын натыйжаларын андан ары жөнөтүү менен орчундуу

кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери тарабынан, же болбосо орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери менен түздөн-түз байланышта болуу аркылуу Улуттук банк тарабынан өз алдынча жүргүзүлүшү мүмкүн.»;

15) 22-пунктунун бешинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

– «Системаларда катышуу. Төлөм системалары системалуу мааниге ээ же улуттук система катары таанылган учурда, Улуттук банк системанын операторунун акцияларына башка менчик ээлери үчүн каралган шарттарда ээлик кылуу аркылуу системаны тескөөгө катышуу тууралуу чечим кабыл алууга укуктуу.»;

16) 23-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

17) 24-пункту төмөнкү мазмундагы сүйлөм менен толукталсын:

«Төлөм системасынын оператору баа берүүнүн натыйжасын алгандан кийин ал боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү аткаруу боюнча планды белгиленген тартипте иштеп чыгууга жана Улуттук банкка макулдашууга жана бекитүүгө, ошондой эле ал пландын аткарылышы боюнча отчетту белгиленген мезгилдүүлүгүнө ылайык Улуттук банкка сунуштап турууга тийиш.»;

18) 26-пункту «төлөм системаларынын операторлору жана катышуучулары» деген сөздөн кийин «электрондук акча чыгаруучу банктар» деген сөздөр менен толуктасын;

19) 3-тиркеменин:

– 1-сунуш-көрсөтмөнүн экинчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдерлерине (мындан ары - кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери) - кызмат көрсөтүүлөр провайдерлери көрсөтүп жаткан кызмат көрсөтүүлөргө мүнөздүү болгон олуттуу операциялык жана финансылык тобокелдиктерди аныктоо жана аларды тескөө, ошондой эле ошол тобокелдиктерди процесстеринин натыйжалуулугун камсыз кылуу сунушталат.».

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 15-июнундагы № 25/8 «Кыргыз Республикасынын төлөм системасында орун алышы ыктымал болгон тобокелдиктерди тескөө саясатын бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын төлөм системасында орун алышы ыктымал болгон тобокелдиктерди тескөө саясатынын:

1) 2-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

2) 3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«3. Бул саясат, тобокелдиктерди идентификациялоо, баа берүү жана талдап-иликтөө, мониторинг жүргүзүү, алдын алуу жана төмөндөтүү аркылуу Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын ишенимдүүлүгүн жана натыйжалуулугун колдоо үчүн республиканын төлөм системасынын катышуучуларынын ишинде келип чыккан тобокелдиктерди тескөө процессин уюштурууга багытталган»;

3) 4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«4. Саясатта Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын негизги максаттары, милдеттери жана тобокелдиктерди тескөө принциптери, аны уюштуруу жана төлөм системасынын иши үзгүлтүккө учураган шартта терс натыйжалардын келип чыгуу ыктымалдыгын төмөндөтүү ыкмалары аныкталат.»;

4) 5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«5. Саясаттын талаптарын жүзөгө ашыруу максатында, Улуттук банктын лицензиясына ээ төлөм системаларынын катышуучулары тарабынан тобокелдиктерди азайтууга жана Кыргыз Республикасынын аймагында иш алып барган төлөм системаларын жөнгө салуу боюнча башкаруу чечимдерин кабыл алууга багытталган чараларды жүзөгө ашыруу боюнча нускоолорду жана жол-жоболорду иштелип чыгат.»;

5) «Терминдер жана аныктамалар» деген 2-глава төмөнкү редакцияда берилсин:

«2-глава. Терминдер жана аныктамалар

Төлөм системасынын үзгүлтүксүз иши – мыйзам талаптарын, төлөм системасынын, түзүлгөн келишимдердин жана макулдашуулардын, маалымат-коммуникациялык технологияларды пайдалануу жана төлөм системасынын катышуучуларынын өз ара иш алып баруусунда төлөм системасын техникалык тейлөө эрежелерин бузууга жол берүүнү алдын алуу, ошондой эле бузууга жол берилген шартта төлөм

системасынын талапка ылайык иш алып баруусун калыбына келтирүү боюнча ишти уюштуруу жана камсыз кылуу.

Төлөм системасындагы тобокелдиктер – ушул Саясаттын 4-главасында көрсөтүлгөн, алгылыксыз жагдайлардын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын төлөм системасынын максаттарына, милдеттерине жана функцияларына терс таасирин тийгизиши же талапка ылайык аткарылбашы жагымсыз башка тобокелдиктердин орун алуу ыктымалдыгы.

Төлөм системасынын компоненттери – банктар аралык төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн каралган төлөм системасы (ири төлөмдөр системасы, чекене төлөмдөр системасы) жана төлөм системасынын эрежелеринин алкагында төлөмдөр жана эсептешүүлөр жүзөгө ашырылуучу төлөм системасына өз ара байланыштуу технологиялар.

Чекене төлөмдөр системасы – алар боюнча дароо жыйынтыктап эсептешүү талап кылынбаган катышуучулардын чекене жана утурумдук төлөмдөрүн иштеп чыгуу үчүн каралган система. Чекене төлөмдөр системасы чекене төлөмдөрдүн банктар аралык системасына жана чекене төлөмдөрдүн башка системаларына бөлүнөт.

FIFO (first in first out) – бул, төлөмдөрдү иштеп чыгууда кезектүүлүк принциби, мында төлөмдөр келип түшүүсүнө жараша ырааттуу жана белгиленген артыкчылыктарга ылайык иштелип чыгат.

Төлөмгө каршы берүү (Delivery Versus Payment – DVP) – эсептешүү принциби, ал бир активди жыйынтыктап которуу дароо ишке ашырыларын жана башка активди жыйынтыктап которуу ишке ашырылган учурда гана жүргүзүлөрүн гарантиялайт. Активдер валюта, баалуу кагаздар жана башка финансылык инструменттер түрүндө болушу мүмкүн.

Төлөмгө каршы төлөм (Payment Versus Payment – PVP) – эсептешүү принциби, анда бир чет өлкө валютасын жыйынтыктап которуу, эгерде башка чет өлкө валютасы же валюталар жыйынтыктап которулган шартта гана жүргүзүлөрү каралган.

Төлөмдөрдү түздөн-түз өтмө иштеп чыгуу (Straight Through Processing – STP) – маалыматтарды жана төлөмдөрдү үзгүлтүксүз, толугу менен автоматташтырылган түрдө иштеп чыгуу процесси.

Маалыматтарды иштеп чыгуунун бардык баскычында кол менен иштетүүгө жол берилбейт, буга автоматташтырылган системалар ортосунда маалымат алмашуу стандарттарын колдонуу жана алардын толук өз ара иштеши менен жетишилет. Төлөмдүн баштапкы маалыматтары автоматтык системалар сыяктуу эле кол менен киргизилиши мүмкүн, бирок мында кол менен тууралоого мүмкүн болгон туура эмес / четке кагылган төлөмдөрдү эске албаганда, маалыматтарды андан ары берүү жана иштеп чыгуу толугу менен автоматтык түрдө жүргүзүлөт.»;

б) 7-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«7. Кыргыз Республикасынын төлөм системасында тобокелдиктерди тескөө максаттарына жетүү төмөнкү милдеттерди аткарууну аныктайт:

– аларды жүзөгө ашырууда төлөм системасынын үзгүлтүксүз ишине кесепетин тийгизиши мүмкүн болгон алгылыксыз жагдайлардын келип чыгышын болжолдоо;

– төлөм системасынын туруктуу ишине көмөк көрсөтүү;

– орун алышы ыктымал болгон тобокелдиктерди алдын алуу жана четтетүү;

– тобокелдиктерди идентификациялоо, аныктоо жана алардын келип чыгуу себептерин аныктоо;

– тобокелдиктин олуттууларын аныктоо;

– тобокелдиктерди ооздуктоо;

– тобокелдик деңгээлине жана таасирине баа берүү;

– тобокелдикке туруктуу негизде мониторинг жана талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү;

– келип чыккан тобокелдиктердин кесепеттерин өз учурунда четтетүү процессин уюштуруу жана бузууга жол берилген шартта, төлөм системасынын ишин калыбына келтирүү механизмдерин түзүү;

– төлөм системасында орун алышы мүмкүн болгон тобокелдиктерди алгылыктуу деңгээлде чектеп туруу ыкмаларын аныктоо жана колдоо;

– аныкталган тобокелдиктерди кыскартууга багытталган чараларды жүзөгө ашыруу максатында, төлөм системасынын катышуучуларынын өз ара маалымат алмашуусун камсыз кылуу;

– тобокелдик факторлоруна жол бербөөгө багытталган чараларды иштеп чыгуу жана жүзөгө ашыруу, ошондой эле төлөм системаларын жөнгө салуу боюнча башкаруу чечимдерин кабыл алуу;

– төлөм инфраструктурасынын кызмат көрсөтүүлөр рыногунун өзгөрүлмөлүү шарттарына карата тобокелдиктерди тескөө процесси аркылуу ыкчам чара көрүү.

7) 8.1.1-пунктунун биринчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Улуттук банктын ири төлөмдөр системасында өткөрүлгөн төлөмдөр жана эсептешүүлөр Улуттук банкта ачылган банк-төлөөчүнүн эсебин дебеттөө учурунда банк-төлөөчү үчүн – кайтарылып алынгыс жана банк-алуучунун эсебин кредиттөө учурунда – акыркы болуп саналат.»;

8) 8.1.2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банктар аралык чекене төлөмдөр системасы аркылуу өткөрүлгөн төлөмдөр жана эсептешүүлөр Улуттук банктын ири төлөмдөр системасында таза позицияларды акыркы эсептөө учурунда банк-төлөөчү үчүн кайтарылып алынгыс болуп саналат.»;

9) 8.1.3- пунктунун биринчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банк-төлөөчүдөн төлөм документи жана тапшырма аткарууга кабыл алынгандыгы тууралуу билдирүү алынган учурда жана кардар-төлөөчүнүн эсебин дебеттөөдө кардар-төлөөчү үчүн төлөм кайтарылып алынгыс жана акыркы болуп саналат.»;

10) Саясат төмөнкү мазмундагы 8.1.4-пункт менен толукталсын:

«8.1.4. Башка чекене төлөмдөр системалары аркылуу өткөрүлгөн төлөмдөр жана эсептешүүлөр төлөм системасынын операторунан төлөм аткарууга кабыл алынгандыгы тууралуу билдирүү алган жана/ же төлөм өткөрүлгөндүгүн тастыктаган чек (карт-чек, SMS-тастыктоо) берилген учурда төлөөчү үчүн кайтарымысыз болуп саналат жана каражаттар төлөөчүнүн банктык эсебинен же электрондук капчыгынан алынган жана бир эле учурда алуучунун эсебине чегерилген учурда акыркы болуп саналат. Бул жоболор төлөм системасынын оператору/ төлөм уюму жана анын кардары ортосунда түзүлгөн келишимде ачык офертада камтылууга тийиш. Чекене төлөмдөр системасы акыркы эсептешүүлөрдүн гарантияланып өткөрүлүшү үчүн шарттар менен камсыз болууга тийиш.

Акча каражаттары автоматташтырылган өз алдынча тейлөө терминалы аркылуу салынган учурда, төлөмдү аткарууга кабыл алуу жөнүндө билдирүү алган жана чек берилген учурда төлөм кардар-төлөөчү үчүн кайтарылып алынгыс жана акыркы болуп саналат.";

11) 8.2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8.2. Таза позицияларды банктар аралык чекене төлөмдөр системасында кайра эсептөөгө жол бербөө. Банктар аралык чекене төлөмдөр системасында операциялык/эсептөө циклинин натыйжасында алынган бардык таза позициялар боюнча ири төлөмдөр системасында акыркы эсептешүүлөрдү гарантияланган шартта жүргүзүү камсыз кылынууга тийиш. Улуттук банк банктар аралык чекене төлөмдөр системасында айрым төлөмдөрдүн максималдуу көлөмүнө лимит белгилөөгө укуктуу.

12) 8.3-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8.3. Төлөм системасында катышуу боюнча талаптар жана жоопкерчилик төлөм системаларынын тике катышуучулары жана атайын катышуучулары үчүн бөлүнөт. Төлөм системаларынын тике катышуучулары, төлөмдөрдүн түздөн-түз өтмө иштелип чыгышын (STP) жана ири төлөмдөр системасында, ошондой эле банктар аралык чекене төлөмдөр системасында өз кардарларынын төлөмдөрүнүн өз убагында жүргүзүлүшүн камсыз кылуу үчүн филиалдарын, түздөн-түз иш алып барбаган катышуучуларын, субкатышуучуларын жана атайын катышуучуларын башкы мекемедеги төлөмдөрдү иштеп чыгуу борборуна туташтыруу үчүн ички инфраструктурасын түзүүгө тийиш.»;

13) 8.8-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8.8. Эсептердеги ликвиддүүлүктү тескөө инструменттеринин болушу. Банктар аралык төлөм системаларында ликвиддүүлүктү тескөө механизмдин түзүү максатында, банктар аралык төлөмдөрдү өз убагында гарантияланган акыркы эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн пайдаланылган, Улуттук банктын ири төлөмдөр системасынын эсептеринде топтолгон бирдиктүү ликвиддүүлүк пулу же камсыздандыруу фонду пайдаланылат. Банктар аралык чекене

төлөмдөр системасынын операторлору тарабынан катышуучулардын каражаттарынын жетиштүүлүгүнө баа берилип жана акыркы эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн механизмдер (камсыздандыруу фонду, депозит ж.б.) ишке ашырылууга тийиш.

Чекене төлөмдөрдүн башка системаларында Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик укуктук актыларына ылайык ликвиддүүлүктү тескөө механизмдери каралуусу зарыл.»;

14) 8.8.2-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8.8.2. Бир күндүк кредит «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бир күндүк кредити жөнүндө» жобонун талаптарына ылайык келген төлөм системаларынын катышуучулары үчүн жеткиликтүү болууга тийиш.»;

15) 8.8.3-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын;

16) 8.8.4-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«8.8.4. «Овернайт» кредити «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын «овернайт» кредити жөнүндө» жободо каралган талаптарга ылайык келген төлөм системаларынын катышуучулары үчүн жеткиликтүү болууга тийиш.»;

17) 9-пунктунун:

– биринчи абзацындагы "үзгүлтүксүз" деген сөз "үзгүлтүксүз" дегенге алмаштырылсын;

– экинчи жана үчүнчү абзацтар төмөнкү редакцияда берилсин: «Ички тобокелдик факторлору төлөм системасынын натыйжалуу

иштешине таасирин тийгизет. Ички тобокелдик факторлоруна шейкеш келбеген ички контролдоо системасы кирет: ички документтердин жеткире иштелип чыкпашы, келишимдердин жана макулдашуулардын шарттары, маалымат системасындагы үзгүлтүктөр, байланыш каналынын жана жабдуулардын үзгүлтүккө учурашы, бизнес-процесстердин жана маалыматты коргоо жана коопсуздук системасынын жеткире өркүндөтүлбөшү, төлөм системасынын катышуучуларынын персоналынын квалификациясынын жетишсиздиги жана талапка ылайык иш алып барбашы, резервдик схемалардын жоктугу ж.б. кирет.

Тышкы тобокелдик факторлору төлөм системасына тыштан таасирин тийгизет жана алар системанын үзгүлтүксүз жана коопсуз ишине коркунуч жаратышы мүмкүн. Тышкы тобокелдик факторлоруна күтүүсүз табигый жагдайлар (жердин силкениши, суу ташкыны,

жаратылыш кырсыктары), техногендик факторлор (өрттүн чыгышы, суунун капташы, жарылуулар, химиялык жана радиациялык заттардын тарап кетиши, энергетикалык жана телекоммуникациялык кырсыктар ж.б.), социалдык факторлор (согуш аракеттери, массалык баш аламандык, теракт ж.б.) жана криминалдык факторлор (хакердик чабуул, төлөм системасынын ишине карата алдамчылык иш-аракеттер же чоочун адамдардын кийлигишүүсү ж.б.), саясий факторлор (улутташтыруу жана экспроприациялоо, контракттардын жана келишим шарттарын токтотуу, валютаны конвертациялоого чектөөлөр, согуш аракеттери жана жарандык баш аламандыктар) кирет.

18) 10-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«10. Төлөм системасында өзгөчө көңүл буруу предметинен болуп, эсептешүүлөрдүн өз убагында жүргүзүлүшүн, ага ылайык төлөм системасынын ишин үзгүлтүккө учуратууга жөндөмдүү тобокелдиктер эсептелет.

Системалуу тобокелдик – бул, алгылыксыз жагдайдын келип чыгуу ыктымалдыгы, анда төлөм системасынын катышуучуларынын биринин төлөм боюнча өз милдеттенмелеринин аткарылышын камсыз кылууга жөндөмсүз болушу башка катышуучулардын да төлөм мөөнөтү келип жеткенде милдеттенмелерин өз убагында аткарбашына алып келет. Мындай жагдай бүтүндөй төлөм системасынын туруктуулугуна кооптуу жагдайды («домино» эффектисин) жаратат.

Ликвиддүүлүк тобокелдиги – бул, катышуучунун төлөө мөөнөтү келип жеткен учурда милдеттенмелерин толук көлөмдө аткарылышын камсыз кылуу үчүн акча каражаттарынын жетишсиздигине же жоктугуна байланыштуу келип чыккан тобокелдик. Мындай тобокелдиктин орун алышы системанын катышуучусунун финансылык активдеринин жана финансылык милдеттенмелеринин тең салмактуу болбогонуна байланыштуу болот.

Кредиттик тобокелдик – бул, төлөө мөөнөтү келип жеткенде же болбосо кийинчерээк кайсыл болбосун учурда төлөм системасынын катышуучусунун башка катышуучулар алдында төлөм инфраструктурасынын кызматтары үчүн төлөө боюнча өз финансылык милдеттенмелерин аткаруу жөндөмсүздүгүнөн улам келип чыккан тобокелдик. Кредиттик тобокелдик төлөм системасынын катышуучуларынын финансылык туруктуулугуна кооптуу жагдайды

шарттайт, бул төлөм системасынын үзгүлтүксүз ишине таасирин тийгизиши мүмкүн.

Операциялык тобокелдик – бул, аппараттык-программалык комплекстин жана коммуникациялык байланыш каналдарынын бузулушунан, төлөм системасынын катышуучуларынын персоналынын жана кызмат адамдарынын талапка ылайык иш алып барбашынан, ошондой эле төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү жүргүзүү мүмкүнчүлүгүнөн ажыроону шарттаган тышкы факторлордун таасиринен, төлөм системасынын, ошондой эле маалымат коопсуздугу эрежелеринин бузулушунун же болбосо бүтүндөй системанын иштөөгө жөндөмсүздүгүнөн улам келип чыккан тобокелдик.

Юридикалык/укуктук тобокелдик - бул, төлөм системасынын иштөө нормалары жана эрежелери аныкталган Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, келишимдердин жана макулдашуулардын, төлөм системасынын катышуучуларынын ички документтеринин талаптары аткарылбагандыгынан улам орун алган тобокелдик. Бул тобокелдикке укук системасынын өркүндөтүлбөгөндүгү, мыйзамга бат-бат өзгөртүүлөрдүн киргизилиши, ошондой төлөм системасынын катышуучулары ортосунда соттук териштирүүлөргө алып келиши мүмкүн болгон төлөм системаларынын катышуучулары ортосунда мамилелерде укуктук белгисиздиктин.

Алдамчылык тобокелдиги төлөм системасынын катышуучуларынын жана кызмат адамдарынын кызматтык абалынан кыянаттык менен пайдалануусунан, маалыматтан санкциясыз колдонуусунан, акча каражаттарын уурдоодон, төлөм системасынын алкагында операциялардын ишке ашырылгандыгын жашыргандыгынан, ошондой эле бейтарап адамдардын төлөм системасына карата, жеке маалыматтарды уурдоо, купуя маалыматтарды алуу, акча каражаттарын уурдоо ж.б. максатында маалымат базасына кирүү сыяктуу укукка жатпаган аракеттеринен улам келип чыгат.

Хакердик чабуул коюу тобокелдиги – акча каражаттарын уурдоо, пайдалануучулардын жеке маалыматтарын алуу (пароль, ПИН-код, банктык карттар номери, жеке кол тамга үлгүсүнүн аналогу, пайдалануучулардын жеке маалыматтары) маалымат базасын жок кылуу жана бүтүндүгүн бузуу,

маалыматтык компьютердик системаларды блокировкалоо жана иштен чыгаруу максатында,

маалымат системасына санкциясыз кирүү, атайын техникалык каражаттарды ишке киргизүү, компьютердик вирустарды жана башка зыян келтирүүчү программаларды таркатуу аркылуу төлөм системасынын маалымат ресурстарына жана маалымат-телекоммуникациялык каражаттарга таасир этүүдөн улам келип чыккан тобокелдик.

Абройду жоготуу тобокелдиги – коомдо төлөм системасынын туруктуулугу жөнүндө терс ой-пикир түптөлүшүнөн, төлөм системасында сунушталган кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатына терс баа берилгендиктен, анын ичинде төлөм системасына же анын катышуучуларына карата ишенимден ажыроого алып келген жалган маалыматтарды таркатуудан улам келип чыккан тобокелдик.

19) 11-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«11. Улуттук банктын лицензиясына ээ төлөм системасынын катышуучулары тобокелдиктерди тескөө процессин жөнгө салган ички ченемдик укуктук документтерге ээ болууга жана алардын сакталышын камсыз кылууга тийиш.»;

20) 15-пунктундагы «ыктымалдуулугун азайтууга» деген сөз «төмөндөтүүгө» дегенге алмаштырылсын;

21) «Төлөм системасында тобокелдиктерди төмөндөтүү механизмдери» 6-главасы төмөнкү редакцияда берилсин:

6-глава «Төлөм системасында тобокелдиктерди төмөндөтүү механизмдери»

17. Мөөнөттүү жана ири төлөмдөрдү ишке ашырууга байланыштуу тобокелдиктерди кыскартуу үчүн банктар аралык төлөм системасында тобокелдиктерди тескөөнүн төмөнкүдөй механизмдери каралган:

– төлөмдөрдү өткөрүү боюнча өз милдеттенмелерин аткаруу үчүн катышуучулардын каражаттарынын жетиштүүлүгүнө айкын убакыт ыргагында мониторинг жүргүзүү;

– катышуучу-төлөөчүнүн Улуттук банкта ачылган эсебиндеги кредиттик калдыктын чегинде гана системада эсептешүү операцияларын жүргүзүү;

– катышуучулардын Улуттук банктагы эсебиндеги калдыктарын айкын убакыт ыргагында кароо мүмкүнчүлүгү менен камсыздоо;

- жакын системалардан эсептешүүлөрдүн гарантияланган шартта өткөрүлүшүн камсыз кылуу үчүн каражаттарды резервге коюу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу;
- төлөмдөрдү белгиленген артыкчылыктарга жараша иштеп чыгуу;
- катышуучулардын өз төлөмдөр кезегин тескөөсү (төлөмдөр артыкчылыгын өзгөртүү, кезектеги төлөмдү кайтарып алуу ж.б.);
- чекене төлөмдөр системасынын катышуучуларынын таза дебеттик позициясына лимиттердин белгиленишин камсыз кылуу;
- системада катышуучулардын өз ликвиддүүлүгүн милдеттенмелерин аткаруу үчүн жеткиликтүү көлөмгө чейин көбөйтүүсү боюнча механизмдердин болушу;
- төлөм документтерин колго даярдоодо негизги тилкелердин эки жолу киргизилишин камсыз кылуу;
- аппараттык жана программалык камсыздоону негизги түйүнгө кайталап киргизүү;
- негизги түйүндүн аппараттык-программалык комплексин резервдик борборго кайталап киргизүү;
- аралыкта резервдик борбордун болушу;
- негизги түйүн менен катышуучулардын автоматташтырылган жумуш орундарынын ортосунда үзгүлтүксүз байланышты камсыз кылуу үчүн байланыш каналдарын кайталап киргизүү;
- негизги жана резервдик түйүндөрдү үзгүлтүксүз электр энергиясы менен камсыздалышын уюштуруу;
- системанын катышуучуларын жана персоналдын авторизациялоо жана аутентификациядан өткөрүү каражаттарын камсыз кылуу, санкциясыз пайдалануудан коргоо үчүн маалыматтарды өткөрүү каналын шифрлөө;
- өткөрүлүп жаткан маалыматтын аныктыгын жана бүтүндүгүн камсыз кылуу үчүн электрондук санарип кол тамганы колдонуу;
- аларды жоготуу же кайталанышы тобокелдиги келип чыккан учурда, маалыматтарды сактоо жана калыбына келтирүү үчүн системада жүргүзүлгөн бардык операциялардын резервдик көчүрүлүшүн камсыз кылуу;

- системада электрондук документтердин сакталышын камсыз кылуу үчүн бардык жөнөтүлгөн жана келип түшкөн электрондук билдирмелердин архивин жүргүзүү;
- системанын квалификациялуу персоналынын (негизги жана кайталоочу курамынын) болушу жана алардын окуудан өтүп туруусун камсыз кылуу;
- коопсуздук (маалыматтык, техникалык жана физикалык) системасынын болушу;
- катышуучулардын системанын иштөө эрежелерин сактоосун туруктуу негизде контролдоо.

17.1. Системада юридикалык/укуктук тобокелдиктерди кыскартуу максатында төлөм системасынын катышуучуларына карата укуктук белгисиздик жагдайларын четтетүү боюнча чаралар көрүлүп, төлөм системасынын катышуучулары тарабынан Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарынын, келишимдердин жана макулдашуулардын, ички документтердин шарттарынын, ошондой эле системанын иштөө нормаларынын жана эрежелеринин сакталышы контролго алынат.

17.2. Системанын катышуучулары ликвиддүүлүктү тескөө инструменттерин пайдалануу менен Улуттук банкта ачылган өз эсептериндеги зарыл ликвиддүүлүктү өз алдынча камсыздашат (активдердин жана пассивдердин түзүмүнө жана сапатына талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү, акча агымдарын эсептөө ж.б.).

17.3. Системанын катышуучулары өз ички ченемдик документтеринде системада иштөө учурунда тобокелдиктерди жөнгө салуу ыкмаларын караштырышат.

17.4. Системанын оператору туруктуу негизде ар бир тобокелдик түрү боюнча мониторингдин жүргүзүлүшүн жана баа берилишин камсыз кылат.

18. Банктар аралык чекене төлөмдөр системасында төлөмдөрдү жүргүзүүгө байланыштуу тобокелдиктерди кыскартуу үчүн төлөм системасында аларды жөнгө салуунун төмөнкүдөй механизмдери каралган:

18.1. Финансылык тобокелдиктерди кыскартуу максатында системада бир төлөмдүн максималдуу суммасына лимиттер жана катышуучулардын таза дебеттик позицияларына резерв белгиленет.

18.2. Кризистик жагдайларга бөгөт коюу максатында, төлөм системасынын катышуучулары жыйынтыктап эсептешүү аяктаган учурда ликвиддүүлүктү тескөө инструменттерин, анын ичинде эсептерде ликвиддүүлүктү тескөө инструменттерин пайдалануу менен Улуттук банктагы өз эсептерин зарыл ликвиддүүлүк менен камсыз кылуулары тийиш. Бул үчүн ликвиддүүлүк пулун жана Улуттук банкта түзүлгөн камсыздандыруу фондун да колдонууга болот, анын өлчөмү Улуттук банктын регламентинде белгиленген таза позициялар боюнча жыйынтыктап эсептешүү учурунда Улуттук банктагы корреспонденттик эсептер боюнча көбүрөөк орточо статистикалык бир күндүк дебеттик сальдо суммасынын ордун жабууга тийиш.

18.3. Системанын оператору төлөм системасынын катышуучуларынын төлөө жөндөмдүүлүгүнө мезгил-мезгили менен баа берип турууга, ошондой эле Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык төлөм системасынын катышуучуларын чыгарып турууга тийиш.

18.4. Ушул Саясаттын 4-главасында көрсөтүлгөн тобокелдиктерди, ошондой эле системанын үзгүлтүксүз ишин камсыз кылууга байланыштуу башка тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында, төлөмдөрдү иштеп чыгуунун негизги борборунун иши резервдик борбордо кайталанууга тийиш.

18.5. Төлөмдөрдү иштеп чыгуу борбору менен төлөм системасынын катышуучуларынын ортосунда үзгүлтүксүз байланышты камсыз кылуу үчүн бөлүнгөн байланыш каналдары жана аларга шайкеш келген резервдик каналдар аркылуу кошуу каралууга тийиш.

18.6. Санкциясыз пайдалануудан коргоо үчүн маалыматтарды берүү каналдарын шифрлөө, системанын катышуучуларын жана персоналын авторизациялоо жана аутентификациялоо колдонулат. Берилүүчү маалыматтын аныктыгы жана бүтүндүгү электрондук санарип кол тамганы колдонуу менен камсыз кылынат.

18.7. Маалыматтардын жоголуп кетиши коопсуздугу орун алган учурда системада аларды сактоо жана калыбына келтирүү же кайталоо үчүн резервдик көчүрүү колдонулат жана катышуучулардын системага жөнөтүлгөн жана система аркылуу алынган билдирүүлөрүнүн архиви жүргүзүлөт.

19. Чекене төлөмдөрдүн башка системаларында төлөмдөрдү жүргүзүүгө байланыштуу тобокелдиктерди төмөндөтүү үчүн төлөм системасында тобокелдикти тескөөнүн төмөнкүдөй механизмдери каралган:

19.1. Системада финансылык тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында бир төлөмдүн максималдуу суммасына лимиттер жана камсыздандыруу депозиттери белгиленет.

19.2. Ушул Саясаттын 4-главасында көрсөтүлгөн тобокелдиктерди, ошондой эле штаттан тышкаркы жагдайларга жана өзгөчө кырдаалдарга байланыштуу башка тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында, системанын үзгүлтүксүз ишин камсыз кылуу үчүн талаптар Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык белгиленет.

19.3. Системада юридикалык/укуктук тобокелдиктерди кыскартуу максатында төлөм системасынын катышуучуларына карата укуктук белгисиздик жагдайларын четтетүү боюнча чаралар көрүлүп, төлөм системасынын катышуучулары тарабынан Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарынын, төлөм системасы жагынан, келишимдердин жана макулдашуулардын, ички документтердин шарттарынын, ошондой эле системанын иштөө нормаларынын жана эрежелеринин сакталышы контролго алынат.

19.4. Системанын оператору өзүнүн ички ченемдик документтеринде системада иштөө учурунда тобокелдиктерди тескөө ыкмаларын караштырат.

19.5. Системанын оператору системадагы тобокелдиктердин ар бир түрү боюнча туруктуу негизде мониторинг жүргүзүүнү жана баа берүүнү камсыз кылат.

20. Операциялык жаңылыштыктарда жана үзгүлтүккө учуроодо төлөм системасында тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында системада аларды тескөөнүн төмөнкүдөй механизмдери каралган:

20.1. Төлөм системасында санкцияланбаган операциялардын жүргүзүлүшүнө жол бербөө максатында төлөмдөрдү жүргүзгөн, иштеп чыккан жана алган адамдардын инсандыгын жана укуктуулугун текшерүү механизми колдонулууга, маалыматтын купуялыгы сакталууга, ошондой эле төлөмдөрдү иштеп чыгуу борборлорунан жана төлөмдөр боюнча маалыматтарды берүү үчүн колдонулган

байланыш каналдарынан пайдалануу мүмкүнчүлүгү чектелүүгө тийиш. Мында жайлардын жана жабдуулардын бүтүн сакталышы коопсуздугуна, ошондой эле маалыматтарды сактоо учурунда сыяктуу эле, аларды берүү процессинде да коргоого өзгөчө көңүл бурулуусу зарыл. Башка учурларда тобокелдиктерди тескөөнүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка моделдери колдонулат.

20.2. Автоматташтырылган системалар маалыматтарды туура эмес киргизүү тобокелдигин азайтууга мүмкүндүк берген маалыматтардын киргизилишин контролдоону камсыз кылууга тийиш. Автоматташтырылган системалардын бардык жабдуулары жана программалык камсыздоолору тесттен, тажрыйбалык сыноодон өткөрүлүп, белгиленген стандарттарга ылайык документтерге ээ болууга тийиш.

20.3. Ушул Саясаттын 4-главасында көрсөтүлгөн тобокелдиктерди, ошондой эле башка тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында, системанын ишин кайсы убакта болбосун калыбына келтирүүгө мүмкүнчүлүк берген, инструменттер, эрежелер жана резервдик көчүрүү тартиби колдонулууга тийиш. Резервдик механизмдер операциялык персонал менен изилденүүгө жана төлөм системасынын иштөө жөндөмдүүлүгүн бузбоого тийиш.

20.4. Саясаттын 4-главасында көрсөтүлгөн тобокелдиктер, ошондой эле төлөм системасынын башка катышуучуларына кесепетин тийгизе турган жана "домино эффектисин" шарттай турган башка тобокелдиктер аныкталган учурда, төлөм системасынын катышуучусу Улуттук банкка жана системанын башка катышуучуларына Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык маалымдоого тийиш.;

22) «Корутунду жоболор» 7-глава төмөнкү редакцияда берилсин:

«7-глава. Корутунду жоболор

21. Төлөм системасынын катышуучулары Кыргыз Республикасынын төлөм системасындагы өздөрү жүргүзгөн иштеринин түрүнө мүнөздүү болгон тобокелдиктерди өз алдынча тескейт жана тобокелдиктердин пайда болуу кесепеттерине жоопкерчиликтүү болушат.

22. Улуттук банк орун алышы мүмкүн болгон «домино эффектисинен» төлөм системасын коргоого, ошондой эле төлөм системасынын натыйжалуулугун жана үзгүлтүксүз иштешин камсыз кылууга, төлөм инструменттеринин ишенимдүүлүгүн жогорулатууга багытталган Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүзөгө ашырат.

23. Саясат Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына өзгөртүүлөр киргизилгендигине жараша жана төлөм системасында эл аралык банктык тажрыйбаларга ылайык тобокелдиктерди тескөөнүн жаңы натыйжалуу ыкмасынын пайда болушуна жараша кайра каралып турат.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№ 2019-П-14/46-4-(НПА)

Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 30-ноябрындагы № 47/10 «Төлөм системасынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 30-ноябрындагы № 47/10 «Төлөм системасынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин (кошо тиркелет).

2. Юридика башкармалыгы:

– бул токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалар башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын төлөм системаларынын операторлорун жана төлөм уюмдарын тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалар башкармалыгынын ишин түздөн-түз тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын төрагасынын орун басарына жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

Кыргыз Республикасынын
Улуттун банк Башкармасынын
2019-жылдын 2-сентябрындагы
№ 2019-П-14/46-4-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2016-жылдын 30-ноябрындагы № 47/10 «Төлөм системасынын
операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишине
инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоону
бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр жана толуктоолор**

Улуттук банк Башкармасынын 2016-жылдын 30-ноябрындагы № 47/10 «Төлөм системасынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген «Төлөм системасы операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишине инспектордук текшерүүлөрдү жүргүзүү жөнүндө» нускоонун:

– 3-пунктунун «ошол» деген сөзү «белгиленген» дегенге алмаштырылсын;

– 5-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«5. Улуттук банк инспектордук текшерүүнүн жүрүшүндө көзөмөлгө алынган уюмдардын ишине тиешелүү отчетторду, агенттердин, субагенттердин, туунду уюмдардын ишине тиешелүү кандай болбосун маалыматты талап кылууга жана алууга, ошондой эле алынган маалымат боюнча түшүндүрмөлөрдү талап кылууга жана зарыл болгон учурда көзөмөлгө алынган уюмдун мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн ырастоочу документтердин көчүрмөлөрүн алууга укуктуу.

Туунду уюмдары боюнча көзөмөлгө алынган уюмдар төмөнкү документтерди жана маалыматтарды берет:

- уюштуруу документтери;
- финансылык отчеттор;

- жетекчи тууралуу маалымат.

Талап кылынган маалымат Улуттук банктын суроо-талабында көрсөтүлгөн мөөнөткө ылайык берилүүсү керек.»;

- 6-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«6. Улуттук банктын көзөмөлгө алынган уюмдар менен текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча отчетторду кароодо өз ара иш алып баруусу жана маалымат алмашуусу расмий сүйлөшүүлөр жана жолугушуулар түрүндө жана кат жүзүндө башка документтерди сунуштоо аркылуу ишке ашырылат.».

- 7- пунктунун алтынчы жана жетинчи абзацтары төмөнкү редакцияда берилсин:

- «- аныкталган бузууга жол берүүлөрдү жана кемчиликтерди четтетүү, көзөмөлгө алынган уюмдардын абалын жакшыртуу жана тобокелдиктерди төмөндөтүү боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү иштеп чыгуу, ал эми зарыл учурларда эскертүү чараларын жана/же таасир этүү чараларын иштеп чыгуу;

- көзөмөлгө алынган уюмдун мурдагы инспектордук текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча аныкталган кемчиликтерди четтетүүгө берилген сунуш-көрсөтмөлөрдүн жана жазма буйруктардын аткаруусуна баа берүү.»;

- 3-глава төмөнкү мазмундагы 8-1-пункту менен толукталсын:

«8-1. Көзөмөлгө алынган уюмдарга инспектордук текшерүү жүргүзүү планы ар бир жылга түзүлөт жана төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын функцияларын жөнгө салган, көзөмөлдөгөн жана контролдогон түзүмдүк бөлүмдүн ишин тескөөгө алган Улуттук банктын төрагасынын орун басары/ Улуттук банк Башкармасынын мүчөсү же анын милдетин аткарган башка кызмат адамы тарабынан бекитилет.

Инспектордук текшерүүнү пландаштыруу төмөнкү негизи критерийлерди эске алуу менен жүргүзүлөт (бирок ал менен эле чектелбейт):

- төлөм системасынын маанилүүлүгү, ал Кыргыз Республикасынын төлөм системасына көзөмөлдүктү (оверсайт) жүргүзүү саясатына ылайык аныкталат жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төлөм системасы боюнча комитети тарабынан бекитилет;

- уставдык капиталдын көлөмү;
- бюджеттик төлөмдөрдү кабыл алуу;
- мурдагы жүргүзүлгөн инспектордук текшерүүлөр;
- жазма буйруктарды жана башка таасир этүү чараларын аткаруу.

Инспектордук текшерүүлөр планына зарыл болгон учурда өзгөртүүлөр киргизилиши мүмкүн.»;

- 10-пунктунун «текшерүүгө алынат» деген сөздөрүнөн кийин «(мисалы, процессинг, үчүнчү жактардын пайдасына төлөмдөрдү кабыл алуу, электрондук акча ж.б.у.с.)» сөздөрү алынып салынсын;

- 14-пункту төмөнкү мазмундагы сегизинчи, тогузунчу жана онунчу абзацтар менен толукталсын:

«- пайдалануучулар алдында милдеттенмелерди аткарбоого алып келе турган же/ жана төлөм системасынын үзгүлтүксүз иштешин бузууга алып келиши мүмкүн болгон төлөм системасынын операторунун/ төлөм уюмунун уюштуруучуларынын/ катышуучуларынын/акционерлеринин, кызмат адамдарынын ортосунда пикир келишпестик (чыр-чатак) тууралуу жарандардын маалыматы/ билдирүүсү/ кайрылуусу (көзөмөлгө алынган уюмдарга байланышкан) болсо;

- пайдалануучулар алдында милдеттенмелерди аткарбоого алып келе турган же/ жана төлөм системасынын үзгүлтүксүз иштешин бузууга алып келиши мүмкүн болгон маалыматтар/ билдирүүлөр/ окуялар болсо;

- көзөмөлгө алынган уюмдардын мыйзамсыз иши жөнүндө укук коргоо органдары тарабынан маалымат болсо.»;

- 21-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«21. Эгерде инспектордук текшерүү план боюнча жүргүзүлсө, текшерүүнүн жетекчиси көзөмөлгө алынган уюмга зарыл документтердин тизмесин кошо тиркөө менен (2-тиркеме) текшерүү башталганга чейинки 10 (он) жумуш күнүнөн кечиктирбестен билдирүү катын жөнөтүүгө тийиш, ал эми жолдомо уюмга келген учурда көрсөтүлөт.»;

- 25-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«25. Алгачкы эле текшерүү күнү көзөмөлгө алынган уюм ушул нускоонун 21-пунктуна ылайык жөнөтүлгөн билдирүү катында

белгиленген бардык документтерди сунуштоого милдеттүү. Документтер жок болсо ал өзүнчө акт менен таризделип, ага текшерүү тобунун жетекчиси жана көзөмөлгө алынган уюмдун ыйгарым укуктуу өкүлү кол тамгасын коёт.

Алгачкы эле текшерүү күнү көзөмөлгө алынган уюм жумуш орундары менен өзүнчө жай бөлүп берүүгө милдеттүү. Өзүнчө бөлүнүп берилген жайда аудио/ видео жаздыруучу түзүлүштөр болбоого тийиш. Эгерде көзөмөл тобуна өзүнчө бөлүнүп берилген жайда аудио/ видео жаздыруучу түзүлүштөр болсо, анда көзөмөлгө алынган уюм тарабынан текшерүү учурунда бөлүнүп берилген жайда аудио/ видео жаздыруу жүргүзүлбөй тургандыгы тууралуу милдеттеме берилет.»;

– 26-пунктунун «киргенге чейинки бир жумуш күнү мурда» деген сөздөрү «кирген күнү» дегенге алмаштырылсын;

– 27-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«27. Көзөмөлгө алынган уюм инспектордук текшерүү учурунда документтердин түп нускасын сунуштайт. Өзгөчө учурларда гана, объективдүү себептер боюнча документтердин түп нускасын сунуштоо мүмкүн болбогон учурларда, жазуу түрүндө документти берүү мүмкүн болбой жаткан себебин көрсөтүү менен көзөмөлгө алынган уюм анын кызмат адамынын кол тамгасы жана ошол уюмдун мөөрү (оттиск) коюлган документтердин көчүрмөлөрүн сунуштайт.

Текшерүүчү тобунун суроо-талабы боюнча көзөмөлгө алынган уюм талап кылынган документтердин электрондук версиясын (бар болгон учурда) сунуштайт.»;

– 29-пунктунун алтынчы абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«-суроо-талап боюнча көзөмөлгө алынган уюмдун автоматташтырылган/маалымат системаларына бардык жүргүзүлгөн операциялар жөнүндө маалыматтарды (окуу, отчетторду түзүү жана басып чыгаруу) алуу мүмкүнчүлүгү менен кирүү укугуна ээ болуу;»

– жетинчи абзац күчүн жоготкон катары таанылсын;

– сегизинчи абзац төмөнкү редакцияда берилсин:

– «көзөмөлгө алынган уюмдан жана төлөм системасынын катышуучуларынан төлөм системасынын ишине тиешелүү маселелер

боюнча бардык маалыматтарды жана документтерди талап кылууга жана алууга».

Текшерүүнүн жүрүшүндө көзөмөлгө алынган уюмдун автоматташтырылган системасынан отчетторду түзүү жана чыгаруу көзөмөлгө алынган уюмдун ыйгарым укуктуу өкүлүнүн макулдугу менен ишке ашырылат.»;

– 4-глава төмөнкү мазмундагы 29-1-пункту менен толукталсын:

«29-1. Атайын режим киргизилген учурда Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төлөм системасы боюнча комитеттин атайын режимди киргизүү жөнүндө чечими жана «Төлөм системасынын операторлоруна/ төлөм уюмдарына карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жобо менен белгиленген иш-чараларды аткарышат.»;

– 31-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«31. Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү текшерүүнүн жүрүшүндө келип чыккан маселелерди талап кылынган маалыматтарды сунуштаган жана даярдаган көзөмөлгө алынган уюмдун түздөн-түз кызматкерлери менен көзөмөлгө алынган уюмдун жетекчисине же болбосо ыйгарым укуктуу адамына макулдашуу боюнча талкууларды жүргүзүшү мүмкүн.»;

– 32-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Көзөмөлгө алынган уюмду текшерүү учурунда кандайдыр бир фактыларды жана/ же окуяны (жетекчилик, кызмат адамы жок учур, кассанын калдыгын чечүү ж.б.) белгилөө зарылдыгы жаралган учурда, Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү ушул нускаонун 3-1-тиркемесине ылайык, Улуттук банк жана көзөмөлгө алынган уюм үчүн бирден – эки нускада инспектордук текшерүүдө аныкталган фактыны жана/же окуяны ырастоо жөнүндө актыны түзөт.»;

– 33-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«33. Инспектордук текшерүүнү жүргүзүүгө каршылык көрсөтүү актысына/ инспектордук текшерүүдө аныкталган фактыны жана/ же окуяны ырастоо жөнүндө актысына Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, ошондой эле көзөмөлгө алынган уюмдун ыйгарым укуктуу өкүлү/ кызмат адамдары/ кызматкерлери кол тамга коёт.

Ал эми бул актыга көзөмөлгө алынган уюм тарабынан кол коюудан баш тартылган учурда же көзөмөлгө алынган уюмдун ыйгарым укуктуу өкүлү/ кызмат адамдары/ кызматкерлери жок болгон учурда, актыда баш тартуу/ кызмат адамдарынын жоктугу тууралуу актыда көрсөтүлөт, ал Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн (текшерүү тобунун жетекчисинин жана анын мүчөлөрүнүн) кол тамгалары менен күбөлөндүрүлөт.»;

- 35-пунктунун «Текшерүүнүн акыркы жумасында» деген сөздөрү « Инспектордук текшерүүнүн акыркы жумасында» дегенге алмаштырылсын:

- 36-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«36. Алдын ала жолугушун жүрүшүндө көзөмөлгө алынган уюм текшерүү тобунун мүчөлөрү тарабынан текшерилген иш чөйрөсү боюнча берилген маселелер боюнча өздөрүнүн комментарийлерин жана түшүндүрмөлөрүн берүүгө, ошондой эле көзөмөлгө алынган уюмдун иши жөнгө салуу боюнча бар суроолоруна түшүндүрмө алууга, бар болгон проблемалар боюнча тактоого жана түшүндүрмө алууга, текшерүү тобунун мүчөлөрүнө суроолорду берүүгө укуктуу.

Көзөмөлгө алынган уюм алдын ала жолугушунун жыйынтыгы боюнча түзүлгөн протоколго кол коюудан баш тарткан учурда, көзөмөлгө алынган уюм 3 (үч) жумуш күнү ичинде Улуттук банкка протоколго кол коюудан баш тартууну негиздеген кат жөнөтөт.»;

- 41-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«41. Жыйынтыктоо жолугушуусунан кийин беш жумуш күнү ичинде протокол түзүлүп, анда бардык талкууланган маселелер чагылдырылат.

Жыйынтыктоо жолугушуусунун протоколуна текшерүү тобунун жетекчиси жана көзөмөлгө алынган уюмдун ыйгарым укуктуу өкүлү, ал жок учурда - анын милдетин аткарган адам кол тамга коёт.

Эгерде көзөмөлгө алынган уюм жыйынтыктоо жолугушуусунун протоколуна кол коюудан баш тарткан учурда, көзөмөлгө алынган уюм 3 (үч) жумуш күнү ичинде Улуттук банкка протоколго кол коюудан баш тартууну негиздеген кат жөнөтөт.»;

- 52-пунктунун үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

- «инспектордук текшерүү жөнүндө отчет менен таанышкандан кийин ушул нускоонун 4-тиркемесине ылайык отчет менен таанышуу барагына кол коюу зарыл. Ошол эле учурда отчетто камтылган тыянактар жана корутундулар менен макул болбоо отчет менен таанышуу барагына кол коюудан баш тартууга негиз болуп саналбайт.»;

- 53-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«53. Көзөмөлгө алынган уюмдун аткаруу органынын мүчөлөрү/ Директорлор кеңеши (бар болгон учурда)/ акционерлери (уюштуруучулары)/ катышуучулары инспектордук текшерүү жөнүндө отчет менен таанышып чыгууга жана таанышуу барагына кол тамга коюуга тийиш. Отчет менен таанышкандан кийин кол коюлган таанышуу барагы Улуттук банкка Улуттук банктан коштомо катты алган күндөн тартып он (10) жумуш күнү ичинде кайтарылып берилет.

Таанышуу барагына кол тамга коюуга милдеттүү болгон адамдар резиденттер эмес болуп саналган учурда, таанышуу барагын Улуттук банка кайтарып берүү мөөнөтү 30 (отуз) календардык күнгө чейин узартылышы мүмкүн.»;

- 54-пунктунун «тарабынан» деген сөздөрү «отчет менен таанышуу баракчасына» деген сөздөр менен толукталсын;

- Нускама төмөнкү мазмундагы 3-1-тиркеме менен толукталсын:

«3-1-тиркеме

**Инспектордук текшерүүдө белгиленген фактыларды
жана/же окуяларды ырастоо жөнүндө акт**

(төлөм системасынын операторунун жана төлөм уюмунун аталышы)

(жайгашкан орду, дареги, телефону)

« ____ » _____ 20__ -ж.

(түзүлгөн жери жана күнү)

Биз, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын кызматкерлери

(Улуттук банктын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн аты-жөнү) жана

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 21 августа 2019 года
№ 2019-П-33/43-7-(НФКУ)

«Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в обменных бюро в Кыргызской Республике в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в обменных бюро в Кыргызской Республике в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов» (прилагается).

2. Признать утратившими силу:

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к организации внутреннего контроля в обменных бюро в Кыргызской Республике в целях противодействия легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» от 30 июня 2010 года № 52/5;

– абзац третий пункта 1 постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 29 января 2014 года № 2/15;

– пункт 2 Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 29 января 2014 года № 2/15;

– абзац четвертый пункта 1 постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 10 февраля 2016 года № 7/2;

– пункт 3 Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 10 февраля 2016 года № 7/2.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

5. Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями довести настоящее постановление до сведения обменных бюро, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 21 августа 2019 года
№ 2019-П-33/43-7-(НФКУ)

ПОЛОЖЕНИЕ
о минимальных требованиях к организации внутреннего
контроля в обменных бюро в Кыргызской Республике в
целях противодействия финансированию террористической
деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов

Глава 1. Общие положения

1. Целью настоящего Положения является определение минимальных требований по организации внутреннего контроля в обменных бюро, имеющих лицензию Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк), в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов (далее – ПФТД/ЛПД).

2. Национальный банк проводит инспектирование деятельности обменных бюро по вопросам организации внутреннего контроля в целях ПФТД/ЛПД и направляет информацию о его результатах в уполномоченный государственный орган в сфере ПФТД/ЛПД (далее – орган финансовой разведки) в установленном порядке.

3. Для целей настоящего Положения используются следующие понятия:

Внутренний контроль – совокупность мер по выявлению операций (сделок), подлежащих контролю и сообщению, и подозрительных операций (сделок), а также по предотвращению иных операций (сделок) с денежными средствами, непосредственно связанных с финансированием террористической деятельности и легализацией (отмыванием) преступных доходов.

Идентификация – процедура установления идентификационных данных о клиенте и (или) бенефициарном владельце.

Верификация – процедура проверки идентификационных данных клиента и (или) бенефициарного владельца.

Бенефициарный владелец – физическое лицо (физические лица), которое в конечном итоге (через цепочку владения и контроля) прямо или косвенно (через третьих лиц) владеет правом собственности или контролирует клиента либо физическое лицо, от имени или в интересах которого совершается операция (сделка).

Выявление операций, подлежащих контролю и сообщению – этап организации внутреннего контроля в целях ПФТД/ЛПД, который включает определение операций, подлежащих контролю и сообщению.

Операции (сделки), подлежащие контролю и сообщению – операции (сделки) с денежными средствами, предусмотренные в статьях 23, 24, 25, 26 Закона Кыргызской Республики «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

Пороговая сумма – значение, установленное Правительством Кыргызской Республики.

Понятие «Экстремистская деятельность» соответствует нормам понятийного аппарата Закона Кыргызской Республики «О противодействии экстремистской деятельности».

Глава 2. Система внутреннего контроля по ПФТД/ЛПД

4. Обменные бюро обязаны разработать и применять программу внутреннего контроля, в том числе основанные на риск-ориентированном подходе, позволяющие эффективно исполнять нормы законодательства Кыргызской Республики в сфере ПФТД/ЛПД. Программа внутреннего контроля обменного бюро должна соответствовать законодательству Кыргызской Республики в сфере ПФТД/ЛПД, а также разрабатывается и применяется с учетом особенностей деятельности, штатной численности, клиентской базы и уровня рисков обменного бюро.

В обменном бюро должно быть лицо, ответственное за разработку и реализацию программы внутреннего контроля по соблюдению законодательства по ПФТД/ЛПД согласно требованиям, установленным Правительством Кыргызской Республики. Один

и тот же ответственный сотрудник обменного бюро направляется для прохождения обучения не менее одного раза в три года. При этом ответственный сотрудник должен знать действующее законодательство Кыргызской Республики по вопросам ПФТД/ЛПД.

5. Оценка адекватности программы и процедур требованиям законодательства по ПФТД/ЛПД, а также оценка эффективности и надежности внутреннего контроля в целях соблюдения законодательства по ПФТД/ЛПД осуществляются лицом, ответственным за оценку системы внутреннего контроля в обменном бюро.

Общая оценка адекватности программы и процедур, а также оценка эффективности и надежности правил внутреннего контроля в целях соблюдения законодательства ПФТД/ЛПД осуществляются на постоянной основе, но не менее одного раза в три года.

Нормы, указанные в настоящем пункте, не распространяются на обменное бюро, в котором одно и то же лицо является ответственным сотрудником, руководителем обменного бюро, а также руководителем и участником/акционером юридического лица, открывшего обменное бюро.

6. В ходе осуществления операций с наличной иностранной валютой сотрудники обменного бюро должны проводить следующие мероприятия:

1) При совершении разовой операции (сделки) или нескольких взаимосвязанных разовых операций (сделок) по купле-продаже (обмену) наличной национальной и/или иностранной валюты на сумму от 70 000 до 1 000 000 сомов (или эквивалентная сумма в иностранной валюте, рассчитанная по официальному курсу Национального банка на день совершения операции (сделки)), проводится установление личности клиента на основе документа, удостоверяющего личность.

К документам, удостоверяющим личность относятся:

– в отношении граждан Кыргызской Республики:

а) паспорт гражданина Кыргызской Республики образца 2004 года (ID-карта);

б) идентификационная карта – паспорт гражданина Кыргызской Республики образца 2017 года (ID-карта);

в) свидетельство органов ЗАГС о рождении гражданина – для гражданина Кыргызской Республики, не достигшего 16 лет;

г) военный билет;

д) водительское удостоверение;

– в отношении иностранных граждан:

а) паспорт иностранного гражданина;

б) вид на жительство в Кыргызской Республике;

– в отношении лиц без гражданства – вид на жительство в Кыргызской Республике;

– в отношении беженцев:

а) свидетельство о регистрации ходатайства о признании лица беженцем;

б) удостоверение беженца.

Помимо установления личности клиента сотрудники обменного бюро должны проверить клиента на наличие или отсутствие в Санкционных перечнях и Перечне лиц, групп, организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в легализации (отмывании) преступных доходов.

2) При совершении разовой операции (сделки) или нескольких взаимосвязанных разовых операций (сделок) по купле-продаже (обмену) наличной национальной и/или иностранной валюты на сумму, равную или превышающую 1 000 000 сомов (или эквивалентная сумма в иностранной валюте, рассчитанная по официальному курсу Национального банка на день совершения операции (сделки)) сотрудники обменного бюро обязаны провести надлежащую проверку клиента.

Надлежащая проверка клиента выражается в идентификации клиента: установить личность клиента-физического лица: ФИО, место жительства, дату рождения, гражданство – на основании документа, удостоверяющего личность (с фотографией), и документа, подтверждающего право иностранного гражданина или лица без гражданства на пребывание (проживание) в Кыргызской Республике, адрес места жительства (регистрации) или места пребывания, идентификационный номер налогоплательщика (при его наличии) или номер удостоверения социальной защиты, полномочия

по распоряжению денежными средствами или имуществом, а также другие данные, требуемые в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Идентификация клиента проводится путем заполнения анкеты клиента-физического лица по форме, определенной Правительством Кыргызской Республики.

Примечание: сумма операции, при которой необходимо проводить идентификацию клиента, установлена Положением «О порядке проведения надлежащей проверки клиента», утвержденным постановлением Правительства Кыргызской Республики от 25 декабря 2018 года № 606.

3) Определять и выявлять операции (сделки), подлежащие контролю и сообщению.

4) формировать и направлять в орган финансовой разведки следующие сообщения в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики в сфере ПФТД/ЛПД:

а) сообщение о подозрительной операции (сделке) – в течение пяти часов с момента признания в установленном порядке операции подозрительной независимо от суммы совершенной операции.

Перечень критериев (признаков) подозрительных операций (сделок) формируется органом финансовой разведки. С учетом специфики деятельности обменных бюро в дополнение к признакам подозрительных операций (сделок), формируемых органом финансовой разведки, обменные бюро должны рассматривать следующий характерный перечень признаков и критериев подозрительных операций, который может быть в последующем дополнен:

– немотивированный отказ или неоправданная задержка в предоставлении клиентом запрашиваемых сведений (ФИО, место регистрации и жительства, дата рождения, паспортные данные и другие данные, требуемые в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики);

– многократное проведение (14 и более раз) в течение месяца операций по купле-продаже наличной иностранной валюты, не имеющей ясной экономической или очевидной законной цели, одним и тем же лицом;

б) сообщение об обменной операции с наличной иностранной валютой, совершенной физическими или юридическими лицами из высокорискованных стран, должно быть направлено в орган финансовой разведки независимо от суммы совершенной операции в течение двух рабочих дней со дня ее совершения;

в) сообщение об обменной операции с наличной иностранной валютой, совершенной физическим лицом, отбывшим наказание за осуществление легализации (отмывания) преступных доходов, террористической или экстремистской деятельности, а также за финансирование такой деятельности, должно быть направлено в орган финансовой разведки в течение двух рабочих дней со дня совершения операции;

г) сообщение об обменной операции с наличной иностранной валютой, совершенной публичными должностными лицами, должно быть направлено в орган финансовой разведки в течение трех рабочих дней со дня совершения операции.

Сообщения направляются в орган финансовой разведки в соответствии с порядком, утвержденным Правительства Кыргызской Республики.

5) Фиксировать информацию об обменных операциях с наличной иностранной валютой, включая информацию о клиенте, если сумма совершаемой операции (сделки) равна или превышает пороговую сумму, в журнале регистрации информации об операциях с клиентами и представлять ее в орган финансовой разведки в течение трех рабочих дней со дня совершения операции.

б) Хранить копии документов и записи, относящиеся к идентификации, верификации и изучению клиента, а также установлению бенефициарного владельца, и информацию об обменных операциях с наличной иностранной валютой, не менее пяти лет после совершения сделки между обменным бюро и клиентом.

6) Другие мероприятия, согласно порядку проведения обменных операций с наличной иностранной валютой в Кыргызской Республике.

7. Обменное бюро не вправе информировать клиентов или иных лиц о предоставлении информации в орган финансовой разведки в соответствии с требованиями законодательства в сфере ПФТД/ЛПД.

8. Обменное бюро должно обеспечить конфиденциальность информации, относящейся к идентификации, верификации и изучению клиента, а также установлению бенефициарного владельца, и информации об обменных операциях с наличной иностранной валютой.

9. Обменное бюро несет ответственность за нарушение законодательства в сфере ПФТД/ЛПД, включая настоящее Положение, в порядке, предусмотренном нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

10. Порядок опубликования Санкционных перечней, Перечня лиц, групп, организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в легализации (отмывании) преступных доходов, Перечня высокорискованных стран, Перечня физических лиц, отбывших наказание за осуществление легализации (отмывания) преступных доходов, террористической или экстремистской деятельности, а также за финансирование такой деятельности, и других предусмотренных законодательством Кыргызской Республики в сфере ПФТД/ЛПД перечней и списков устанавливается Правительством Кыргызской Республики.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 21 августа 2019 года
№ 2019-П-33/43-8-(НФКУ)

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

– О Правилах регулирования деятельности кредитных союзов в Кыргызской Республике от 4 мая 2005 года № 14/2;

– «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых к кредитным союзам» от 23 марта 2006 года № 7/5»;

– «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах» от 23 декабря 2009 года № 50/7»;

– «Об утверждении Положения «О порядке выдачи лицензии на право проведения обменных операций с наличной иностранной валютой» от 27 июля 2011 года № 40/4»;

– «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8»;

– «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, не привлекающих вклады (депозиты)» от 25 сентября 2013 года № 35/14»;

– «Об утверждении Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности микрофинансовых организаций, не привлекающих депозиты, и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики» от 23 декабря 2013 года № 52/6»;

– «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности микрофинансовых компаний» от 23 декабря 2015 года № 78/26»;

– «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности специализированных финансовых учреждений» от 16 марта 2016 года № 12/3»;

– «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям» от 31 мая 2017 года № 21/7».

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями довести настоящее постановление до сведения специализированной финансово-кредитной организации ОАО «Финансовая компания кредитных союзов», микрофинансовых организаций, кредитных союзов, кредитных бюро, обменных бюро, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 21 августа 2019 года
№ 2019-П-33/43-8-(НФКУ)

**Изменения
в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О Правилах регулирования деятельности кредитных союзов в Кыргызской Республике» от 4 мая 2005 года № 14/2» следующее изменение:

в Правилах регулирования деятельности кредитных союзов в Кыргызской Республике, утвержденных вышеуказанным постановлением:

– в пункте 1.3.-2. слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых к кредитным союзам» от 23 марта 2006 года № 7/5» следующее изменение:

в Положении «О мерах воздействия, применяемых к кредитным союзам», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в пункте 1.3. слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– во втором абзаце пункта 1.4. слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

- в абзаце десятом пункта 2.4. слова «законодательства Кыргызской Республики о противодействии легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «законодательства Кыргызской Республики в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

3. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах» от 23 декабря 2009 года № 50/7» следующее изменение:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в кредитных союзах», утвержденном вышеуказанным постановлением:

в пункте 15 Приложения 1 к Положению слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

4. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О порядке выдачи лицензии на право проведения обменных операций с наличной иностранной валютой» от 27 июля 2011 года № 40/4 следующее изменение:

в Положении «О порядке выдачи лицензии на право проведения обменных операций с наличной иностранной валютой», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- в подпункте «л» пункта 9 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

- в подпункте 7 пункта 9-1 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию

террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

- в пункте 44:

подпункт 10 изложить в следующей редакции:

«10) если заявитель или участники заявителя зарегистрированы или проживают на территории высокорискованных стран, которые не применяют либо применяют в недостаточной степени рекомендации межправительственной организации (группы) по разработке и внедрению международных стандартов по противодействию отмыванию денег, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового уничтожения (ФАТФ) и не участвуют в международном сотрудничестве в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов, а также наличие заявителя или участников заявителя в Санкционных перечнях и Перечне лиц, групп и организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в легализации (отмывании) преступных доходов, ответственным за формирование и обновление которых является орган финансовой разведки.

Примечание: используемая терминология понимается в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов.»;

в подпункте 12 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

- в подпункте 1 пункта 49 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

5. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными

союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 26 октября 2011 года № 60/8» следующее изменение:

в Положении «Об операциях, осуществляемых микрофинансовыми организациями и кредитными союзами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– 8 изложить в следующей редакции:

«8. ФКО при осуществлении операций по исламским принципам банковского дела и финансирования должны соблюдать требования Закона Кыргызской Республики «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов» и нормативно-правовых актов Национального банка, направленных на противодействие финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов.».

6. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, не привлекающих вклады (депозиты)» от 25 сентября 2013 года № 35/14», следующее изменение:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, не привлекающих вклады (депозиты)», утвержденном вышеуказанным постановлением:

в пункте 11 Приложения 1 к Положению слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

7. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности микрофинансовых организаций, не привлекающих депозиты, и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики» от 23 декабря 2013 года № 52/6» следующие изменения:

в Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности микрофинансовых организаций, не привлекающих депозиты, и других юридических лиц, поднадзорных Национальному банку Кыргызской Республики», утвержденной вышеуказанным постановлением:

- пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. Национальный банк проводит инспектирование деятельности МФО, СФУ и обменных бюро, в том числе по вопросам организации внутреннего контроля в целях противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов (далее – ПФТД/ЛПД), и направляет информацию о его результатах в уполномоченный государственный орган Кыргызской Республики в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов, учреждаемым Правительством Кыргызской Республики.»;

- в подпункте «б» пункта 6 аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД»;

- в абзаце тринадцатом пункта 19 аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД»;

- в подпункте «д» пункта 25 аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД»;

- в пункте 38 аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД»;

- в разделе IV «Информация об управлении рисками и внутреннем контроле в целях ПОД/ФТЭ» Приложения 3 к Положению:

- в названии раздела аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД»;

- в пунктах 1 и 2 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

- в пунктах 7 и 8 аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД»;

– в разделе III «Информация об управлении рисками и внутреннем контроле в целях ПОД/ФТЭ» Приложения 3-1 к Положению:

в названии раздела аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД»;

в пунктах 1 и 2 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– в пунктах 7 и 8 аббревиатуру «ПОД/ФТЭ» заменить аббревиатурой «ПФТД/ЛПД».

8. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности микрофинансовых компаний» от 23 декабря 2015 года № 78/26» следующее изменение:

в Положении «О лицензировании деятельности микрофинансовых компаний», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в пункте 23:

подпункты 6 и 7 изложить в следующей редакции:

«6) юридические лица, зарегистрированные или имеющие в качестве участников лиц и/или аффилированных лиц, зарегистрированных в высокорискованных странах, которые не применяют рекомендации международных организаций по разработке и внедрению международных стандартов по противодействию отмыванию денег, финансированию терроризма и финансированию распространения оружия массового уничтожения и не участвуют в международном сотрудничестве в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов, либо физических лиц, проживающих на территории данных государств, а также юридические лица, находящиеся в Санкционных перечнях и Перечне лиц, групп и организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в легализации (отмывании) преступных доходов, ответственным за формирование и обновление которых является орган финансовой разведки;

7) физические лица, являющиеся резидентами и/или проживающие на территории высокорискованных стран, которые не применяют рекомендации международных организаций по разработке и внедрению международных стандартов по противодействию финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов, а также на противодействие финансированию экстремистской деятельности и финансированию распространения оружия массового уничтожения и не участвуют в международном сотрудничестве в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов, а также физические лица, находящиеся в Санкционных перечнях и Перечне лиц, групп и организаций, в отношении которых имеются сведения об их участии в легализации (отмывании) преступных доходов, ответственным за формирование и обновление которых является орган финансовой разведки»;

– в пункте 25 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– в пункте 35 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– в подпункте 2 пункта 5 Приложения 6 к Положению слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

9. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности специализированных финансовых учреждений» от 16 марта 2016 года № 12/3» следующие изменения:

в Положении «О лицензировании деятельности специализированных финансовых учреждений», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в пункте 13:

в подпункте 2 слова «финансированию терроризма (экстремизма), легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

в подпункте 6 слова «финансированию терроризма (экстремизма), легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

подпункт 8 изложить в следующей редакции:

«8) программу внутреннего контроля СФУ, регламентирующую деятельность по предполагаемым операциям по противодействию финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов;»;

– в пункте 25:

в абзаце первом слова «финансированию терроризма (экстремизма), легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

в абзаце пятом подпункта 2 слова «финансированию терроризма (экстремизма), легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– в пункте 26:

в абзаце первом слова «финансированию терроризма (экстремизма), легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

подпункт 3 изложить в следующей редакции:

«3) руководитель структурного подразделения, ответственного за внутренние организационные мероприятия по противодействию финансированию террористической деятельности и легализации

(отмыванию) преступных доходов (комплаенс-офицер) – законодательство Кыргызской Республики в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов и иметь соответствующие сертификаты.»;

10. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям» от 31 мая 2017 года № 21/7» следующие изменения:

в Положении «О мерах воздействия, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в пункте 3 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– в абзаце 17 пункта 9 слова «О противодействии легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– в пункте 13 слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

– в пункте 3 Приложения 1 к Положению слова «легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 26 августа 2019 года
№ 2019-П-07/44-2-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 24, 28 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 4,25 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в действие с 27 августа 2019 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение одного рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Экономическое управление.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-1-(ПС)

Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» (прилагается).

2. Признать утратившими силу:

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О лицензировании деятельности операторов платежных систем и платежных организаций» от 12 декабря 2018 года № 2018-П-14/53-8-(ПС)»;

– абзац 9 пункта 1 постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики и признании утратившим силу постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О размере сбора и платы за лицензии, выдаваемые Национальным банком Кыргызской Республики» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-4-(НПА)» от 27 февраля 2019 года № 2019-П-33/9-7-(НФКО);

– пункт 9 Приложения к постановлению Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые

постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики и признании утратившим силу постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О размере сбора и платы за лицензии, выдаваемые Национальным банком Кыргызской Республики» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-4-(НПА)» от 27 февраля 2019 года № 2019-П-33/9-7-(НФКО).

3. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования, за исключением абзаца «п») подпункта 2 пункта 19, который вступает в силу с 1 января 2021 года.

5. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения платежных организаций и операторов платежных систем, ОЮЛ «Ассоциация операторов платежных систем КГ», ОЮЛ «Ассоциация операторов связи», ЗАО «Межбанковский процессинговый центр» и коммерческих банков.

6. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платёжных систем.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-1-(ПС)

ПОЛОЖЕНИЕ
«О лицензировании деятельности платежных
организаций и операторов платежных систем»

РАЗДЕЛ 1.
ПЛАТЕЖНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ОПЕРАТОРЫ ПЛАТЕЖНЫХ
СИСТЕМ И ИХ АКЦИОНЕРЫ (УЧРЕДИТЕЛИ)УЧАСТНИКИ

Глава 1. Общие положения

1. Настоящее Положение «О лицензировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем» (далее – Положение) определяет порядок выдачи Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) лицензий платежным организациям и операторам платежных систем на осуществление деятельности по:

1) оказанию услуг по приему и проведению платежей и расчетов за товары и услуги, не являющиеся результатом своей деятельности, в пользу третьих лиц посредством платежных систем, основанных на информационных технологиях и электронных средствах и способах проведения платежей;

2) оказанию услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра.

Настоящим Положением также устанавливаются требования к платежным организациям и операторам платежных систем и к их должностным лицам.

2. Платежная организация и оператор платежной системы создаются в организационно-правовой форме акционерного общества или общества с ограниченной ответственностью, осуществляют

деятельность на основе учредительных документов, соответствующих требованиям законодательства Кыргызской Республики, на основании лицензии Национального банка в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

3. Лицензия, выдаваемая Национальным банком, является бессрочной, неотчуждаемой и не подлежит передаче третьим лицам.

4. Размер государственной пошлины, оплачиваемой за лицензии платежной организации и оператора платежной системы, определяется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

5. Лицензиаты обязаны в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня принятия решения соответствующим уполномоченным органом управления уведомлять Национальный банк обо всех изменениях, включая изменение размера уставного капитала, приобретение/продажу акций/доли участия в организации, ликвидацию или реорганизацию, изменения состава исполнительного органа, наблюдательного органа/Совета директоров, учредителей, фактического и юридического адресов (с приложением копий выписки/протокольных решений и других подтверждающих документов), а также открытие представительств и/или филиала в областях Кыргызской Республики.

6. В случае нарушения требований настоящего Положения Национальный банк вправе применять в отношении платежной организации/оператора платежной системы и их должностных лиц меры воздействия в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Глава 2. Термины и определения

7. В рамках настоящего Положения используются следующие термины и определения:

Заявитель – акционерное общество/общество с ограниченной ответственностью, обратившееся в Национальный банк для получения лицензии на право осуществления деятельности платежной организации и/или оператора платежной системы в соответствии с настоящим Положением.

Лицензиат – платежная организация и/или оператор платежной системы, получившая/ий лицензию Национального банка на право осуществления соответствующей деятельности.

Должностные лица – наблюдательный орган (Совет директоров при наличии), члены исполнительного органа (руководитель/директор, технический директор, главный бухгалтер) управления и/или лица, приравненные к ним по своим функциональным обязанностям, осуществляющие руководство текущей деятельностью платежной организации и/или оператора платежной системы.

Связанные с платежными организациями и/или операторами платежных систем лица:

1) должностные лица платежной организации и/или оператора платежной системы (юридического лица) и их близкие родственники;

2) другие юридические или физические лица, которые прямо или косвенно имеют значительное участие в капитале платежной организации/оператора платежной системы и/или осуществляют контроль;

3) члены наблюдательного и исполнительного органа управления юридических лиц, указанных в подпункте 2 настоящего термина, и их близкие родственники;

4) близкие родственники физических лиц, указанных в подпункте 2 настоящего термина;

5) другие юридические лица, в которых лица, указанные в подпункте 2 настоящего термина, имеют значительное участие и/или осуществляют контроль.

Глава 3. Уставный капитал

8. Уставный капитал платежной организации и оператора платежной системы формируется только в национальной валюте за счет денежных средств акционеров (учредителей)/участников, внесенных на банковский счет в коммерческом банке.

Запрещается формирование уставного капитала за счет основных средств и нематериальных активов. Использование денежных средств, внесенных в целях формирования уставного капитала, до

принятия решения Национальным банком в выдаче/отказе в выдаче лицензии, запрещено.

9. Основу капитала платежной организации и оператора платежной системы составляет полностью оплаченный уставный капитал. В состав капитала входит только такой уставный капитал, по которому платежная организация или оператор платежной системы не имеет обязательств по возврату средств.

10. Минимальный размер уставного капитала должен составлять:

- не менее 2 000 000 (двух миллионов) сомов для платежной организации;
- не менее 1 000 000 (одного миллиона) сомов для оператора платежной системы.

В случае, если заявитель подает документы на две лицензии, то уставный капитал должен составлять не менее 3 000 000 (трех миллионов) сомов.

11. При осуществлении деятельности по оказанию услуг по приему и проведению платежей и расчетов за товары, не являющиеся результатом своей деятельности, в пользу третьих лиц – нерезидентов, уставный капитал платежной организации должен быть в размере не менее 10 000 000 (десяти миллионов) сомов.

12. При осуществлении приема денежных средств плательщиков по уплате налогов, сборов и платежей, подлежащих зачислению на Единый казначейский счет уполномоченного государственного органа по прогнозированию и исполнению бюджета в Национальном банке (наличие прямых договоров), платежная организация должна иметь уставный капитал в размере не менее 10 000 000 (десяти миллионов) сомов.

Требование настоящего пункта не распространяется на платежные организации, осуществляющие прием денежных средств плательщиков по уплате налогов, сборов и платежей на основании агентского соглашения с коммерческим банком.

13. В случае, если платежная система оператора платежной системы, согласно критериям значимости, установленным в Политике по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики, признается системно-значимой/значимой платежной системой, или платежная организация/оператор платежной системы

признается провайдером критичных услуг по итогам 12 (двенадцати) месяцев и более, то уставный капитал устанавливается в зависимости от степени значимости платежной системы.

Уставный капитал устанавливается в размере:

– 200 000 000 (двухсот миллионов) сомов, если платежная система признается системно-значимой;

– 30 000 000 (тридцати миллионов) сомов, если платежная система признается значимой;

– 20 000 000 (двадцати миллионов) сомов, если платежная организация или оператор платежной системы признается провайдером критичных услуг.

Платежная организация или оператор платежной системы в течение шести месяцев со дня уведомления лицензиата о решении Комитета по платежной системе Национального банка должна/ должен принять решение об увеличении уставного капитала в размере, установленном в настоящем пункте Положения и внести в банк денежные средства. В случае невнесения денежных средств в установленные сроки Национальный банк применяет меры воздействия в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

Глава 4. Требования к акционерам (учредителям)/ участникам заявителей/лицензиатов

14. Акционерами (учредителями)/участниками платежной организации/оператора платежной системы могут быть физические и юридические лица, резиденты/нерезиденты Кыргызской Республики.

Сведения об акционерах (учредителях)/участниках платежной организации/оператора платежной системы должны быть представлены в анкетах по форме приложений 3 и 4 настоящего Положения.

15. Акционерами (учредителями)/участниками платежной организации/оператора платежной системы не могут быть следующие лица:

1) физические и юридические лица, проживающие и/или зарегистрированные на территории оффшорных зон либо имеющие

в качестве участников аффилированных лиц, зарегистрированных в оффшорных зонах, перечень которых устанавливается Национальным банком;

2) физические и юридические лица, в отношении которых имеются международные санкции, принятые Советом Безопасности ООН, а также физические и юридические лица, зарегистрированные в государствах, в отношении которых имеются международные санкции, принятые Советом Безопасности ООН, запрещающие правоотношения с указанными лицами и обязательные для Кыргызской Республики;

3) физические и юридические лица, которые не представили в установленном порядке в Национальный банк сведения о своей деятельности, финансовом состоянии, составе участников и любые другие сведения/документы, позволяющие их достоверно идентифицировать и изучить участников юридического лица, включая бенефициарных собственников, либо представили такие сведения, которые не позволяют достоверно идентифицировать и изучить участников юридического лица, включая бенефициарных собственников, а также в случае, если они не подтвердили свою безупречную деловую репутацию;

4) физические и юридические лица, в отношении которых существуют запреты или ограничения по решению суда в соответствии с законодательством Кыргызской Республики либо законодательством иностранного государства;

5) физические и юридические лица, которые в установленном Национальным банком порядке не подтвердили законность источника происхождения денежных средств, направляемых на приобретение доли в уставном капитале платежной организации/оператора платежной системы.

Глава 5. Требования к документам, предоставляемым в Национальный банк

16. Документы заявителя (оригинал документа и/или надлежащим образом заверенные его копии) подаются в Национальный банк по месту его расположения:

- в центральный аппарат Национального банка – заявителями, зарегистрированными и находящимися в г. Бишкек и Чуйской области;
- в областные управления Национального банка – заявителями, зарегистрированными/или в областях Кыргызской Республики, кроме Чуйской и Баткенской областей;
- в Представительство Национального банка в Баткенской области – заявителями, зарегистрированными в Баткенской области.

Документы, предоставленные иностранными акционерами (учредителями)/участниками, должны быть легализованы или апостилированы в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики. Документы, предоставленные на иностранном языке, должны содержать заверенный надлежащим образом перевод на государственный и/или официальный языки.

17. Все документы, предоставляемые в Национальный банк в соответствии с настоящим Положением и содержащие более одного листа, должны быть описаны полистно, прошиты, пронумерованы, подписаны и заверены подписью руководителя и печатью заявителя. По запросу Национального банка отдельные документы могут предоставляться в электронной форме.

18. В случае отзыва заявления и документов на получение лицензии либо при отказе в выдаче лицензии или отзыве ранее полученной лицензии в рамках настоящего Положения документы, предоставленные в Национальный банк, и их копии заявителю/лицензиату не возвращаются.

РАЗДЕЛ 2. ПОРЯДОК ЛИЦЕНЗИРОВАНИЯ

Глава 6. Документы, необходимые для получения лицензии

19. Для получения лицензии на осуществление деятельности заявитель предоставляет в Национальный банк следующие документы в одном экземпляре на государственном или официальном языках:

1) по оказанию услуг по приему и проведению платежей и расчетов за товары и услуги, не являющиеся результатом своей деятельности, в пользу третьих лиц посредством платежных

систем, основанных на информационных технологиях и электронных средствах и способах проведения платежей:

а) заявление о выдаче лицензии, составленное по форме в соответствии с Приложением 1 к настоящему Положению, за подписью руководителя заявителя;

б) копии учредительных документов: устава, свидетельства о государственной регистрации, решения о создании юридического лица, о размере уставного капитала, об избрании исполнительного органа управления, заверенные печатью и подписью руководителя/ иного уполномоченного лица юридического лица;

в) копии документов учредителей (акционеров)/участников – юридических лиц: учредительных документов, свидетельства о государственной регистрации, а также финансовой отчетности на последнюю отчетную дату, переданной в налоговые органы, заверенные печатью и подписью руководителя/иного уполномоченного лица юридического лица;

г) справку налоговых органов об отсутствии налоговой задолженности на момент подачи документов;

д) сведения, позволяющие определить источники происхождения денежных средств акционеров (учредителей)/участников, направленных на формирование уставного капитала, с приложением копий подтверждающих документов;

е) заполненные анкеты, согласно приложениям 2, 3 и 4 настоящего Положения, и подписанные членами исполнительного органа управления и акционерами (учредителями)/участниками либо сканированные копии заполненных анкет с последующим досылком оригинала;

ж) сведения об аффилированных и связанных лицах заявителя (ФИО физического лица, наименование юридического лица, учредительные документы и другие подтверждающие документы);

з) бизнес-план, содержащий как минимум:

- определение целей, преследуемых при проведении операций;
- прогнозные расчеты экономических результатов, ожидаемых от проведения данных операций;

и) копию договора на открытие расчетного счета в банке для хранения и использования денежных средств от населения и от своих агентов за оказание услуг в пользу поставщиков товаров/услуг;

к) копию предварительного договора с коммерческим банком в области интеграции технических платформ и осуществления финансовых взаиморасчетов по трансграничным платежам (для заявителя, который будет предоставлять услуги по приему и проведению платежей и расчетов за товары, не являющиеся результатом своей деятельности, в пользу третьих лиц-нерезидентов Кыргызской Республики);

л) документ, подтверждающий внесение денежных средств в качестве уставного капитала, согласно пунктам 10 или 11 и 12 (в зависимости от оказания услуг) настоящего Положения;

м) копии внутренних документов заявителя, предусматривающие:

- порядок подключения агентов, периферийных устройств;
- порядок инкассации;
- порядок проведения претензионной работы;
- порядок возврата денежных средств клиентам;
- порядок движения денежных средств, проходящих через агентов и платежные терминалы;
- порядок действий при возникновении нештатных ситуаций;
- детальное описание механизмов по управлению справочниками отправителей и получателей по проверке клиентов по международному и национальному перечням лиц, причастных к террористической и экстремистской деятельности или распространению оружия массового уничтожения;

- права, обязанности и ответственность сторон и ее участников.

Документы должны быть прошиты, пронумерованы и заверены печатью и подписью руководителя и/или уполномоченного лица;

н) документ, подтверждающий внесение государственной пошлины за выдачу лицензии;

о) копии документов акционера (учредителя)/участника заявителя – физического лица резидента/нерезидента Кыргызской Республики:

- копию паспорта;

– справки об отсутствии задолженностей по уплате налогов и/или копию декларации о доходах, социальных отчислениях на дату подачи документов в форме, предусмотренной законодательством Кыргызской Республики; для физического лица-нерезидента необходимо предоставить аналогичные документы в соответствии с законодательством страны происхождения;

– сведения, позволяющие определить источники происхождения денежных средств акционера (учредителя)/участника, направленных на формирование уставного капитала, с приложением подтверждающих документов и документов об отсутствии кредиторской задолженности (справки из банка о сбережениях, с места работы – о доходах; справку о дивидендах или другие документы, подтверждающие получение доходов и наличие средств, направляемых на формирование/увеличение уставного капитала, приобретение акций, или участие в доле);

2) по оказанию услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра:

а) заявление о выдаче лицензии, составленное по форме в соответствии с Приложением 1 к настоящему Положению за подписью руководителя заявителя;

б) копии учредительных документов: устава, свидетельства о государственной регистрации, решения о создании юридического лица, о размере уставного капитала, об избрании исполнительного органа управления, заверенные печатью и подписью руководителя/ иного уполномоченного лица юридического лица;

в) копии документов акционеров (учредителей)/участников – юридических лиц: учредительных документов, свидетельства о государственной регистрации, а также финансовой отчетности на последнюю отчетную дату, переданной в налоговые органы, заверенные печатью и подписью руководителя/ иного уполномоченного лица юридического лица;

г) справку от налоговых органов об отсутствии налоговой задолженности на момент подачи документов;

д) сведения, позволяющие определить источники происхождения денежных средств учредителей (акционеров)/участников, направленных на формирование уставного капитала, с приложением копий подтверждающих документов;

е) заполненные анкеты, согласно приложениям 2, 3 и 4 настоящего Положения, и подписанные членами исполнительного органа управления и учредителями (акционерами)/участниками, либо сканированные копии заполненных анкет с последующим досылком оригинала, с приложением копий документов, предусмотренных разделом 3 настоящего Положения;

ж) сведения об аффилированных и связанных лицах заявителя (ФИО физического лица, наименование юридического лица, подтверждающие документы, учредительные документы и другие подтверждающие документы);

з) бизнес-план, содержащий как минимум:

- определение целей, преследуемых при проведении операций;
- технологию работы и алгоритм шифрования;
- прогнозные расчеты экономических результатов, ожидаемых от проведения данных операций;

и) копию договора на открытие расчетного счета в коммерческом банке для хранения и использования средств хозяйственной деятельности;

к) документ, подтверждающий внесение денежных средств в качестве уставного капитала, согласно пункту 10 настоящего Положения;

л) копию внутреннего документа, регламентирующего порядок осуществления финансового мониторинга в платежной системе, содержащего как минимум:

- цель и задачи финансового мониторинга;
- принципы осуществления финансового мониторинга;
- комплекс элементов, образующих систему мониторинга;

м) правила функционирования платежной системы должны содержать следующее:

- детальное описание архитектуры платежной системы и схемы ее работы;
- порядок, условия и процедуры вступления и выхода из платежной системы;
- порядок подключения участника к платежной системе;
- порядок проведения процессинга и проведения окончательного расчета;
- порядок отмены и возврата ошибочных платежей;
- порядок проведения претензионной работы;
- порядок предоставления сведений участниками платежной системы о своей деятельности оператору платежной системы;
- систему управления рисками в платежной системе, включая используемую модель управления рисками, перечень мероприятий и способов управления рисками, системы внутреннего контроля и деятельность службы внутреннего аудита при наличии;
- требования к защите информации;
- порядок разрешения споров;
- порядок действий участников при возникновении нештатных ситуаций в системе;
- права, обязанности и ответственность оператора и участников платежной системы;
- детальное описание механизмов по управлению справочниками отправителей и получателей по проверке клиентов по международному и национальному перечням лиц, причастных к террористической и экстремистской деятельности или распространению оружия массового уничтожения.

Правила функционирования платежной системы должны быть прошиты, пронумерованы и заверены подписью руководителя/иного уполномоченного лица и печатью юридического лица;

н) акт установки и введения в промышленную эксплуатацию аппаратно-программного комплекса (далее – АПК);

о) копию документа, устанавливающего право собственности заявителя/лицензиата на занимаемое помещение для размещения АПК. В случае, если оператор платежной системы использует

собственное и/или арендуемое помещение для размещения АПК, необходимо представить договор аренды с техническим описанием помещения, которое должно соответствовать требованиям по технической укрепленности и оснащенности в соответствии с Положением «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем». Договор аренды должен быть со сроком действия не менее одного года. Оператор платежной системы может использовать субарендуемое помещение АПК. При этом к договору субаренды должен прилагаться договор аренды (основной договор), который заключен между арендатором и арендодателем, в котором дается право предоставления помещения в субаренду;

п) копию документа, подтверждающего поддержку программным обеспечением лицензируемой организации открытого интерфейса (API) и возможности/наличия интеграции с единым расчетным центром, определенным Национальным банком для обеспечения операционной совместимости и межсистемного взаимодействия;

р) копию предварительного договора с коммерческим банком об открытии расчетного счета по учету электронных денег (для заявителя, который будет предоставлять услуги по процессингу и распространению электронных денег);

с) копию предварительного договора о выпуске/распространении электронных денег с эмитентом электронных денег (для заявителя, который будет предоставлять услуги по процессингу и распространению электронных денег);

т) доверенность за подписью руководителя или иного уполномоченного лица в соответствии с учредительными документами, с оттиском печати, выданную представителю на получение лицензии в случае, если от имени заявителя действует представитель по доверенности;

у) документ, подтверждающий внесение государственной пошлины за выдачу лицензии;

ф) копии документов акционера (учредителя)/участника – физического лица резидента/нерезидента:

- копию паспорта;
- справки об отсутствии задолженностей по уплате налогов и/или копию декларации о доходах, социальных отчислениях на дату

подачи документов в форме, предусмотренной законодательством Кыргызской Республики; для физического лица-нерезидента необходимо предоставить аналогичные документы в соответствии с законодательством страны происхождения;

– сведения, позволяющие определить источники происхождения денежных средств акционера (учредителя)/участника, направленных на формирование уставного капитала, с приложением подтверждающих документов и документов об отсутствии кредиторской задолженности (справки из банка о сбережениях, с места работы – о доходах; справка о дивидендах или другие документы, подтверждающие получение доходов и наличие средств, направляемых на формирование/увеличение уставного капитала, приобретение акций, или участие в доле).

Глава 7. Порядок рассмотрения документов

20. Срок рассмотрения предоставленных документов для получения лицензии платежной организации/оператора платежной системы составляет 30 (тридцать) календарных дней.

21. В период рассмотрения пакета документов для получения лицензии Национальный банк вправе провести предварительную проверку заявителя.

22. Предварительная проверка включает проверку работоспособности автоматизированных систем и соответствия предоставленных документов заявителя требованиям пункта 19 настоящего Положения. Заявитель обязан оказывать содействие в проведении предварительной проверки (предоставление доступа в помещение, к системе и документам заявителя, консультации с сотрудниками и т.д.). Срок предварительной проверки не должен превышать 10 (десяти) рабочих дней.

23. В случае, если документы не соответствуют требованиям, установленным настоящим Положением, и/или предоставлен неполный пакет документов, заявитель должен предоставить дополнительные документы в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня получения письменного уведомления Национального банка. Документы могут быть предоставлены по электронной почте с последующим досылком оригинала/ов документов. При этом отсчет

срока рассмотрения заявления и документов начинается вновь со дня получения дополнительных документов (электронных/бумажных), удовлетворяющих требованиям настоящего Положения.

24. При предоставлении документов, несоответствующих требованиям настоящего Положения, или не в полном объеме более трех раз, либо с нарушением установленных сроков Национальный банк отказывает в рассмотрении документов и в течение 5 (пяти) рабочих дней направляет письменное уведомление об этом.

Глава 8. Выдача лицензии

25. Лицензия выдается отдельно на каждый вид деятельности, указанный в пункте 1 настоящего Положения (приложения 6 и 7 к настоящему Положению).

26. Решение о выдаче лицензии принимает Комитет по платежной системе Национального банка. Лицензия подписывается заместителем председателя/членом Правления – председателем Комитета по платежной системе Национального банка.

27. Лицензия оформляется в двух экземплярах. Первый экземпляр выдается заявителю, второй остается на хранении в Национальном банке. При выдаче лицензии уполномоченное лицо на получение лицензии подписывается о получении лицензии в журнале выдачи лицензий.

28. Выдача лицензии осуществляется при предъявлении доверенности и документов, удостоверяющих личность уполномоченного лица. Представленная доверенность на получение лицензии от уполномоченного лица хранится в Национальном банке.

29. Сведения о выдаче, переоформлении, о выдаче дубликата, приостановлении и отзыве лицензии заносятся в реестр, который ведется уполномоченным подразделением Национального банка.

Глава 9. Основания для отказа в выдаче лицензии

30. Национальный банк отказывает в выдаче лицензии по любой из ниже перечисленных причин:

1) несоответствие учредительных и иных документов, предоставленных для получения лицензии заявленной деятельности,

требованиям, установленным законодательством Кыргызской Республики и настоящим Положением;

2) предоставление недостоверной и/или неполной информации в Национальный банк для получения лицензии в соответствии с пунктом 24 настоящего Положения;

3) несоответствие должностных лиц минимальным квалификационным требованиям, установленным в разделе 3 настоящего Положения и нормативными правовыми актами Национального банка;

4) несоответствие учредителей (акционеров)/участников требованиям, установленным в пункте 15 настоящего Положения;

5) несоответствие размера уставного капитала, источника формирования минимального уставного капитала требованиям законодательства Кыргызской Республики;

6) наличие решения суда, запрещающего заявителю заниматься данным видом деятельности;

7) результаты предварительной проверки, подтверждающие несоответствие документов заявителя требованиям нормативных правовых актов Национального банка;

8) невнесение государственной пошлины за выдачу лицензии.

31. Решение об отказе в выдаче лицензии принимает Комитет по платежной системе Национального банка.

РАЗДЕЛ 3.

ТРЕБОВАНИЯ К ДОЛЖНОСТНЫМ ЛИЦАМ ПЛАТЕЖНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ И ОПЕРАТОРОВ ПЛАТЕЖНЫХ СИСТЕМ

Глава 10. Требования к членам исполнительного органа заявителей/лицензиатов

32. В целях организации надлежащего функционирования деятельности лицензиата должны быть штатные должности руководителя (генерального директора/президента/ председателя), технического директора, главного бухгалтера и/или лиц, приравненных к ним по своим функциональным обязанностям, которые входят в состав исполнительного органа управления и осуществляют

руководство текущей деятельностью платежной организации и оператора платежной системы.

33. Функциональные обязанности членов исполнительного органа должны быть разделены. Совмещение должностей не допускается, за исключением случаев возложения обязанностей в период временного отсутствия должностного лица.

Исполнение обязанностей в период временного отсутствия руководителя исполнительного органа должно быть возложено на его заместителя, при наличии такой должности в структуре, либо на технического директора. В случае временного отсутствия руководителя исполнительного органа и технического директора исполнение обязанностей возлагается на его заместителя, при наличии такой должности в структуре, либо на главного бухгалтера и/или на лицо, приравненное к ним по своим функциональным обязанностям.

34. Руководитель исполнительного органа платежной организации/ оператора платежной системы должен соответствовать следующим требованиям:

- наличие высшего образования;
- стаж/опыт работы в течение последних 5 (пяти) лет в области экономической, юридической и/или технической сфер, из них не менее 3 (трех) лет – на руководящих должностях;
- наличие документа (свидетельства) уполномоченного государственного органа в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов о прослушивании курса по противодействию финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов.

35. Технический директор должен соответствовать следующим требованиям:

- иметь среднее профессиональное/высшее техническое образование;
- стаж/опыт работы в области информационных технологий и смежных областях не менее 3 (трех) лет, в том числе на руководящей должности – не менее 1 (одного) года;

– предоставление сертификатов в области информационных технологий/программ и др. (при наличии).

36. Главный бухгалтер должен соответствовать следующим требованиям:

- иметь высшее экономическое или бухгалтерское образование;
- стаж/опыт работы на позиции бухгалтера не менее 2 (двух) лет;
- иметь сертификат, подтверждающий наличие знаний международных стандартов бухгалтерского учета и финансовой отчетности, который был получен в образовательных учреждениях, имеющих соответствующее разрешение/лицензию уполномоченного государственного органа, с предоставлением копии сертификата (в случае бухгалтерского образования сертификат может предоставляться при его наличии).

37. Члены исполнительного органа не должны подпадать под следующие условия:

1) в отношении должностных лиц по решению суда вынесен обвинительный приговор, запрещающий работать в платежной, банковской, финансовой системах и/или в отрасли информационных систем/безопасности;

2) члены исполнительного органа ранее являлись должностными лицами в организации, лицензируемой Национальным банком, и имеются решения Комитета по платежной системе, Комитета по надзору Национального банка или существует заключение, решение или другие акты Национального банка (решение Комитета по платежной системе Национального банка, предписания, отчеты о проверке и др.) признающие, что кандидат:

а) причастен к действиям (бездействию), в результате которых в организации был введен специальный режим, приостановлена или отозвана лицензия Национального банка;

б) причастен к действиям, классифицируемым как нездоровая и/или небезопасная банковская практика.

38. В случае увольнения/ перевода/ нахождения в отпуске по уходу за ребенком (декретный отпуск) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики членов исполнительного органа платежная организация/оператор платежной системы обязан(а) в течение

5 (пяти) рабочих дней с даты принятия решения уведомить Национальный банк с приложением анкеты и документов, указанных в пункте 40 настоящего Положения. В случае увольнения 25 и более процентов сотрудников в течение 30 (тридцати) календарных дней платежная организация/оператор платежной системы должна/н проинформировать об этом Национальный банк.

39. Ответственность за соответствие членов исполнительного органа предъявляемым Национальным банком требованиям несут акционеры (учредители)/участники/Совет директоров платежной организации/оператора платежной системы (при наличии), которые в соответствии с учредительными документами уполномочены назначать членов исполнительного органа в соответствии с требованиями настоящего Положения.

40. Платежная организация/оператор платежной системы должна/н представить в Национальный банк вместе с документами для получения лицензии, указанными в пункте 19 настоящего Положения, следующие документы членов исполнительного органа, в том числе по вновь принятым членам исполнительного органа:

1) копию диплома о среднем/высшем образовании;

2) заверенную копию выписки из протокола заседания уполномоченного органа управления, принявшего решение об избрании/назначении кандидата (трудового договора/и его функциональные обязанности в соответствии с должностной инструкцией) на должность в соответствии с настоящим Положением;

3) соответствующий документ (свидетельство) о прослушивании курса о противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов – для руководителя исполнительного органа;

4) не менее одной рекомендации от лиц, которые работали с кандидатом на прежних местах его работы либо имели деловые отношения с ним по форме Приложения 5;

5) копию трудовой книжки;

6) копию паспорта.

41. Предоставленные документы рассматриваются на соответствие членов исполнительного органа установленным требованиям

на предмет полноты, достоверности заполнения анкет, согласно требованиям, установленным в пунктах 34-36 настоящего Положения.

При изменении информации, содержащейся в анкете (Приложение 2), должностные лица обязаны в течение 10 (десяти) рабочих дней после наступления изменений уведомить об этом Национальный банк в письменной форме с приложением анкеты.

42. При рассмотрении пакета документов на получение лицензии и несоответствии должностных лиц платежной организации/ оператора платежной системы требованиям, установленным в пунктах 34-36 настоящего Положения, Национальный банк в течение 30 (тридцати) календарных дней направляет платежной организации/ оператору платежной системы письмо об отстранении или замене должностного лица.

При наличии замечаний к предоставленным документам Национальный банк вправе направить письмо о доработке документов или предоставлении других документов в указанные в письме сроки.

43. Предоставленные документы должностных лиц рассматриваются вместе с пакетом документов на получение лицензии по оказанию деятельности платежной организации/ оператора платежной системы на заседании Комитета о платежной системе.

44. Если лицензиат после получения лицензии заменяет/ отстраняет/увольняет должностные лица, то лицензиат должен предоставить в Национальный банк документы на кандидатов на руководящие должности в соответствии с настоящим Положением.

45. В случае, если лицензиат после получения лицензии назначает других должностных лиц, которые не соответствуют требованиям пунктов 34-36 настоящего Положения в зависимости от занимаемой должности, без уведомления и предоставления документов на назначаемого должностного лица, то Национальный банк в отношении платежной организации и/или оператора платежных системы применяет меры воздействия в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Глава 11. Требования к членам Совета директоров (при наличии)

46. Совет директоров платежной организации/оператора платежной системы должен состоять не менее чем из трех членов, в нечетном количестве.

Не менее чем один член Совета директоров платежной организации/оператора платежной системы должен быть гражданином Кыргызской Республики, владеющим государственным и/или официальным языком.

47. Кандидаты на должности председателя и членов Совета директоров платежной организации и оператора платежной системы должны отвечать следующим минимальным требованиям:

1) иметь диплом о высшем образовании и стаж (опыт) работы не менее трех лет, из которых не менее двух лет – на руководящих должностях;

2) обладать безупречной деловой репутацией;

3) обладать знаниями в области корпоративного управления и банковского законодательства Кыргызской Республики;

4) знать бизнес-план и стратегию развития деятельности платежной организации /оператора платежной системы;

5) предоставить справку о несудимости.

48. Члены Совета директоров платежной организации/оператора платежной системы избираются на общем собрании акционеров (учредителей)/участников платежной организации/оператора платежной системы. Срок полномочий Совета директоров устанавливается в уставе платежной организации/оператора платежной системы.

49. Членами Совета директоров платежной организации/оператора платежной системы не могут быть лица:

1) являющиеся должностным лицом или значительным акционером (учредителем)/участником другой платежной организации/оператора платежной системы;

2) не соответствующие требованиям, установленным в пункте 47 настоящего Положения;

3) которым по законодательству или решением суда запрещено занимать такие должности.

50. В случае возникновения у платежной организации/оператора платежных системы признаков угрозы банкротства Совет директоров обязан:

1) принять экстренные необходимые меры по предупреждению банкротства платежной организации/оператора платежной системы;

2) безотлагательно созвать внеочередное общее собрание акционеров (учредителей)/участников;

3) немедленно уведомить Национальный банк о возникновении у платежной организации/оператора платежной системы признаков угрозы банкротства, о результатах рассмотрения Советом директоров вопроса о созыве внеочередного общего собрания акционеров, а также о принимаемых и планируемых срочных необходимых мерах по предупреждению банкротства в платежной организации/оператора платежной системы.

51. Сведения о Совете директоров (при наличии) должны быть представлены в анкетах в соответствии с приложениями 3 и 4 настоящего Положения.

РАЗДЕЛ 4. ПОРЯДОК ПЕРЕОФОРМЛЕНИЯ, ВЫДАЧИ ДУБЛИКАТА И ПРЕКРАЩЕНИЯ ДЕЙСТВИЯ ЛИЦЕНЗИИ

Глава 12. Переоформление лицензии

52. Основаниями для переоформления лицензии являются:

- реорганизация юридического лица;
- изменение наименования юридического лица;
- изменение местонахождения юридического лица, а также переименование населенного пункта, в котором расположены платежная организация и/или оператор платежной системы.

53. Изменение местонахождения платежной организации/оператора платежной системы внутри одного населенного пункта не влечет переоформления его лицензии. Лицензиат должен уведомить Национальный банк и всех участников платежных систем

и поставщиков товаров/услуг, с которыми заключены договора, об изменении юридического адреса, открытии представительства и/или филиала в течение сроков, установленных настоящим Положением.

54. При возникновении оснований для переоформления лицензии лицензиат обязан обратиться с заявлением в Национальный банк.

55. Заявление о переоформлении лицензии с указанием основания для переоформления и других сведений предоставляется лицензиатом не позднее 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня возникновения оснований для переоформления, с приложением подтверждающих документов, заверенных подписью уполномоченного лица и печатью юридического лица.

56. Переоформление лицензии осуществляется в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня получения соответствующего заявления. При переоформлении лицензии лицензиаром вносятся соответствующие изменения в реестр.

57. За переоформление лицензии взимается государственная пошлина в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Глава 13. Выдача дубликата лицензии

58. В случае утери или порчи оригинала лицензии лицензиат подает в Национальный банк заявление о выдаче дубликата с приложением документов, подтверждающих утерю или порчу документа не позднее 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня обнаружения утери или порчи. К заявлению в случае порчи лицензии прилагается также испорченный бланк лицензии.

59. Утерянные или испорченные бланки лицензии считаются недействительными со дня выдачи лицензиату дубликата лицензии.

60. Лицензиар в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня подачи заявления производит выдачу дубликата лицензии с надписью «дубликат» в правом верхнем углу.

61. За выдачу дубликата лицензии взимается государственная пошлина в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Глава 14. Прекращение действия лицензии

62. Лицензия, выданная Национальным банком, прекращает свое действие в случае:

- ликвидации юридического лица;
- отзыва лицензии у лицензиата;
- добровольного прекращения осуществления лицензируемого вида деятельности;
- вступления в законную силу решения суда об аннулировании лицензии;
- исключения отдельного вида деятельности из перечня лицензируемых видов деятельности;
- неосуществления деятельности в качестве платежной организации/оператора платежной системы более 12 (двенадцати) месяцев с момента выдачи лицензии.

63. В случае принятия решения о ликвидации/добровольном прекращении деятельности лицензиат должен в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня принятия решения предоставить заявление о прекращении деятельности и оригинал лицензии в Национальный банк, с указанием причины и приложением соответствующих решений уполномоченного органа управления.

64. Лицензиат до сдачи соответствующей лицензии в Национальный банк должен выполнить условия договора и завершить платежи перед участниками платежной системы и поставщиками товаров/услуг (третьими лицами) и прекратить лицензируемый вид деятельности, согласно законодательству Кыргызской Республики. При сдаче лицензии в Национальный банк лицензиат должен представить в бумажной форме акты сверки окончательности платежей перед третьими лицами.

65. Отзыв лицензии осуществляется в соответствии с Положением «О мерах воздействия, применяемых к операторам платежной системы/платежным организациям Кыргызской Республики».

Национальный банк публикует информацию о прекращении действия лицензии в средствах массовой информации и на официальном интернет-сайте Национального банка.

РАЗДЕЛ 5. ОБЖАЛОВАНИЕ РЕШЕНИЙ НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА

Глава 15. Порядок обжалования решений Национального банка

66. Решения, принимаемые Национальным банком в рамках настоящего Положения могут быть обжалованы в соответствии с Положением «О досудебном регулировании споров между Национальным банком Кыргызской Республики и коммерческими банками, организациями, осуществляющими отдельные виды банковских операций, и их учредителями (участниками), юридическими и физическими лицами».

**Приложение 1
к Положению
«О лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ЗАЯВЛЕНИЕ**

Прошу выдать

*(полное название, юридический адрес, фактический адрес,
номер мобильного/ стационарного телефона)*

лицензию для осуществления деятельности по*:

а) оказанию услуг по приему и проведению платежей и расчетов за товары и услуги, не являющиеся результатом своей деятельности, в пользу третьих лиц посредством платежных систем, основанных на информационных технологиях и электронных средствах и способах проведения платежей;

б) оказанию услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра.

Заполняя настоящее заявление, я, являясь руководителем Заявителя, подтверждаю, что ознакомлен с нормативными правовыми актами Национального банка Кыргызской Республики по платежным системам и прилагаю все сведения и документы, требуемые для вышеотмеченных видов деятельности, а именно:

1. Сведения об учредителях:

Состав исполнительного органа управления (ФИО председателя, технического директора, главного бухгалтера и их заместителей (при наличии такой должности в структуре)):

Приложение к заявлению на: ____ л.

Подпись председателя и печать организации

«__» _____ 20__ г.

Примечание*: (либо с указанием на один из видов деятельности).

**Приложение 2
к Положению
«О лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

(место для фото)

**АНКЕТА
(заполняется должностным лицом)
(должность _____)**

1. ФИО (Если меняли фамилию:
(предыдущая фамилия, когда меняли/причина?)).

2. (Должность)

(наименование платежной организации/оператора платежной системы)

Дата и место рождения

Паспорт серия _____ № _____ кем
выдан _____

Дата выдачи _____

Гражданство _____

Фактическое место проживания и место проживания по прописке в
момент заполнения анкеты, № телефона

Семейное положение

Образование

(высшее)

диплом № _____ дата выдачи _____
кем выдан:

Название учебного заведения и его местонахождение	Факультет или отделение	Год поступления	Год окончания	Специальность согласно полученному диплому

Обучение на курсах:

Тема семинара или курсов	Организатор семинара	Место прохождения	Дата прохождения	Наличие сертификата

Сведения о наличии знаний у кандидата в области (имеется/не имеется):

- банковского законодательства _____ ;
- корпоративного управления _____ ;
- ведения финансовой отчетности и бухгалтерского учета _____ ;
- порядка составления отчетов платежной организации/ операторов платежных систем _____ ;
- стратегического планирования _____ ;
- управления рисками _____ ;
- управления ликвидностью _____ ;
- стандартов аудита _____ ;
- противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов _____

Выполняемая работа с начала трудовой деятельности:

Общий трудовой стаж работы/ опыт работы (участие в Совете директоров):

Дата поступления на работу	Дата увольнения	Занимаемая должность	Название учреждения, местонахождение	Причина увольнения

Укажите все другие организации, ассоциации, учреждения, сотрудником или членом которых Вы являетесь:

Название организации	Местонахождение организации	Занимаемая должность

Укажите имеющиеся родственные связи с сотрудниками платежной организации/оператора платежной системы, связь с лицами или компаниями, контролирующими платежную организацию/оператора платежной системы, все взаимные обязательства и договора и т.п.

Имеется ли непогашенная судимость или решение суда, запрещающее Вам занятие каким-либо видом деятельности?

Применялись ли к Вам предупредительные меры воздействия со стороны Национального банка?

Я,

(фамилия, имя, отчество)

подтверждаю, что представленная выше информация является достоверной и полной, и обязуюсь в дальнейшем представлять в течение 10 (десяти) рабочих дней в Национальный банк сведения обо всех изменениях, произошедших в ней. Признаю, что в случае допущения с моей стороны искажений и упущений это может повлечь за собой дальнейшее применение мер воздействий в отношении меня и платежной организации/оператора платежной системы в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

« ___ » _____ 20__ г.

(подпись)

**Приложение 3
к Положению
«О лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

**АНКЕТА
акционера (учредителя) /участника платежной
организации/оператора платежной системы**

(заполняется физическим лицом)

1.	ФИО		
2.	Если меняли фамилию: (предыдущая фамилия)	Когда:	По какой причине:
3.	Дата рождения:	Место рождения:	
4.	Паспорт	Серия:	Номер:
		Кем выдан:	Дата выдачи:
5.	Гражданство: _____		
6.		Фактическое место проживания: моб. тел: () _____	
7.	Основное место работы:	занимаемая должность:	

8. Укажите, были ли в отношении Вас или в отношении компании, с которой Вы были связаны в качестве значительного участника и/или любого другого должностного лица (члена Совета директоров, члена исполнительного органа, главного бухгалтера/финансового менеджера и т.д.) когда-либо, в какой-либо стране:

- выдвинуты обвинения в совершении преступления (финансового/экономического и уголовного) в течение последних трех лет, в том числе в случаях прекращения дела или снятия обвинения (да/нет) _____.

9. Укажите финансовые компании, признанные в принудительном порядке банкротом или находящиеся в процессе принудительной ликвидации, с которыми Вы были связаны как должностное лицо (член Совета директоров, член исполнительного органа, главный бухгалтер/финансовый менеджер и т.д.) или значительный участник за последние 3 (три) года.

Дайте подробное обоснование Вашей роли и сферы ответственности за последние 3 (три) года как должностного лица или значительного участника в компании, с которой Вы были связаны и которая была поставлена в условия, связанные с принудительным банкротством, ликвидацией

10. Семейное положение

Перечислите близких родственников (родители, супруг(а), дети):

ФИО	Родственные отношения	Дата и место рождения	Должность и место работы	Домашний адрес, № тел.	Привлекались ли близкие родственники к уголовной ответственности: Да/нет: Если да, то причины.

11. При наличии просроченной задолженностей (кредиты) перед финансово-кредитными организациями или небанковскими финансово-кредитными организациями перечислите их:

12. Укажите компании в любой стране, в которых Вы являлись (в случае отчуждения доли в уставном капитале необходимо указать дату отчуждения) и/или являетесь учредителем, акционером (владельцем) в течение последних 3 лет:

Название юридического лица, местонахождение	Вид деятельности юридического лица	Количество акций, находящихся во владении	Доля владения в капитале, в сомах	Доля в уставном капитале данного юридического лица, в %

13. Представьте любую другую информацию, которую Вы считаете важной для рассмотрения заявки на получение лицензий платежной организации/оператора платежных системы.

14. Я, _____

Фамилия, имя, отчество

подтверждаю, что представленная выше информация в анкете является достоверной и полной и предоставлена в соответствии с моими знаниями и информацией по указанным в анкете вопросам.

_____ подпись «___» _____ г.

Примечания:

Необходимо подписать каждую страницу анкеты.

Исправления в анкете заверяются словами «исправленному верить» и собственноручной подписью кандидата.

**Приложение 4
к Положению
«О лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

АНКЕТА

акционера (учредителя)/участника платежной организации/
оператора платежных систем
(заполняется юридическим лицом)

1. Наименование юридического лица (далее – «компания»)

(указать полное и сокращенное наименование юридического лица)

2. Юридический адрес компании _____

3. Дата создания компании _____

4. ИНН _____

5. Дата регистрации в уполномоченном органе по регистрации
юридических лиц

(№ свидетельства о государственной регистрации/перерегистрации)

6. В каких банках Кыргызской Республики открыты счета компании,
связанные с данной деятельностью: _____

7. Опишите другие виды деятельности, которыми занимается
компания: _____

8. Связанные лица с платежной организацией и оператором
платежной системы _____

(полное наименование организации)

1) юридические и физические лица, являющиеся участниками/акционерами (полное наименование компании):

Полное наименование юридических лиц, ФИО физических лиц	Количество принадлежащих акций	Доля в уставном капитале

2) компании, в которых _____
(полное наименование заявителя – юридического лица)

является участником/акционером:

Полное наименование юридических лиц	Количество принадлежащих акций	Доля в уставном капитале

3) аффилированные с _____
(полное наименование организации)

юридические лица и физические лица:

Полное наименование юридических лиц, ФИО физических лиц	Количество принадлежащих акций	Доля в уставном капитале

9. Укажите, вовлечена ли компания в судебные споры с кем-либо по финансовой деятельности, если да – укажите подробно о деталях судебного спора (истец, ответчик, предмет спора, в какой судебной инстанции рассматривается судебное дело, на каком этапе рассмотрения находится дело) за последние 3 (три) года.

10. Другая информация, являющаяся существенной по мнению заявителя:

Подпись руководителя компании

Печать

**Приложение 5
к Положению
«О лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

РЕКОМЕНДАЦИЯ

кандидату в члены исполнительного органа

Кому: _____

(фамилия, имя, отчество кандидата)

(Ф.И.О. рекомендующего)

(наименование и местонахождение организации, где работает рекомендующий)

*(телефон (раб./дом. либо другой тел., по которому
можно будет связаться с рекомендующим))*

(факс) _____ (e-mail) _____

В рекомендации должны быть отражены, как минимум, следующие вопросы:

1. Как долго Вы знаете кандидата _____

2. В качестве кого (если Вы знаете кандидата по совместной работе, то укажите, пожалуйста, наименование организации и период работы):

3. Информация о квалификации и компетентности кандидата

4. Деловые качества кандидата, которые, по Вашему мнению, позволяют ему выполнять обязанности на рекомендуемой должности

5. Ваша оценка кандидата с точки зрения морально-этических качеств (что именно, какие события позволяют Вам судить о кандидате как о порядочном человеке)

6. Дополнительные комментарии _____

Подпись

дата

**Приложение 6
к Положению
«О лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ЛИЦЕНЗИЯ № _____**

Настоящая лицензия выдана

_____ ,

(полное наименование платежной организации),

зарегистрированному(ой) по юридическому адресу

(местонахождение)

и дает право осуществлять деятельность в качестве платежной организации по:

– оказанию услуг по приему и проведению платежей и расчетов за товары и услуги, не являющиеся результатом своей деятельности, в пользу третьих лиц посредством платежных систем, основанных на информационных технологиях и электронных средствах и способах проведения платежей.

Дата выдачи лицензии: « ____ » _____ 20__ года.

Заместитель председателя/Член Правления (подпись и печать)

**Приложение 7
к Положению
«О лицензировании
деятельности платежных
организаций и операторов
платежных систем»**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ЛИЦЕНЗИЯ № _____**

Настоящая лицензия выдана

_____ ,

(полное наименование оператора платежной системы)

Зарегистрированному(ой) по юридическому адресу

(местонахождение)

и дает право осуществлять деятельность в качестве оператора платежной системы по:

– оказанию услуг по приему, обработке и выдаче финансовой информации (процессинг, клиринг) по платежам и расчетам третьих лиц участникам платежной системы, данного процессингового, клирингового центра.

Дата выдачи лицензии: «__» _____ 20__ года.

Заместитель председателя/Член Правления (подпись и печать)

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-2-(ПС)

Об утверждении Положения «О нештатных ситуациях в платежной системе»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и статьей 26 Закона Кыргызской Республики «О платежной системе Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О нештатных ситуациях в платежной системе» (прилагается).

2. Признать утратившим силу постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О нештатных ситуациях в платежной системе»» от 16 ноября 2017 г. № 2017-П-14/48-3-(ПС).

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

5. Коммерческим банкам, операторам платежных систем, платежным организациям и финансово-кредитным организациям,

лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики, в срок до 01 января 2020 года привести свою деятельность в соответствие с требованиями настоящего Положения.

6. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

7. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, операторов платежных систем и платежных организаций Кыргызской Республики.

8. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платёжных систем.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-2-(ПС)

ПОЛОЖЕНИЕ о нештатных ситуациях в платежной системе

Глава 1. Общие положения

1. Положение «О нештатных ситуациях в платежной системе» (далее – Положение) определяет основные понятия и требования для обеспечения бесперебойного функционирования платежной системы, а также при возникновении нештатных ситуаций в платежной системе, связанных с:

- надежностью и бесперебойностью;
- доступностью;
- несанкционированным доступом к системе и мошенничеством;
- форс-мажорными обстоятельствами.

2. Настоящее Положение распространяется на операторов и участников платежной системы, провайдеров критичных услуг, являющихся резидентами Кыргызской Республики и имеющих лицензию Национального банка Кыргызской Республики, которые осуществляют свою деятельность в соответствии с законами «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», «О лицензионно-разрешительной системе в Кыргызской Республике», «О платежной системе Кыргызской Республики» и нормативными правовыми актами Национального банка Кыргызской Республики.

3. Платежная система Кыргызской Республики включает:

- системно-значимые платежные системы (далее – СЗПС);
- значимые платежные системы (далее – ЗПС);
- другие платежные системы.

4. Организация деятельности и инфраструктуры платежной системы должна предусматривать восстановление штатного

функционирования системы и минимизацию отрицательного влияния на процесс тех функций, работоспособность которых оказалась нарушенной при возникновении нештатной ситуации.

5. Для поддержания бесперебойного функционирования платежная система должна обеспечить:

- гарантии своевременности расчета в пределах установленного законодательством Кыргызской Республики и договорными условиями срока;

- гарантии возврата платежной системой денежных средств в случае неисполненных платежей и неисполнения расчета;

- доступ к платежным услугам в течение периода времени, установленного регламентом работы платежных систем;

- сохранность данных в системе в течение сроков, установленных законодательством Кыргызской Республики для платежных документов;

- своевременное переключение/восстановление/разворачивание функционирования системы на резервном АПК/резервном сайте при возникновении нештатной ситуации.

6. Национальный банк Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) осуществляет:

- надзор (оверсайт) за функционированием платежной системы Кыргызской Республики;

- проверку деятельности операторов и участников платежных систем в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

Глава 2. Определения

7. Для целей настоящего Положения используются термины и определения, установленные законами «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», «О платежной системе Кыргызской Республики», а также нормативными правовыми актами Национального банка. В настоящем Положении также используются следующие термины и определения:

Инцидент – это любое событие, которое не является частью штатного функционирования системы и вызывает или может

негативно отразиться на бесперебойности или качестве проведения платежей и расчетов в платежной системе.

Нештатная ситуация – ситуация, которая выходит за рамки правил и технологии работы платежной системы/платежной инфраструктуры и требует для ее разрешения специально организованной деятельности персонала оператора/участника платежной системы и/или провайдера критичных услуг. Правила управления нештатными ситуациями, ответственность и взаимодействие персонала устанавливаются во внутренних процедурах оператора/участника платежной системы, провайдера критичных услуг.

Несанкционированные операции в платежной системе в рамках настоящего Положения – это противоправные преднамеренные деяния (действия, бездействия, злоупотребление доверием) персонала оператора/участника системы/провайдера критичных услуг или третьей стороны, направленные на несанкционированный доступ и использование информации, относящейся к банковской тайне, для получения/перевода денежных средств с банковских счетов/электронных кошельков участников системы и/или их клиентов.

К несанкционированным операциям в платежной системе относятся:

- распространение внутренней конфиденциальной информации;
- нарушение прав доступа к информации, оборудованию, допущение утечки информации;
- умышленное удаление информации, которое может привести к невыполнению обязательств оператором и/или участником системы перед своим клиентом или третьими лицами;
- использование необъективной или сфальсифицированной информации/платежных инструментов;
- операции с украденными/утерянными платежными инструментами/данными платежных инструментов для осуществления покупки товаров и услуг, а также снятия/перевода/хищения денежных средств;
- многократное снятие денежных средств путем оформления нескольких платежных чеков по одному факту оплаты;

- многократная оплата услуг и товаров в торгово-сервисных предприятиях на суммы, не превышающие определенный лимит и не требующие проведения авторизации;
- несанкционированное использование/передача периферийных устройств и платежной инфраструктуры для незаконного завладения чужими денежными средствами, в том числе с банковских счетов, электронных кошельков, отправка и выдача денежных переводов;
- несанкционированное использование/передача реквизитов/ключей для дистанционного обслуживания с целью осуществления покупки товаров и услуг, а также снятия/перевода/хищения денежных средств;
- несанкционированное подключение стороннего электронного записывающего устройства к периферийному устройству/платежной инфраструктуре;
- другие виды (создание фиктивных торгово-сервисных предприятий и использование фиктивных платежных инструментов, приема/распространения/погашения электронных денег, отправки и выдачи денежных переводов и т.д.).

Облачные технологии – это предоставление вычислительной мощности, хранилищ для баз данных, приложений и других информационно-технологических ресурсов по требованию через платформы облачных услуг по сети с оплатой по факту использования.

«Floor limit» – максимальная сумма транзакции, в рамках которой торгово-сервисное предприятие может проводить операции с банковскими платежными картами без авторизационного запроса.

Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS) – стандарт, определяющий параметры защиты информации в области банковских платежных карт, разработанный международными платежными системами («Visa» и «MasterCard»).

Глава 3. Надежность и бесперебойность платежных систем

§ 3.1. Обеспечение надежности

8. Ответственность за обеспечение бесперебойного функционирования и соблюдение регламента платежных систем несут операторы и участники платежных систем. Провайдеры критических

услуг и участники платежных систем несут ответственность за обеспечение бесперебойной обработки и маршрутизации сообщений в рамках платежной системы. Распределение ответственности сторон в случаях возникновения нештатных ситуаций в процессе осуществления платежей/переводов и расчетов, порядок и время информирования определяются в договорах между оператором, участниками и провайдерами критичных услуг, а также во внутренних процедурах, устанавливающих порядок действий и взаимоотношения персонала платежной системы и платежной инфраструктуры.

9. Обеспечение конфиденциальности, целостности, доступности данных, безопасности системы, надежности и возможности восстановления должны быть отражены в правилах платежной системы, а также входить в организацию и методы управления рисками и внутреннего контроля оператора/участников платежных систем/провайдера критичных услуг. Порядок управления рисками должен предусматривать периодическую оценку рисков (не реже 1 раза в год), включая изменения в системе и условиях ее эксплуатации. Результаты оценки должны быть соответствующим образом задокументированы.

10. Внутренние процедуры операторов/участников платежной системы/провайдеров критичных услуг должны регламентировать процесс управления инцидентами в зависимости от степени их критичности, порядок проведения работ и взаимодействия персонала по восстановлению штатного функционирования системы. Данные процедуры должны быть детализированными и в обязательном порядке предусматривать:

- порядок и сроки информирования персонала системы и руководства компании о возникновении нештатной ситуации;
- регистрацию факта возникновения нештатной ситуации (дату, время, описание события) в специальном журнале;
- порядок действий, если проблемы не были решены на уровне ответственных исполнителей персонала системы за предусмотренное процедурами время;
- порядок информирования клиентов и Национального банка о любом инциденте, затрагивающем работоспособность платежной системы в целом (для СЗПС, ЗПС и провайдеров критичных

услуг – длительностью как минимум 4 часа, для остальных поднадзорных организаций – длительностью 8 часов), который также должен учитывать доступные способы коммуникации, включая информирование широкой общественности;

– порядок и сроки информирования персонала системы и руководства компании после устранения нештатной ситуации и восстановления штатного функционирования системы, включая порядок регистрации информации о восстановлении штатного функционирования системы (дату, время, причину возникновения нештатной ситуации, содержание принятых мер по ее устранению с указанием ответственных исполнителей), подготовки актов и экспертных заключений о ситуации, принятия мер по недопущению возникновения аналогичных ситуаций в дальнейшем;

– порядок подготовки и передачи в Национальный банк отчета об инцидентах в отчетном периоде, включая информацию о дате, времени, причине возникновения нештатной ситуации, принятых мер по ее устранению и по недопущению возникновения аналогичных ситуаций в дальнейшем в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

11. Персонал оператора и участника платежной системы, провайдера критичных услуг должен быть определен внутренними нормативными и директивными актами. Оператор и участник платежной системы, провайдеры критичных услуг должны обеспечить преемственность выполняемых функций персонала, при необходимости обеспечить дублирование функций персонала, принимающего участие в выполнении основных функций. При увольнении персонала должны быть обеспечены прием-передача функциональных обязанностей и документации с надлежащим оформлением (акт, протокол и др.).

12. Персонал оператора межбанковской платежной системы должен состоять из:

– специалистов, выполняющих функции управления по сбору, обработке и передаче платежей (переводов) и сообщений, а также службу технической и клиентской поддержки для качественной и своевременной обработки всех поступающих заявок;

- специалистов, выполняющих функции мониторинга за платежами (переводами) и сообщениями, платежными очередями, различными лимитами, соединениями и действиями участников и пользователей участников и т.п.;

- специалистов, выполняющих функции управления проведением расчетов, включая окончательный расчет;

- специалистов, выполняющих функции по сопровождению системы, обеспечивающих бесперебойное функционирование технической инфраструктуры и безопасность системы.

Не допускается совмещение функций исполнителя и контролера одними и теми же сотрудниками. Выполнение этих функций должно осуществляться разными сотрудниками. Оператор платежной системы обязан обеспечить достаточное количество персонала с соответствующей квалификацией. Количество и квалификация персонала должны соответствовать объемам услуг, предоставляемым оператором платежной системы, и степени значимости платежной системы.

13. Персонал участника межбанковской платежной системы должен включать, как минимум:

- специалистов, выполняющих функции формирования, отправки и приема платежей (переводов), а также функции обмена другими сообщениями в рамках системы;

- специалистов по сопровождению системы, обеспечивающих бесперебойное функционирование и безопасность технической инфраструктуры участника системы;

- специалистов, обеспечивающих информационную безопасность на стороне участника.

14. Персонал провайдера критичных услуг должен включать, как минимум, специалистов, выполняющих функции по сопровождению системы, обеспечивающих в том числе информационную безопасность и бесперебойное функционирование технической инфраструктуры обмена сообщениями в рамках платежной системы.

15. Техническая инфраструктура платежной системы должна включать, как минимум:

- основной аппаратно-программный комплекс (далее – АПК), к которому предъявляются определенные требования по обеспечению штатного функционирования системы и восстановлению в случае возникновения нештатных ситуаций;

- резервный АПК, который в случае выхода из строя любых компонентов основного АПК должен обеспечить бесперебойное функционирование системы;

- каналы связи и средства безопасности передачи данных.

16. Функционирование платежной системы и платежной инфраструктуры должно осуществляться в соответствии с критериями по обеспечению непрерывности, установленными внутри каждой системы и включающими наличие:

- основного и резервного АПК, автоматическое или ручное переключение работы системы с основного на резервный АПК и наоборот в случае возникновения сбоев в работе системы. Основной и резервный АПК должны размещаться в разных помещениях. Для СЗПС, ЗПС, национальных платежных систем переключение работы системы с основного на резервный АПК и наоборот в случае возникновения сбоев в работе системы должно обеспечиваться в автоматическом режиме;

- средств безопасности передачи данных, минимизирующих риски несанкционированного доступа;

- установленного предельного значения времени простоя системы в случае возникновения сбоев в работе системы. В случае СЗПС, национальных платежных систем и провайдеров критичных услуг предельное время простоя системы при возникновении сбоев в работе системы не должно превышать четырех часов;

- утвержденной максимальной продолжительности времени автоматизированного или ручного переключения между основным и резервным АПК с указанием максимально допустимого времени простоя до полного восстановления штатного функционирования системы;

- утвержденного максимально допустимого времени восстановления работы системы в случае сбоев основного и резервного АПК.

17. Модернизация системы, время, условия реагирования и порядок взаимодействия с поставщиком АПК (в случае приобретенного программного обеспечения) и/или с компанией, оказывающей услуги сопровождения/технической поддержки платежной системы при возникновении нештатных ситуаций, которые приводят к нарушению критериев непрерывности, меры и обязательства по их устранению должны быть определены в договоре на техническую поддержку с поставщиком программного обеспечения платежной системы.

18. Обновления систем, новые версии и вновь внедряемые системы, а также приложения, до предоставления их пользователям, должны проходить обязательное тестирование системы на тестовой среде при различных сценариях стрессовой нагрузки и условиях восстановления. Результаты тестирования должны быть зафиксированы документально.

19. Операторы платежной системы должны иметь утвержденные пошаговые внутренние процедуры по:

- обеспечению бесперебойного функционирования АПК системы и требуемых для его функционирования каналов связи с указанием разового и суммарного времени простоя системы в течение квартала;

- осуществлению переключения между основным и резервным АПК с указанием максимально допустимого времени простоя до полного восстановления штатного функционирования системы;

- проведению периодических проверок персоналом оператора системы работоспособности резервного АПК, каналов связи системы, полноты резервных копий и регулярного тестирования переключения работы системы с основного на резервный АПК и наоборот;

- обеспечению восстановления данных, в том числе с резервных копий, в случае их повреждения или искажения в соответствии с установленным регламентом;

- представлению доступа уполномоченным представителям Национального банка к АПК с возможностью получения информации обо всех проводимых операциях (чтение, формирование и печать отчетов) в ходе проведения инспекторской проверки и/или при введении специального режима;

- обеспечению конфиденциальности передаваемых и получаемых системой данных, согласно законодательству Кыргызской Республики.

20. Участники межбанковской платежной системы должны иметь пошаговые внутренние процедуры по:

- обеспечению безопасности и непрерывности функционирования рабочих станций персонала участника системы;
- резервированию каналов связи по передаче данных;
- обеспечению конфиденциальности передаваемых и получаемых от платежной системы данных, согласно законодательству Кыргызской Республики.

21. Провайдеры критичных услуг должны иметь утвержденные пошаговые внутренние процедуры по:

- обеспечению бесперебойного функционирования АПК и требуемых для его функционирования каналов связи с указанием разового и суммарного времени простоя системы в течение квартала;
- осуществлению переключения между основным и резервным АПК с указанием максимально допустимого времени простоя;
- проведению периодических проверок работоспособности резервного АПК, каналов связи и регулярного тестирования переключения работы системы с основного на резервный АПК и наоборот;
- обеспечению бесперебойного функционирования платежной инфраструктуры;
- представлению доступа уполномоченным представителям Национального банка к АПК с возможностью получения информации обо всех проводимых операциях (чтение, формирование и печать отчетов) в ходе проведения инспекторской проверки и/или при введении специального режима;
- обеспечению конфиденциальности передаваемых и получаемых данных, согласно законодательству Кыргызской Республики.

22. При использовании облачных технологий должны быть предусмотрены меры поддержания безопасности и работоспособности платежной системы в соответствии с требованиями нормативных правовых актов Национального банка.

23. Для минимизации операционных рисков в СЗПС, национальных платежных системах и сервис-бюро СВИФТ при возникновении у участников проблем с рабочими станциями или

каналами связи операторы СЗПС, национальных платежных систем и сервис-бюро СВИФТ должны обеспечить для участников доступ к Единому сервисному центру (далее – ЕСЦ) проведения работ по формированию, отправке/получению платежных документов и других сообщений в системе.

§ 3.2. Перебои энергоснабжения

24. Операторы/участники платежных систем и провайдеры критичных услуг должны обеспечить соответствие мощности линий и другого оконечного оборудования, через которое осуществляется подача энергоснабжения для работы систем, требованиям систем по мощности.

25. В случаях перебоев энергоснабжения у оператора/участника платежных систем и провайдера критичных услуг должно обеспечиваться автономное энергоснабжение.

26. Операторы/участники платежных систем и провайдеры критичных услуг должны иметь процедуры, регламентирующие время автономного функционирования системы, а также обеспечивающие выполнение требований по продолжительности автономной работы системы с момента прекращения энергоснабжения и до момента последующего переключения на резервный АПК системы.

27. Операторы СЗПС, ЗПС, национальных платежных систем и провайдеры критичных услуг обязаны максимально минимизировать простой основного и резервного АПК системы вследствие перебоев энергоснабжения.

28. Участник СЗПС в случае перебоев энергоснабжения должен обеспечить отправку/получение платежных документов посредством ЕСЦ в соответствии с установленным порядком и регламентом.

29. В случае перебоев энергоснабжения участник сервис-бюро СВИФТ может проводить отправку/получение платежных документов через рабочие станции ЕСЦ в соответствии с установленным порядком и регламентом или через альтернативные каналы передачи данных, используемые участником системы.

30. Работы по восстановлению энергоснабжения и функционирования системы в штатном режиме проводятся в соответствии с установленными внутренними процедурами

оператора/участника платежной системы/провайдера критичных услуг.

§ 3.3. Сбои аппаратного и/или программного обеспечения системы

31. Сбои аппаратного обеспечения включают в себя нарушение функционирования или выход из строя серверного, сетевого, криптографического оборудования, специализированного оборудования участника/оператора системы/провайдера критичных услуг.

32. Сбои программного обеспечения включают в себя нарушение функционирования операционной системы, прикладного программного обеспечения, программного обеспечения на серверах доступа, инфраструктуры открытых ключей (PKI) и рабочих станций персонала системы.

33. Оператор платежной системы и провайдеры критичных услуг при сбоях собственного аппаратного обеспечения должны проводить автоматическое переключение на резервное АПК. В случае невозможности перехода на резервное АПК в установленное время оператор платежной системы/провайдер критичных услуг должен обеспечить своевременное информирование всех своих участников, а также принять меры по скорейшему разрешению нештатной ситуации и недопущению аналогичных случаев в будущем. Предпринимаемые меры должны быть отражены в правилах системы, договорах и внутренних процедурах оператора платежной системы /провайдера критичных услуг.

34. Участники платежной системы при сбоях собственного аппаратного или программного обеспечения должны обеспечить использование альтернативных и/или резервных средств в соответствии со своими внутренними процедурами.

35. При сбоях аппаратного и/или программного обеспечения СЗПС, ЗПС и национальных платежных систем в правилах системы и внутренних процедурах оператора системы должно быть определено автоматическое переключение на резервный АПК в соответствии с установленным порядком. Оператор также должен определить в правилах системы порядок работы по обработке платежей

участников системы и проведению окончательного расчета в случае невозможности перехода на резервный АПК.

36. В случае невозможности участником СЗПС продолжить работу со своего резервного оборудования выполнение соответствующих работ может проводиться через рабочие станции ЕСЦ в соответствии с установленным порядком и регламентом.

37. В случае невозможности участником сервис-бюро СВИФТ продолжить работу со своего резервного оборудования выполнение соответствующих работ может проводиться через рабочие станции ЕСЦ в соответствии с установленным порядком и регламентом или через альтернативные каналы передачи данных, используемые участником системы.

§ 3.4. Сбои каналов связи системы

38. При сбое основного канала связи между основным и резервным АПК системы оператор системы должен провести переключение на резервный канал связи в соответствии со своими внутренними процедурами.

39. При сбое основного канала связи между оператором/провайдером критичных услуг и участниками системы стороны должны провести мероприятия по выяснению ситуации и при необходимости – переключению на собственный резервный канал связи в соответствии со своими внутренними процедурами.

40. При выходе из строя обоих каналов связи у участника СЗПС, национальных платежных систем и сервис-бюро СВИФТ работа по отправке/получению платежных документов и сообщений системы выполняется через ЕСЦ в соответствии с установленным порядком и регламентом.

§ 3.5. Нарушение регламента работы платежной системы

41. Регламент и порядок работы систем определяются правилами работы системы, а также договорными отношениями между операторами платежных систем, между оператором и участниками платежных систем. Ответственность сторон за соблюдение и санкции за нарушение регламента и порядка работы системы устанавливаются в договорах и соглашениях между операторами или оператором и участниками системы. Регламент и порядок работы

СЗПС дополнительно регламентируется нормативными правовыми актами Национального банка.

42. К нарушениям регламента работы СЗПС относится отклонение от утвержденного регламента работы системы вследствие:

- проведения работ по восстановлению штатного функционирования системы в случае возникновения нештатной ситуации у оператора системы в течение операционного дня;
- несвоевременной передачи сообщений и отчетов оператором платежной системы своим участникам;
- несвоевременной передачи платежей и сообщений между операторами платежной системы.

43. В целях своевременного обнаружения и управления операционными рисками операторы/участники платежных систем/провайдеры критичных услуг должны на постоянной основе обеспечить мониторинг рисков.

44. В процессе мониторинга операторы/участники платежных систем/провайдеры критичных услуг могут использовать систему показателей, сигнализирующих о вероятности наступления событий, в результате которых могут возникнуть операционные убытки (например, количество незавершенных операций, частота технических ошибок в системе, продолжительность сбоев и т.д.).

45. При угрозе массовых увольнений должностных лиц и персонала (сокращение не менее 25 процентов работников в организациях численностью до 50 человек и не менее 15 процентов – в организациях численностью более 50 человек в течение 2 месяцев подряд) операторы платежных систем и провайдеры критичных услуг обязаны незамедлительно проинформировать об этом Национальный банк и принять специальные меры, предусматривающие:

- 1) снижение рисков для платежной системы в результате увольнения должностных лиц, ключевого персонала или дублирующего состава;
- 2) поэтапное освобождение должностных лиц и персонала с параллельной заменой на персонал, обладающий соответствующей квалификацией и знаниями;

3) иные мероприятия, которые должны быть предусмотрены трудовым договором, соглашением.

Глава 4. Несанкционированный доступ в платежной системе

§ 4.1. Обеспечение безопасности

46. Оператор/участники платежных систем, провайдеры критичных услуг должны устанавливать четкую политику защиты (в том числе и информационных ресурсов системы) от несанкционированного доступа/операций, злоупотребления или мошеннического изменения (вставки, удаления, искажения, замены), или раскрытия данных/информации, иметь внутренние нормативные правовые акты и комплекс мер по обеспечению безопасности системы, которая должна:

- иметь четко регламентированные задачи, требования по обеспечению конфиденциальности и доступу к информации, адекватности внутреннего контроля, а также критерии разграничения ответственности соответствующих лиц при осуществлении контроля;

- обеспечить своевременное реагирование на возникновение подозрительной активности/операций в системе или попыток несанкционированного доступа/операций и порядок взаимодействия с правоохранительными органами Кыргызской Республики;

- включать порядок незамедлительного (в тот же день, когда об этом событии стало известно) информирования Национального банка в электронной форме (при необходимости – в защищенном режиме) о фактах внешних угроз, несанкционированного доступа/операций, злоупотребления, грабежа, нестабильной ситуации и т.д. В случае, если событие носит системный характер и может угрожать другим участникам финансовой системы Кыргызской Республики, Национальный банк имеет право информировать о данном факте всех остальных участников финансовой системы Кыргызской Республики с соблюдением норм сохранности банковской тайны;

- предусматривать порядок подключения и использования ресурсов сети интернет, включающий, в том числе контроль со стороны

подразделения, ответственного за обеспечение информационной безопасности;

- предусматривать использование антивирусной защиты на всех рабочих местах и серверах системы, если иное не предусмотрено технологическим процессом;

- предусматривать разработку новых методов борьбы с несанкционированным доступом/операциями/мошенничеством;

- включать обязательные требования о проведении регулярного обучения сотрудников по безопасности и персонала системы механизмам предотвращения мошенничества и несанкционированного доступа.

47. Оператор и участники системы на регулярной основе (по мере необходимости, но не реже одного раза в три года) должны осуществлять самооценку системы и пересмотр внутренней политики по безопасности с целью обновления и включения новых инновационных методов борьбы с мошенничеством и несанкционированным доступом в систему. Результаты самооценки должны представляться по запросу в Национальный банк.

48. Операторы платежных систем должны использовать лицензионное программное обеспечение или программное обеспечение с открытым исходным кодом, или программное обеспечение собственной разработки (с правом владения) для АПК и рабочих станций, подключенных к АПК, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

49. Все информационные системы операторов платежных систем должны иметь описание (паспорт системы), которое содержит общие характеристики (назначение, дата внедрения и др.), конфигурацию системы (аппаратная часть, программное обеспечение /системное, прикладное/, системы управления базами данных, размеры дисковых разделов, карта резервного копирования и пр.), список нормативных документов (положения, регламенты и др.) используемых в эксплуатации системы, включая регламенты восстановления, схема (топология) взаимодействия оборудования и смежных систем. Паспорт системы не ограничивается данным содержанием, и должен включать информацию для эффективного управления системами, их планированием, модернизацией и обслуживанием.

§ 4.2. Внутреннее мошенничество

50. Для снижения риска внутреннего мошенничества оператор и участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны иметь систему защиты от мошенничества несанкционированного доступа на уровне аппаратно-программного комплекса (использование паролей и прав доступа к системе, криптографии, шифрования, логирование действий и т.п.), квалифицированный и прошедший проверку персонал для работы в системе, а также утвержденные внутренние нормативные и директивные акты, должностные инструкции, определяющие ответственность, права и обязанности персонала.

51. Разрешение спорных ситуаций при возникновении риска внутреннего мошенничества, ответственность сторон и другие условия работы с системой должны быть определены в договорах между оператором, участниками платежных систем и провайдерами критичных услуг.

§ 4.3. Электронные платежи

52. Оператор и участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны предоставлять своим клиентам и пользователям гарантию того, что доступ к услугам, выполняемый через веб-сайт или приложение, будет надлежащим образом защищен и аутентифицирован (передача данных в зашифрованном виде, использование паролей и ПИН-кодов).

53. Оператор/участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны применять алгоритмы шифрования, которые соответствуют общепринятым международным стандартам.

54. Оператор/участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны обеспечивать безопасность физического и логического доступа для того, чтобы разрешать доступ к своим системам только уполномоченному персоналу. Процедуры должны предусматривать механизмы обработки и передачи в целях защиты целостности систем и данных.

55. Оператор/участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны обеспечивать мониторинг для предупреждения о любых необычных операциях системы, ошибок при

передаче данных или необычных онлайн-операций, а также наличие процедур реагирования на подозрительные операции.

56. С ростом количества и объемов транзакций в системе должно быть внедрено программное обеспечение, автоматически отслеживающее подозрительные операции или характер изменения (динамики) платежей. В процессах обнаружения подозрительной активности должны учитываться качественные и количественные факторы.

Оператор/участник платежной системы, провайдеры критичных услуг должны иметь внутренние процедуры с описанием действий при выявлении подозрительных операций, методов противодействия несанкционированным операциям.

57. Оператор/участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны предусматривать поддержание высокой доступности онлайн-операций и вспомогательных систем, а также процедуры восстановления на случай негативного воздействия извне, направленного на отказ системы.

58. Оператор/участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны предусматривать наличие многофакторных моделей аутентификации при входе в систему и подписании транзакций в целях авторизации (подтверждения).

59. В системе должно быть реализовано автоматическое завершение сеанса работы клиента/пользователя при длительном бездействии.

60. Системы должны предусматривать управление лимитами на операции для минимизации возможного ущерба.

61. Операции должны проводиться только после авторизации пользователя в системе.

62. Безопасность, обеспечиваемая базовыми используемыми сетевыми устройствами и инфраструктурами компаний-поставщиков на транспортном уровне, не может считаться достаточной применительно к конфиденциальным и секретным данным, в частности PIN-кодам и паролям (примерами такой инфраструктуры являются GSM, GPRS, 3G, Bluetooth, Wi-Fi 802.11b и IrDA и т.п.). Защита передаваемых конфиденциальных данных должна обеспечиваться с

использованием дополнительных средств (например, сертификатами безопасности) на уровне платежной системы.

63. В программном обеспечении должны быть внедрены меры, направленные на предотвращение дублирования транзакций, возникающего в результате задержек между сеансами связи или сбоев внутри сеанса.

64. Соглашения с поставщиками программного обеспечения АПК должны включать наличие надлежащих планов восстановления и распределения ответственности в случае сбоя системы. Планы восстановления системы должны периодически тестироваться.

65. Оператор/участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны информировать своих клиентов о мерах безопасности для того, чтобы защищать мобильные устройства/приложения от вредоносного программного обеспечения или иного программного обеспечения, использование которых может привести к негативным последствиям.

§ 4.4. Банковские платежные карты

66. При работе с банковскими платежными картами международных платежных систем оператору и участнику системы рекомендуется принять за основу Общие критерии для оценки безопасности информационных технологий (ISO/IEC 15408) и PCI DSS и придерживаться соблюдения данных требований.

67. Оператор и участники (эмитенты) системы должны иметь внутренние процедуры с указанием в них как минимум:

- разграничения доступа персонала к базе данных системы (к информации о номерах банковских платежных карт, кодовых словах, держателе карты, об образце подписи и т.д.);
- списка сотрудников персонала системы, имеющих такой доступ; ответственности и санкций за нарушение ограничений;
- системы защиты от внутреннего и внешнего мошенничества при эмиссии банковских платежных карт;
- порядка обработки заявлений клиентов и получения банковских платежных карт, включающего требования по обязательной идентификации и проверке клиента;
- порядка возврата изъятых банкоматами карт.

68. Участники системы (эквайеры) должны иметь внутренние процедуры с указанием в них как минимум:

- порядка обработки заявлений торгово-сервисных предприятий и заключения с ними договоров, включающих требования к предоставляемому пакету документов (при необходимости нотариально заверенные копии учредительных документов и устава, регистрации в налоговых органах, разрешений/лицензий на заявленные виды деятельности, ксерокопии паспортов руководства, бухгалтерский баланс с отметкой налоговых органов);

- порядка ведения базы данных торгово-сервисных предприятий, с которыми были расторгнуты договора или заявления которых были отвергнуты с указанием причины отказа;

- механизма контроля торгово-сервисных предприятий, включающего подтверждение факта его регистрации, регулярную проверку качества обслуживания банковских платежных карт, условий содержания и работоспособности терминалов, хранения чеков, определение значений «floor limit» в зависимости от мошеннической активности торгово-сервисного предприятия;

- порядка закупки, хранения, установки/подключения и технического обслуживания периферийного устройства.

69. Для снижения риска внешнего мошенничества операторы системы должны иметь программное обеспечение, позволяющее проводить мониторинг и анализ риска, а также отслеживание подозрительных транзакций и авторизаций, совершенных посредством банковских платежных карт на регулярной основе. Программное обеспечение должно контролировать как транзакции, совершенные в сети эквайера (контроль риска эквайера относительно торгово-сервисных предприятий и периферийных устройств), так и транзакции, совершенные посредством карт, эмитированных банком (контроль риска эмитента относительно держателей карт).

70. Участники системы могут иметь собственное программное обеспечение, позволяющее самостоятельно осуществлять мониторинг и управление своими рисками, связанными с эмиссией и эквайрингом банковских платежных карт для снижения потерь, вызываемых возможным мошенничеством при использовании

банковских платежных карт, или воспользоваться данной услугой оператора системы на договорных условиях.

71. Операторы и участники системы должны установить параметры мониторинга за авторизациями/транзакциями, превышение значений которых будет считаться подозрительными авторизациями/транзакциями. Мониторинг должен отражать как минимум следующие случаи, когда:

- сумма отдельной авторизации/транзакции (или общая сумма) превышает установленный лимит в заданный период времени;

- авторизация/транзакция банковской платежной карты проводится в торгово-сервисных предприятиях в двух или более странах в заданный период времени;

- общая сумма транзакций в конкретной стране с повышенным риском превышает установленный лимит в заданный период времени;

- общее число авторизаций на одном торгово-сервисном предприятии превышает установленный лимит в заданный период времени;

- количество некорректных попыток ввода ПИН-кода в банкоматах превышает установленный лимит за заданный период времени;

- сумма отдельной авторизации/транзакции превышает установленный лимит для конкретной группы торгово-сервисных предприятий с повышенным риском.

Оператор или участник системы может устанавливать дополнительные правила и параметры мониторинга за подозрительными транзакциями с банковскими платежными картами и в периферийных устройствах.

72. Оператор и участник системы должны иметь подготовленный персонал для проведения анализа рисков возможного мошенничества, осуществляющий контроль за работой периферийных устройств, транзакций и авторизаций банковских платежных карт.

73. Оператор и участник системы должны иметь внутренние процедуры с описанием средств и инструментов по распознаванию поддельных банковских платежных карт и подозрительных операций с использованием карт, методов противодействия мошенническому

использованию карт/периферийных устройств, а также порядка действий персонала в случае выявления таких операций.

74. В договоре между оператором и участниками системы должны быть установлены как минимум:

- основные требования по соблюдению безопасности, которые участники системы должны использовать при разработке внутренних нормативных документов, процедур, типовых договоров с держателями банковских платежных карт и торгово-сервисными предприятиями;

- время реагирования, порядок и сроки оповещения и взаимодействия сторон в случае выявления несанкционированных операций;

- порядок и сроки разрешения спорных ситуаций между участниками системы;

- порядок и правила обработки чарджбеков;

- ответственность сторон в случае выявления несанкционированных операций;

- порядок взаимодействия с правоохранительными органами по вопросам несанкционированных операций;

- порядок и сроки предоставления и формы отчетов по подозрительным операциям;

- обмен информацией о несанкционированных операциях между участниками системы.

75. В договоре между участником (эквайером) системы и торгово-сервисным предприятием должны быть отражены следующие аспекты:

- список карточных продуктов, принимаемых к оплате в торгово-сервисном предприятии;

- время и график работы торгово-сервисного предприятия;

- виды продаваемых товаров и услуг (профиль) для идентификации в системе торгово-сервисного предприятия и обязательство извещать об изменении своего профиля;

- определение значения «floor limit» для торгово-сервисного предприятия, если в нем используется «floor limit»;

- требования по соблюдению безопасности торгово-сервисным предприятием (проверка подлинности банковской платежной карты, проверка подписи и реквизитов на банковской платежной карте с документом, удостоверяющим личность держателя карты и иные требования), запрет на хранение реквизитов банковских платежных карт;

- возможность замораживания средств торгово-сервисного предприятия по подозрительным транзакциям, по которым проводится проверка;

- порядок проведения проверки торгово-сервисного предприятия по качеству обслуживания платежных карт, предоставляемых услуг, условий содержания, целостности и работоспособности периферийного устройства, хранения чеков;

- порядок взаимодействия в случае выявления операции с украденной/утерянной/поддельной платежной картой держателя карты или проведения мошеннических транзакций самим торгово-сервисным предприятием;

- ответственность сторон при выявлении несанкционированных операций;

- условия обязательного обучения кассиров правилам приема и проверки платежных карт, а также методам выявления мошеннических операций и борьбы с ними.

76. В договоре между участником (эмитентом) системы и держателем карты должны быть определены основные требования по соблюдению безопасности держателем платежной карты (использование ПИН-кода, лимиты, действия держателя в случае утери карты, выявления несанкционированного списания средств со счета), а также распределение рисков и ответственности между сторонами при утере/похищении платежной карты, а также в случае выявления несанкционированных операций.

77. Оператор системы на основании полученных от участников данных должен на постоянной основе проводить проверку защищенности процессингового центра от мошеннических и внешних атак, выявлять риски и предпринимать меры для снижения уровня мошенничества.

Глава 5. Форс-мажорные обстоятельства

78. К форс-мажорным обстоятельствам относятся обстоятельства непреодолимой силы, не зависящие от воли сторон, такие как пожары, аварии, стихийные бедствия, военные действия, которые приводят к нарушению штатного функционирования платежной системы.

79. Операторы СЗПС, национальных платежных систем должны иметь территориально удаленный резервный центр для обеспечения быстрого восстановления штатного функционирования платежной системы в случае возникновения форс-мажорных обстоятельств.

80. Территориально удаленный резервный центр должен удовлетворять как минимум следующим условиям:

- условия размещения резервного центра должны соответствовать требованиям безопасности, установленным нормативными правовыми актами Национального банка;

- обеспечить возможность полного дублирования работы основного центра (иметь соответствующие АПК, каналы связи с участниками, подготовленный персонал, бесперебойное энергоснабжение).

81. Операторы/участники платежной системы, провайдеры критичных услуг должны разработать процедуры, регламентирующие (в случаях наступления форс-мажорных обстоятельств) порядок перевода работы на резервный АПК и взаимодействие персонала системы.

Глава 6. Отчетность

82. Операторы и участники платежной системы должны фиксировать информацию об инцидентах и нештатных ситуациях в журнале регистрации нештатных ситуаций и формировать отчет в форме, установленной в Приложении 1 настоящего Положения. Отчет передается в Национальный банк:

- операторами СЗПС, ЗПС и национальных платежных систем, провайдерами критичных услуг – на ежедневной основе в электронной форме;

– операторами других платежных систем, участниками платежной системы – на ежемесячной основе не позднее 05 числа месяца, следующего за отчетным, в электронной и бумажной форме.

83. Национальный банк на регулярной основе осуществляет сбор и обработку информации о состоянии платежной системы, нештатных ситуациях и несанкционированных операциях для анализа и оценки степени их воздействия на платежную систему в целом. В случае существенного влияния на платежную систему, Национальный банк разрабатывает и передает операторам и/или участникам платежных систем рекомендации и предложения по минимизации рисков, осуществляет контроль их исполнения и при необходимости принимает меры воздействия к операторам и/или участникам платежных систем в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Приложение 1
к Положению по нештатным
ситуациям в платежной системе

Отчет об инцидентах, нештатных ситуациях
и несанкционированных операциях в платежной системе

Наименование системы: _____
 Наименование оператора платежной системы: _____
 Отчетный период: _____

№ п/п	Дата и время регистрации / совершения / возникновения, риск- события	Дата выявления риск-события	Дата и время устранения риск- события	ГО / филиал / Название СП / №АТМ / Название точки обслуживания / ТСП	Бизнес-процесс, на котором произошел инцидент / вид деятельности	Тип событий	Краткое описание события	Причины возникновения риска	Принятые решения / предложения по предотвращению и минимизации риска	Контрольные меры / мероприятия	Статус исполнения контрольных мер	Метод управления операционным риском (обоснованное принятие, перенос, минимизация, отказ от вида деятельности и т.д.)	Уровень риска (влияние / потери)			Дополнительные комментарии / предложения	
													уровень влияния на деятельность	уровень влияния на репутацию	уровень влияния на финансы		фактические убытки

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-3-(ПС)

О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики по управлению рисками и надзору (оверсайту) за платежной системой

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в следующие нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Политики по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики» от 15 июля 2015 года № 38/4»;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Политики по управлению рисками в платежной системе Кыргызской Республики» от 15 июня 2016 года № 25/8».

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для

включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Операторам платежных систем, платежным организациям и коммерческим банкам привести свою деятельность в соответствие с требованиями настоящего постановления в срок до 1 декабря 2019 года.

5. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, операторов платежных систем и платежных организаций Кыргызской Республики.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платёжных систем.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

Приложение
К постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-3-(ПС)

**Изменения и дополнения в некоторые нормативные
правовые акты Национального банка Кыргызской
Республики по управлению рисками и надзору
(оверсайту) за платежной системой**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Политики по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики» от 15 июля 2015 года № 38/4» следующие изменения и дополнения:

в Политике по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики, утвержденной вышеуказанным постановлением:

1) главу 2 «Термины и определения» изложить в следующей редакции:

«Глава 2. Термины и определения

Для целей настоящей Политики используются термины и определения, установленные законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», «О платежной системе Кыргызской Республики» и Положением «О безналичных расчетах в Кыргызской Республике».

В настоящей Политике также используются следующие термины и определения:

Новые платежные системы – это системы, которые только создаются и/или начинают функционировать на территории Кыргызской Республики и еще не получили лицензию/не прошли регистрацию в Национальном банке.

Значимая платежная система – это система, которая способствует поддержанию доверия населения к национальной валюте, как средству наличного и безналичного платежа и расчета,

которая соответствует установленным Национальным банком критериям значимости платежных систем.

Другие платежные системы – платежные системы, не подпадающие под категорию системно-значимых, значимых или национальных платежных систем.

Платежная услуга – услуга по приему платежей, переводу денежных средств, проведению расчетов.

Платежная инфраструктура – это совокупность оборудования, технологий и процедур для осуществления доступа и операций с платежными инструментами, а также для обработки, клиринга и расчета по платежам, составляющих и обеспечивающих основу функционирования системы.

Провайдер критичных услуг – юридическое лицо, резидент или нерезидент Кыргызской Республики, предоставляющий услуги, связанные с информационно-телекоммуникационными технологиями, обменом сообщениями, сбои в работе которого могут негативно отразиться на бесперебойности функционирования системно-значимых и значимых платежных систем, повлечь за собой «эффект домино» для платежных систем и банков, функционирующих на территории Кыргызской Республики.

Системно-значимая платежная система – платежная система, в которой:

1) при сбоях в функционировании по операционным и техническим причинам возможно возникновение серьезных потрясений в банковской системе или в финансовой системе в целом;

2) неплатежеспособность одного из участников может привести к возникновению риска ликвидности у других участников и платежных систем, а также к системному риску в финансовой системе в целом («эффект домино»).

Система корреспондентских отношений – система, позволяющая осуществить трансграничные платежи и предоставлять иные услуги пользователям на основе договоров (агентских соглашений) о ведении корреспондентских счетов между финансово-кредитными организациями разных стран.

Эффективно функционирующая платежная система – система, правила и техническая инфраструктура которой способствуют

развитию деловой активности пользователей (юридических и физических лиц) и которая позволяет снижать размер издержек операторов и тем самым повышать уровень инвестиционной привлекательности оказания услуг по проведению платежей и расчетов пользователей.»;

2) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. Основной целью осуществления надзора (оверсайта) за платежной системой Кыргызской Республики является обеспечение стабильной работы финансовой системы страны и снижение вероятности системного риска («эффект домино») в платежной системе Кыргызской Республики, повышение эффективности и бесперебойности платежных систем, удобства и надежности платежных инструментов, защита интересов потребителей платежных услуг и поддержание доверия к национальной валюте как средству наличного и безналичного расчета.»;

3) в пункте 6:

- в абзаце первом слово «национальной» исключить;
- подпункт «б» изложить в следующей редакции:

«б) бесперебойность платежей и расчетов – гарантия проведения платежей от плательщика до получателя в сроки и на условиях, определенных законодательством, и возврата денежных средств в случае неисполнения расчета платежной системой в сумме, размер которой определен законодательством;»;

- подпункт «в» после слов «предоставление доступа» дополнить словом «пользователям»;

4) пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7. Для достижения цели надзора (оверсайта) за платежной системой Национальный банк выполняет следующие задачи:

а) устанавливает порядок и осуществляет мониторинг за функционированием платежной системы Кыргызской Республики, в том числе:

- получает информацию от операторов платежных систем, организаций, оказывающих услуги по проведению платежей и расчетов, банков, выпускающих электронные деньги, провайдеров критичных услуг и участников платежных систем;

– анализирует функционирование отдельных платежных систем в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка;

б) воздействует на операторов платежных систем, участников платежных систем, банков, выпускающих электронные деньги, в целях активизации их деятельности по совершенствованию платежной системы и предотвращения возникновения системного риска или недобросовестной деятельности, в том числе путем:

– разработки нормативных правовых актов, определяющих условия и порядок организации и функционирования платежных систем;

– возможности участия в принятии решений руководящим органом оператора платежной системы.

5) пункт 9 изложить в следующей редакции:

«9. Объектами надзора (оверсайта) за платежной системой Кыргызской Республики являются платежные системы, функционирующие на территории Кыргызской Республики.»;

6) пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10. Национальный банк определяет перечень системно-значимых, значимых, национальных платежных систем и провайдеров критичных услуг в Кыргызской Республике на основе мониторинга за платежной системой Кыргызской Республики. Перечень систем для публикации определяет Комитет по платежной системе Национального банка.»;

7) пункт 11 изложить в следующей редакции:

«11. Национальный банк осуществляет контроль за:

– использованием платежных инструментов;

– функционированием технической инфраструктуры платежной системы Кыргызской Республики (сервис-бюро СВИФТ и МКС).»;

8) пункт 12 изложить в следующей редакции:

«12. Национальный банк осуществляет надзор (оверсайт) за платежной системой Кыргызской Республики на непрерывной основе в форме циклически повторяющегося процесса по трем основным направлениям:

а) мониторинг функционирования платежной системы и платежной инфраструктуры Кыргызской Республики на основе сбора и анализа качественной и количественной информации о работе платежных систем;

б) оценка функционирования системно-значимых и значимых платежных систем на соответствие установленным стандартам, в том числе Принципам для инфраструктуры финансовых рынков (ПИФР) и анализу эффективности функционирования отдельных платежных систем. При появлении на рынке новых платежных систем/сервисов/услуг Национальный банк проводит их анализ на этапе создания в соответствии с требованиями, установленными нормативными правовыми актами;

в) принятие мер, направленных на совершенствование платежных систем.»;

9) в пункте 13:

– третий абзац изложить в следующей редакции:

«-система, в случае возникновения финансовых рисков и/или нефинансовых рисков, операционных или технических сбоев на отдельных участках прохождения платежей, способна вызвать и передать другим участникам финансовой системы системные нарушения («эффект домино»);»;

– в шестом абзаце слово «финансовых» заменить словом «платежных»;

10) пункт 14 изложить в следующей редакции:

«14. Платежная система признается значимой, если к ней применим как минимум один из следующих критериев:

– система обрабатывает не менее 35% количества и/или объема платежей в разрезе по типам платежных систем на протяжении первых пяти месяцев отчетного полугодия;

– к системе подключено не менее 50% коммерческих банков Кыргызской Республики и/или 3 банка, признанные в качестве системно-значимых в соответствии с критериями Национального банка (далее – значимые участники банковской системы);

– система имеет интеграцию с платежными системами, занимающими $\frac{1}{4}$ долю рынка в разрезе по типам платежных систем;

и/или оба из следующих критериев:

– степень охвата периферийной и агентской сети системы составляет не менее 35% всех периферийных устройств и агентов в Кыргызской Республике на протяжении первых пяти месяцев отчетного полугодия;

– система обрабатывает не менее 10% объема и/или количества от всех бюджетных платежей Кыргызской Республики на протяжении первых пяти месяцев отчетного полугодия;»;

11) пункт 15-1 изложить в следующей редакции:

«15-1. По статусу юридическое лицо признается провайдером критичных услуг, если к нему относятся как минимум три из следующих критериев:

– обрабатывает/маршрутизирует не менее 25% количества и/или объема платежей/переводов в разрезе по валютам на протяжении первых пяти месяцев отчетного полугодия;

– подключено более 25% всех периферийных устройств и/или агентов в Кыргызской Республике;

– обслуживает не менее 35% коммерческих банков Кыргызской Республики, через которые проходит не менее 25% количества и/или объема безналичных платежей в зависимости от типа платежных систем;

– взаимосвязанность с участниками банковской системы Кыргызской Республики – имеет интеграцию/обслуживает как минимум 2-х значимых участников банковской системы;

– взаимосвязанность с платежными системами Кыргызской Республики – имеет интеграцию с платежными системами, через которые проходит в совокупности не менее 25% количества и/или объема в зависимости от типа платежных систем;

– обрабатывает не менее 25% транзакций, проведенных с использованием банковских платежных карт, на протяжении первых пяти месяцев отчетного полугодия;

– обрабатывает не менее 25% количества транзакций, проведенных с использованием электронных денег и/или обслуживает не менее 25% количества держателей электронных кошельков, на протяжении первых пяти месяцев отчетного полугодия;

– система обрабатывает не менее 25% от общего количества переводов денежных средств на протяжении первых пяти месяцев отчетного полугодия.»;

12) в пункте 16:

– абзац первый изложить в следующей редакции:

«Мониторинг функционирования платежных систем предполагает проведение органом надзора (оверсайта) за платежными системами следующих мероприятий:»;

– подпункт «а» изложить в следующей редакции:

«а) сбор и анализ регулярной статистической отчетности, формируемой операторами или участниками платежных систем (в случае, если оператор не является резидентом Кыргызской Республики), банками, выпускающими электронные деньги, позволяющей получить данные по количественным характеристикам функционирования платежной системы Кыргызской Республики, в том числе:

- объем и количество ежедневных платежей в месяц;
- количество и объем платежей, приходящихся на пять наиболее крупных участников платежной системы (коэффициент концентрации);
- платежи в разрезе используемых видов валют, платежных инструментов, и типов платежных систем;
- платежи в разрезе по участникам/агентам;
- по инцидентам, нештатным ситуациям и несанкционированным операциям;
- объем и количество платежей в разрезе по назначению платежей;
- платежи, не принятые в обработку системой с указанием причин;
- другие данные;»;
- подпункт «в» изложить в следующей редакции:

«в) проведение встреч и обсуждений с руководящими сотрудниками оператора, участниками платежных систем, провайдерами критических услуг для обсуждения текущего состояния платежной системы.»;

– в подпунктах «д», «е», слова «обеспечение доступа» заменить словом «доступ»;

– подпункт «ж» изложить в следующей редакции:

«ж) доступ к результатам инспекторских проверок в части деятельности поднадзорных организаций как операторов и участников платежных систем, так и провайдеров критичных услуг, банков, выпускающих электронные деньги;»;

– подпункт «з» изложить в следующей редакции:

«з) доступ, установленный в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка, к заключениям внешних и внутренних аудиторов, проверяющих деятельность оператора/участника платежной системы, провайдеров критичных услуг, банков, выпускающих электронные деньги;»;

– в подпункте «к» слова «анализ источников» заменить словами «мониторинг информации»;

13) пятый абзац пункта 17 признать утратившим силу;

14) Политику дополнить пунктом 17-1 следующего содержания:

«17-1. Функционирование провайдеров критичных услуг оценивается в части соответствия стандартам, указанным в Приложении 3 к настоящей Политике. Оценка может проводиться провайдером критичных услуг с последующим направлением результатов в Национальный банк, либо проводиться Национальным банком самостоятельно в прямой связи с провайдером критичных услуг.»;

15) пятый абзац пункта 22 изложить в следующей редакции:

– «Участие в системах. В случае признания платежных систем системно-значимыми или национальными Национальный банк вправе принять решение об участии в управлении системой через владение акциями оператора системы на тех же условиях, что и другие собственники.»;

16) пункт 23 признать утратившим силу;

17) пункт 24 дополнить предложением следующего содержания:

«Оператор платежной системы после получения оценки должен разработать, согласовать с Национальным банком в установленном порядке и утвердить план по исполнению рекомендаций оценки,

а также представлять в Национальный банк отчет по исполнению данного плана, согласно установленной периодичности.»;

18) пункт 26 после слов «платежных систем» дополнить словами «банки, выпускающие электронные деньги,»;

19) в Приложении 3:

– в названии вопросника слова «провайдеров критических услуг» заменить словами «провайдеров критичных услуг»;

– в Рекомендации 1 второе предложение изложить в следующей редакции:

«Провайдеру критичных услуг (далее – провайдер услуг) рекомендуется выявлять и осуществлять управление существенными операционными и финансовыми рисками, присущими оказываемым им услугам, и обеспечивать эффективность процессов управления этими рисками.».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Политики по управлению рисками в платежной системе Кыргызской Республики» от 15 июня 2016 года № 25/8 следующие изменения и дополнение:

в Политике по управлению рисками в платежной системе Кыргызской Республики, утвержденной вышеуказанным постановлением:

1) пункт 2 признать утратившим силу;

2) пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Настоящая Политика направлена на организацию процесса управления рисками, возникающими в деятельности участников платежной системы Кыргызской Республики, для поддержания надежности и эффективности платежной системы Кыргызской Республики путем идентификации, оценки и анализа, мониторинга, предупреждения и снижения рисков.»;

3) пункт 4 изложить в следующей редакции:

«4. Настоящая Политика определяет основные цели, задачи и принципы управления рисками в платежной системе Кыргызской Республики, методы организации и способы снижения вероятности возникновения неблагоприятных последствий при нарушении бесперебойного функционирования платежной системы.»;

4) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. В целях реализации настоящей Политики участниками платежных систем, имеющими лицензию Национального банка, разрабатываются инструкции и процедуры по осуществлению мер, направленных на минимизацию рисков и принятие управленческих решений по регулированию платежных систем, функционирующих на территории Кыргызской Республики.»;

5) главу 2 «Термины и определения» изложить в следующей редакции:

«Глава 2. Термины и определения

Бесперебойное функционирование платежной системы – организация и обеспечение работы платежной системы по предупреждению нарушения требований законодательства, правил платежной системы, заключенных договоров и соглашений, использования информационно-коммуникационных технологий, технического обслуживания платежной системы при взаимодействии участников платежной системы, а также восстановлению надлежащего функционирования платежной системы в случае их нарушения.

Риски в платежной системе – вероятность наступления неблагоприятных событий, указанных в главе 4 настоящей Политики, а также других рисков, которые могут оказать негативное воздействие или ненадлежащее выполнение целей, задач и функций платежной системы Кыргызской Республики.

Компоненты платежной системы – платежные системы, предназначенные для проведения межбанковских платежей и расчетов (система крупных платежей, системы розничных платежей), и другие взаимосвязанные технологии платежных систем, посредством которых осуществляются платежи и расчеты в рамках правил платежной системы.

Система розничных платежей – система, предназначенная для обработки розничных и регулярных платежей участников платежных систем, по которым не требуется немедленное проведение окончательного расчета. Система розничных платежей подразделяется на межбанковские системы розничных платежей и другие системы розничных платежей.

FIFO (first in first out) – принцип очередности обработки платежей, при котором платежи обрабатываются последовательно, в порядке их поступления и в соответствии с установленными приоритетами.

Поставка против платежа (Delivery Versus Payment – DVP) – принцип расчета, который гарантирует, что окончательный перевод одного актива происходит сразу и только в том случае, если происходит окончательный перевод другого актива. Активы могут быть в виде валюты, ценных бумаг и других финансовых инструментов.

Платеж против платежа (Payment Versus Payment – PVP) – принцип расчета, который предусматривает, что окончательный перевод одной иностранной валюты произойдет только в том случае, если будет произведен окончательный перевод другой иностранной валюты или валют.

Прямая сквозная обработка платежей (Straight Through Processing – STP) – процесс непрерывной, полностью автоматизированной обработки данных и платежей. На всех этапах обработки данных исключено ручное вмешательство, что достигается применением стандартов обмена информацией между автоматизированными системами и их полным взаимодействием. Первичные данные платежа могут формироваться как автоматическими системами, так и ручным вводом, но их последующая передача и обработка происходит полностью автоматически, за исключением ошибочных/отвергнутых платежей, по которым для корректировки возможно ручное вмешательство.»;

б) пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7. Достижение целей управления рисками в платежной системе Кыргызской Республики предполагает выполнение следующих задач:

- прогнозирование наступления неблагоприятных событий, при реализации которых может быть нарушено бесперебойное функционирование платежной системы;
- содействие устойчивой работе платежной системы;
- предупреждение и предотвращение возникновения рисков;
- идентификация и выявление рисков и определение причин их возникновения;
- определение приоритетности рисков;

- сдерживание рисков;
- оценка уровня и степени влияния рисков;
- мониторинг и анализ рисков на постоянной основе;
- организация процесса своевременного устранения последствий возникновения рисков и создание механизмов восстановления работоспособности платежных систем в случае ее нарушения;
- определение способов достижения и поддержания приемлемого уровня рисков в платежной системе;
- обеспечение информационного взаимодействия участников платежной системы в целях реализации мероприятий, направленных на снижение выявленных рисков;
- выработка и осуществление мер, направленных на противодействие факторам рисков, и принятие управленческих решений по регулированию платежных систем;
- оперативное реагирование процесса управления рисками к изменяющимся условиям рынка услуг платежной инфраструктуры.»;

7) первое предложение пункта 8.1.1 изложить в следующей редакции:

- «Платежи и расчеты, которые проведены в системе крупных платежей Национального банка, являются для банка-плательщика безотзывными в момент дебетования счета банка-плательщика, и окончательными - в момент кредитования счета банка-получателя, открытых в Национальном банке.»;

8) пункт 8.1.2 изложить в следующей редакции:

«8.1.2. Платежи и расчеты, которые проведены через межбанковские системы розничных платежей, являются безотзывными для банка-плательщика в момент окончательного расчета чистых позиций в системе крупных платежей Национального банка.»;

9) первое предложение пункта 8.1.3 изложить в следующей редакции:

«Платеж становится безотзывным и окончательным для клиента-плательщика в момент получения платежного документа и уведомления от банка-плательщика о приеме поручения к исполнению и дебетования счета клиента-плательщика.»;

10) Политику дополнить пунктом 8.1.4 следующего содержания:

«8.1.4. Платежи и расчеты, которые проведены через другие системы розничных платежей, являются безотзывными для плательщика в момент получения уведомления от оператора платежной системы о приеме платежа к исполнению и/или выдачи чека (карт-чека, получения SMS-подтверждения), подтверждающего совершение платежа, и окончательными – в момент списания средств с банковского счета или электронного кошелька плательщика и одновременного зачисления на счет получателя. Данные положения должны быть включены в договор между оператором платежной системы/платежной организации и его клиентом, в публичной оферте. В системе розничных платежей должны быть обеспечены условия для гарантированного проведения окончательных расчетов.

Платеж становится безотзывным и окончательным для клиента-плательщика в момент ввода денежных средств посредством автоматизированного терминала самообслуживания, получения уведомления о приеме платежа к исполнению и выдачи чека.»;

11) пункт 8.2 изложить в следующей редакции:

«8.2. Исключение пересчета чистых позиций (раскрутка) в межбанковских системах розничных платежей. По всем чистым позициям, полученным в результате операционного/расчетного цикла в межбанковской системе розничных платежей, должны быть обеспечены условия для гарантированного проведения окончательных расчетов в системе крупных платежей. Национальный банк вправе устанавливать лимит на максимальный объем отдельных платежей в межбанковских системах розничных платежей.»;

12) пункт 8.3 изложить в следующей редакции:

«8.3. Требования и ответственность по участию в платежной системе разделяются для прямых и специальных участников платежных систем. Прямые участники платежных систем должны создать свою внутреннюю инфраструктуру для подключения к центру обработки платежей в головном учреждении своих филиалов, непрямых участников, суб-участников, специальных участников с тем, чтобы обеспечить прямую сквозную обработку платежей (STP) и своевременное проведение платежей своих клиентов в системе крупных платежей и межбанковских системах розничных платежей.»;

13) пункт 8.8 изложить в следующей редакции:

«8.8. Наличие инструментов по управлению ликвидностью в расчетах. С целью создания механизма управления ликвидностью в межбанковских платежных системах используется единый пул ликвидности, сосредоточенный на счетах в системе крупных платежей Национального банка, используемый для проведения гарантированного своевременного окончательного расчета межбанковских платежей, или страховой фонд. Операторами межбанковских систем розничных платежей должна проводиться оценка достаточности средств участников и реализованы механизмы для проведения окончательного расчета (страховой фонд, депозит и т.п.).

В других системах розничных платежей должны быть предусмотрены механизмы управления ликвидностью в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка Кыргызской Республики.»;

14) пункт 8.8.2 изложить в следующей редакции:

«8.8.2. Внутридневной кредит должен быть доступен для участников платежных систем, соответствующих требованиям Положения «О внутридневном кредите Национального банка Кыргызской Республики.»;

15) пункт 8.8.3 признать утратившим силу;

16) пункт 8.8.4 изложить в следующей редакции:

«8.8.4. Кредит «овернайт» должен быть доступен для участников платежных систем, соответствующих требованиям, предусмотренным Положением «О кредите «Овернайт» Национального банка Кыргызской Республики.»;

17) в пункте 9:

– в абзаце первом слово «бесперебойность» заменить словом «бесперебойного»;

– второй и третий абзац изложить в следующей редакции:

«Внутренние факторы риска влияют на эффективность функционирования платежной системы. К внутренним факторам риска относятся неадекватная система внутреннего контроля: недостатки внутренних документов, условий договоров и соглашений,

сбои в работе информационной системы, сбои в работе каналов связи и оборудования, несовершенство бизнес-процессов и систем информационной защиты и безопасности, недостаточная квалификация и ненадлежащие действия персонала участников платежной системы, отсутствие резервных схем и др.

Внешние факторы риска воздействуют на платежную систему из внешней по отношению к платежной системе среды и способны создать угрозу для бесперебойного и безопасного функционирования платежной системы. К внешним факторам риска относятся факторы естественных непреодолимых сил (землетрясения, наводнения, природные катаклизмы), техногенные факторы (пожары, затопления, взрывы, химические и радиационные заражения, энергетические и телекоммуникационные аварии и т.д.), социальные факторы (военные действия, массовые беспорядки, теракты и т.д.), криминальные факторы (хакерские атаки, мошеннические действия, или вмешательство посторонних лиц в отношении функционирования платежной системы и т.д.) и политические факторы (национализации и экспроприации, разрыв контрактов и договорных отношений, ограничение на конвертирование валюты, военные действия и гражданские беспорядки).»;

18) пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10. Предметом основного внимания в платежной системе являются риски, которые способны нарушить своевременность расчетов, и, соответственно, бесперебойность функционирования платежной системы.

Системный риск – риск наступления неблагоприятного события, при котором неспособность одного из участников платежной системы выполнить свои обязательства по платежам повлечет для других участников невыполнение своих обязательств при наступлении срока платежа. Такое невыполнение обязательств может поставить под угрозу стабильность всей платежной системы (эффект «домино»).

Риск ликвидности – риск, возникающий вследствие неспособности участника платежной системы в связи с недостатком или отсутствием денежных средств обеспечить исполнение своих обязательств в полном объеме в срок исполнения платежа. Наступление данного вида риска связано с несбалансированностью финансовых активов и финансовых обязательств участника платежной системы.

Кредитный риск – риск, возникающий вследствие неспособности участника платежной системы исполнить свои финансовые обязательства по оплате оказанных услуг платежной инфраструктуры перед другими участниками при наступлении срока платежа или в любое последующее время. Кредитный риск создает угрозу финансовой устойчивости участников платежной системы, что может повлиять на бесперебойность функционирования платежной системы.

Операционный риск – риск, возникающий вследствие нарушения функционирования аппаратно-программного комплекса и коммуникационных каналов связи, ненадлежащего действия персонала и должностных лиц участников платежной системы, а также воздействия внешних факторов, которые приводят к невозможности проведения платежей и расчетов, нарушению правил платежной системы, а также информационной безопасности, либо невозможности функционирования платежной системы в целом.

Юридический/правовой риск – риск, возникающий вследствие несоблюдения требований законодательства Кыргызской Республики, условий договоров и соглашений, внутренних документов участников платежных систем, определяющих нормы и правила функционирования платежных систем. К данному риску относятся несовершенства правовой системы, частота изменений в законодательстве, а также наличие правовой неопределенности в отношениях между участниками платежных систем, которые могут привести к судебным разбирательствам между участниками платежной системы.

Риск мошенничества возникает вследствие неправомерных действий работников и должностных лиц участника платежных систем, заключающихся в злоупотреблении служебным положением, несанкционированном использовании служебной информации, хищении денежных средств, преднамеренном сокрытии фактов совершения операций в рамках платежной системы, а также противоправных действий сторонних лиц по отношению к платежной системе, таких как хищение персональных данных, получение конфиденциальной информации, проникновение в базу данных с целью хищения денежных средств и т.д.

Риск хакерской атаки – риск, возникающий вследствие воздействия на информационные ресурсы и

информационно-телекоммуникационные средства платежной системы путем несанкционированного входа в информационные системы, внедрения специальных технических средств, заражения компьютерными вирусами и другими вредоносными программами с целью хищения денежных средств, получения персональной информации пользователей (пароли, ПИН-коды, номера банковских карт, аналог собственноручной подписи, персональные данные пользователей), уничтожения и нарушения целостности баз данных, блокирования и вывода из строя информационных компьютерных систем.

Риск потери репутации – риск, возникающий вследствие формирования в обществе негативного представления о стабильности платежной системы, отрицательной оценки качества предоставляемых услуг в платежной системе, в том числе вследствие распространения ложной информации, ведущей к утрате доверия к платежной системе или участникам платежной системы.»;

19) пункт 11 изложить в следующей редакции:

«11. Участники платежной системы, имеющие лицензию Национального банка, должны иметь внутренние нормативные правовые документы, регламентирующие процесс управления рисками, а также обеспечить их соблюдение.»;

20) в пункте 15 слова «уменьшить вероятность» заменить словом «снизить»;

21) главу 6 «Механизмы снижения рисков в платежной системе» изложить в следующей редакции:

«Глава 6. Механизмы снижения рисков в платежной системе

17. Для снижения рисков, связанных с проведением срочных и крупных платежей, межбанковская платежная система предусматривает следующие механизмы управления рисками:

– мониторинг в режиме реального времени достаточности средств участников для исполнения своих обязательств по проведению платежей;

– проведение расчетных операций в системе в пределах кредитового остатка на счете участника-плательщика, открытом в Национальном банке;

- обеспечение просмотра участниками остатков на своих счетах в Национальном банке в режиме реального времени;
- обеспечение возможности резервирования средств для обеспечения гарантированного проведения расчета из смежных систем;
- обработка платежей в соответствии с установленными приоритетами;
- управление участниками очередью своих платежей (изменение приоритетов платежей, отзыв платежей из очереди платежей и т.д.);
- обеспечение установления лимитов на чистую дебетовую позицию участников систем розничных платежей;
- наличие механизмов по увеличению участниками своей ликвидности в системе до объема, достаточного для исполнения своих обязательств.
- обеспечение двойного ввода ключевых полей при подготовке платежных документов в ручном режиме;
- дублирование аппаратного и программного обеспечения в основном узле;
- дублирование в резервном центре аппаратно-программного комплекса основного узла;
- наличие удаленного резервного центра;
- дублирование каналов связи для обеспечения непрерывной связи между основным узлом и автоматизированными рабочими местами участников;
- организация бесперебойного электроснабжения основного и резервного узлов;
- обеспечение средств авторизации и аутентификации участников и персонала системы, шифрование каналов передачи данных для защиты от несанкционированного доступа;
- применение электронной цифровой подписи для обеспечения достоверности и целостности передаваемой информации;
- обеспечение резервного копирования всех операций, проводимых в системе для хранения и восстановления данных в случае возникновения опасности потерь или их дублирования;

- ведение архивов всех отправленных и поступивших электронных сообщений для обеспечения сохранности электронных документов в системе;
- наличие квалифицированного персонала системы (основной и дублирующий состав) и обеспечение регулярного обучения;
- наличие системы безопасности (информационные, технические и физические);
- осуществление регулярного контроля соблюдения участниками правил функционирования системы.

17.1. В целях минимизации юридических/правовых рисков в системе принимаются меры по устранению правовой неопределенности в отношениях с участниками платежных систем, осуществляется контроль за соблюдением участниками платежных систем законодательства Кыргызской Республики, условий договоров и соглашений, внутренних документов, а также норм и правил работы системы.

17.2. Участники системы самостоятельно обеспечивают необходимую ликвидность на своих счетах, открытых в Национальном банке, с использованием инструментов управления ликвидностью (анализ структуры и качества активов и пассивов, расчет денежных потоков и т.д.).

17.3. Участники системы предусматривают в своих внутренних нормативных документах методы управления рисками при работе в системе.

17.4. Оператор системы обеспечивает проведение мониторинга и оценку по каждому виду рисков в системе на постоянной основе.

18. Для снижения рисков, связанных с проведением платежей в межбанковских системах розничных платежей, платежная система предусматривает следующие механизмы управления рисками:

18.1. В целях снижения финансовых рисков в системе устанавливаются лимиты на максимальную сумму одного платежа и установления резерва на чистые дебетовые позиции участников.

18.2. В целях предотвращения кризисных ситуаций участники платежных систем должны обеспечить необходимую ликвидность на своих счетах в Национальном банке на момент завершения

окончательного расчета с использованием инструментов управления ликвидностью, в том числе используя инструменты управления ликвидностью в расчетах. Для этого может также использоваться пул ликвидности или страховой фонд, созданный в Национальном банке, размер которого должен покрывать сумму наибольшего среднестатистического внутрисуточного дебетового сальдо по корреспондентским счетам в Национальном банке на момент окончательного расчета по чистым позициям, установленный регламентом Национального банка.

18.3. Оператор системы должен регулярно проводить периодическую оценку платежеспособности участников платежной системы, а также исключать участников платежной системы в соответствии с требованиями нормативных правовых актов Национального банка.

18.4. В целях снижения рисков, указанных в главе 4 настоящей Политики, а также других рисков, связанных с обеспечением бесперебойного функционирования системы, работа основного центра обработки платежей должна дублироваться в резервном центре.

18.5. Для обеспечения непрерывной связи между центром обработки платежей и участниками платежных систем должно быть предусмотрено соединение через выделенные каналы связи и соответствующие им резервные каналы.

18.6. Для защиты от несанкционированного доступа применяется шифрование каналов передачи данных, авторизация и аутентификация участников и персонала системы. Достоверность и целостность передаваемой информации обеспечивается применением электронной цифровой подписи.

18.7. Для хранения и восстановления данных в системе в случаях опасности потерь или их дублирования используется резервное копирование и архивирование всех отправленных в систему и полученных из системы сообщений участников.

19. Для снижения рисков, связанных с проведением платежей в других системах розничных платежей, платежная система предусматривает следующие механизмы управления рисками:

19.1. В целях снижения финансовых рисков в системе устанавливаются лимиты на максимальную сумму одного платежа и страховые депозиты.

19.2. В целях снижения рисков, указанных в главе 4 настоящей Политики, а также других рисков, связанных с нештатными и чрезвычайными ситуациями, для обеспечения бесперебойного функционирования системы требования устанавливаются в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

19.3. В целях минимизации юридических/правовых рисков принимаются меры по устранению правовой неопределенности в отношениях с участниками платежных систем, осуществляется контроль за соблюдением участниками платежных систем законодательства Кыргызской Республики, условий договоров и соглашений, внутренних документов, а также норм и правил работы системы.

19.4. Оператор системы предусматривает в своих внутренних нормативных документах методы управления рисками при работе в системе.

19.5. Оператор системы обеспечивает проведение мониторинга и оценку по каждому виду рисков в системе на постоянной основе.

20. Для снижения рисков в платежной системе при операционных ошибках и сбоях платежная система предусматривает следующие механизмы управления рисками:

20.1. В целях предотвращения проведения несанкционированных операций в платежной системе должен применяться механизм проверки личности и правомочности лиц, проводящих, обрабатывающих и получающих платежи, обеспечиваться конфиденциальность информации, а также ограничиваться доступ к центрам обработки платежей и каналам связи, используемым для передачи информации по платежам. При этом особое внимание должно уделяться физической безопасности помещений и оборудования, а также защите данных как во время их хранения, так и в процессе передачи. В других случаях используются иные модели управления рисками согласно законодательству Кыргызской Республики.

20.2. Автоматизированные системы должны обеспечивать контроль ввода данных, позволяющих минимизировать риски ввода ошибочных данных. Все оборудование и программное обеспечение автоматизированных систем должно пройти тестирование, опытную эксплуатацию и иметь документацию в соответствии с установленными стандартами.

20.3. В целях снижения рисков, указанных в главе 4 настоящей Политики, а также других рисков должны использоваться инструменты, правила и порядок резервного копирования, которые в любой момент позволяют восстановить работоспособность системы. Резервные механизмы должны быть изучены операционным персоналом и не нарушать работоспособность платежной системы.

20.4. При обнаружении рисков, указанных в главе 4 настоящей Политики, а также других рисков, которые могут повлиять на других участников платежной системы, а также вызвать «эффект домино», участник платежных систем должен уведомить Национальный банк и других участников платежных систем в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.»;

22) главу 7 «Заключительные положения» изложить в следующей редакции:

«Глава 7. Заключительные положения»

21. Участники платежных систем самостоятельно осуществляют управление рисками, присущими осуществляемому ими виду деятельности в платежной системе Кыргызской Республики, и несут ответственность за последствия возникновения рисков.

22. Национальный банк осуществляет надзор (оверсайт) за платежной системой Кыргызской Республики, направленный на защиту платежной системы от возможного «эффекта домино», а также на обеспечение эффективности и бесперебойности платежных систем и повышения надежности платежных инструментов.

23. Настоящая Политика подлежит пересмотру по мере изменения законодательства Кыргызской Республики и появления новых эффективных методов управления рисками в платежных системах в соответствии с международной банковской практикой.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-4-(НПА)

О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности операторов платежных систем и платежных организаций» от 30 ноября 2016 года № 47/10»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности операторов платежных систем и платежных организаций» от 30 ноября 2016 года № 47/10» (прилагается).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения операторов платежных систем и платежных организаций Кыргызской Республики.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя председателя Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платежных систем.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 2 сентября 2019 года
№ 2019-П-14/46-4-(НПА)

**Изменения и дополнения
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции
«О проведении инспекторских проверок деятельности
операторов платежных систем и платежных
организаций» от 30 ноября 2016 года № 47/10»**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности операторов платежных систем и платежных организаций» от 30 ноября 2016 года № 47/10» следующие изменения и дополнения:

в Инструкции «О проведении инспекторских проверок деятельности операторов платежных систем и платежных организаций», утвержденной вышеуказанным постановлением:

- в пункте 3 слово «данных» заменить словом «установленных»;
- пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5. В ходе инспекторской проверки Национальный банк имеет право запрашивать и получать любую информацию, касающуюся деятельности поднадзорных организаций, их отчетности, агентов, субагентов, дочерних организаций, а также требовать разъяснения по полученной информации и при необходимости получать копии подтверждающих документов, заверенные печатью поднадзорной организации.

По дочерним организациям поднадзорная организация предоставляет следующие документы и сведения:

- учредительные документы;
- финансовую отчетность;
- сведения о руководителе.

Запрашиваемая информация должна быть предоставлена в соответствии со сроками, указанными в запросе Национального банка.»;

- пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. Взаимодействие и обмен информацией Национального банка с поднадзорными организациями при рассмотрении отчета по итогам проверки осуществляются в виде официальных переговоров, встреч и путем предоставления других письменных документов.»;

- абзацы шестой и седьмой пункта 7 изложить в следующей редакции:

- «- выработка рекомендаций по устранению выявленных нарушений и рекомендаций для исправления недостатков, улучшения состояния поднадзорной организации и снижения его рисков, а при необходимости выработка предупредительных мер и/или мер воздействия;

- оценка выполнения поднадзорной организацией рекомендаций и предписаний, направленных по итогам предыдущей инспекторской проверки по устранению выявленных недостатков.»;

- Главу 3 дополнить пунктом 8-1 следующего содержания:

«8-1. План инспекторских проверок поднадзорных организаций составляется на каждый год и утверждается заместителем Председателя/ членом Правления Национального банка, курирующим структурное подразделение, осуществляющее функции регулирования, надзора и контроля за операторами платежных систем и платежными организациями, или лицом, его замещающим.

Планирование инспекторских проверок осуществляется с учетом следующих основных критериев (но не ограничивается ими):

- значимости платежной системы, которая определяется в соответствии с Политикой по надзору (оверсайту) за платежной системой Кыргызской Республики и утверждается Комитетом по платежной системе Национального банка Кыргызской Республики;

- размера уставного капитала;
- осуществления приема бюджетных платежей;
- предыдущих проведенных инспекторских проверок;
- исполнения предписаний и других мер воздействия и т.д.

В план инспекторских проверок при необходимости могут вноситься изменения.»;

– в пункте 10 после слов «поднадзорной организации» исключить слова «(например, процессинг, прием платежей в пользу третьих лиц, электронные деньги, и т.д.)»;

– пункт 14 дополнить абзацами восьмым, девятым и десятым следующего содержания:

– «имеются сведения/ информация/ обращения граждан о разногласиях (конфликтах) между учредителями/ участниками/ акционерами, должностными лицами оператора платежной системы/ платежной организации (связанные с поднадзорной организацией), которые могут привести к нарушению бесперебойности функционирования платежной системы, и/ или которые могут привести к невыполнению обязательств перед пользователями;

– имеются сведения/ информация/ события, которые могут привести к нарушению бесперебойности функционирования платежной системы, и/ или которые могут привести к невыполнению обязательств перед пользователями;

– имеется информация от правоохранительных органов о незаконной деятельности поднадзорной организации.»;

– пункт 21 изложить в следующей редакции:

«21. В случае если инспекторская проверка является плановой, то руководитель проверки высылает в поднадзорную организацию письмо-уведомление с приложением перечня необходимых документов (Приложение 2), не позднее, чем за 10 (десять) рабочих дней до начала проверки, а направление на проверку предъясняется по прибытию.»;

– пункт 25 изложить в следующей редакции;

«25. В первый день проверки поднадзорная организация обязана предоставить все документы, указанные в письме-уведомлении, направленном в соответствии с пунктом 21 настоящей Инструкции. Отсутствие документов оформляется отдельным актом и подписывается руководителем группы по проверке и уполномоченным представителем поднадзорной организации.

В первый день проверки поднадзорная организация обязана предоставить отдельное помещение с оборудованными рабочими местами. Помещение не должно содержать аудио/ видео устройств, ведущих аудио/ видеозапись. В случае если в помещении, предоставленном поднадзорной организацией группе по проверки, имеются аудио/ видеозаписывающие устройства, то поднадзорная организация предоставляет обязательство, что в период проверки в данном помещении не будет осуществляться аудио/ видеозапись.»;

– в пункте 26 слова «за один рабочий день до» заменить словами «в день»;

– пункт 27 изложить в следующей редакции:

«27. В ходе инспекторской проверки поднадзорная организация предоставляет оригиналы документов. В исключительных случаях, когда по объективным причинам невозможно предоставить оригиналы, поднадзорная организация предоставляет копии документов, заверенные подписью должностного лица и оттиском печати поднадзорной организации, с указанием причин не предоставления документов в письменном виде.

По запросу группы проверяющих поднадзорная организация предоставляет электронные версии запрашиваемых документов (при их наличии).»;

– в пункте 29:

абзац шестой изложить в следующей редакции:

– «по запросу получить права доступа к автоматизированным/ информационным системам поднадзорной организации с возможностью получения информации обо всех проводимых операциях (чтение, формирование и печать отчетов);

абзац седьмой признать утратившим силу;

абзац восьмой изложить в следующей редакции:

– «запрашивать и получать у поднадзорных организаций и участников платежной системы любые документы и информацию по вопросам, касающимся функционирования платежной системы.

В ходе проведения проверки формирование и запуск отчетов в автоматизированных системах поднадзорной организации

осуществляется по согласованию с уполномоченным лицом поднадзорной организации.»;

– Главу 4 дополнить пунктом 29-1 следующего содержания:

«29-1. В случае введения специального режима уполномоченные представители Национального банка выполняют действия, установленные решением Комитета по платежной системе Национального банка Кыргызской Республики о введении специального режима и Положением «О мерах воздействия, применяемых к операторам платежных систем и платежным организациям».».

– пункт 31 изложить в следующей редакции:

«31. При осуществлении проверки уполномоченные представители Национального банка могут проводить обсуждения по возникающим в ходе проверки вопросам с непосредственными сотрудниками поднадзорной организации, которые подготовили и предоставили запрошенную информацию, по согласованию с руководством или уполномоченным лицом поднадзорной организации.»;

– пункт 32 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«В случае необходимости зафиксировать какой-либо факт и/или событие во время проведения проверки поднадзорной организации (отсутствие руководства, должностных лиц, снятия остатков кассы и т.д.) уполномоченными представителями Национального банка составляется акт о подтверждении установленных фактов и/ или событий инспекторской проверки в двух экземплярах: по одному для Национального банка и поднадзорной организации в соответствии с Приложением 3-1 к настоящей Инструкции.»;

– пункт 33 изложить в следующей редакции:

«33. Акт о противодействии проведению инспекторской проверки/ о подтверждении установленных фактов и/или событий инспекторской проверки подписывается уполномоченными представителями Национального банка, а также уполномоченным представителем/ должностными лицами/ сотрудниками поднадзорной организации.

В случае отказа от подписания акта со стороны поднадзорной организации либо отсутствия уполномоченного представителя/ должностных лиц/ сотрудников поднадзорной организации в акте делается отметка об отказе/ отсутствии должностных лиц, которая

удостоверяется подписью уполномоченных представителей Национального банка (руководителя и членов группы по проверке).»;

– в пункте 35 после слов «В последнюю неделю» дополнить словом «инспекторской»;

– пункт 36 изложить в следующей редакции:

«36. В ходе предварительной встречи поднадзорная организация вправе предоставить свои комментарии и разъяснения по вопросам, озвученным членами группы по проверке по проверенным участкам деятельности поднадзорной организации, а также при наличии вопросов регулирования деятельности поднадзорных организаций получить разъяснения, выяснить и уточнить имеющиеся проблемы, задать вопросы членам группы по проверке.

В случае отказа поднадзорной организации подписать протокол по результатам предварительной встречи поднадзорная организация в течение 3 (трех) рабочих дней направляет в Национальный банк письмо с обоснованием причин отказа в подписании протокола.»;

– пункт 41 изложить в следующей редакции:

«41. В течение 5 (пяти) рабочих дней после заключительной встречи составляется и подписывается протокол, в котором фиксируются все обсужденные вопросы.

Протокол заключительной встречи подписывается руководителем группы по проверке и уполномоченным представителем поднадзорной организации, а в случае его отсутствия – лицом, исполняющим его обязанности.

В случае отказа поднадзорной организации подписать протокол по результатам заключительной встречи поднадзорная организация в течение 3 (трех) рабочих дней направляет в Национальный банк письмо с обоснованием причин отказа в подписании протокола.»;

– третий абзац пункта 52 изложить в следующей редакции:

– «необходимость подписания листа ознакомления с отчетом в соответствии с Приложением 4 к настоящей Инструкции после ознакомления с отчетом об инспекторской проверке. При этом несогласие с выводами и заключениями, содержащимися в отчете, не является основанием для отказа в подписании листа ознакомления с отчетом.»;

- пункт 53 изложить в следующей редакции:

«53. Члены исполнительного органа управления/ Совет директоров (при наличии)/ акционеры (учредители)/ участники поднадзорной организации должны ознакомиться с отчетом об инспекторской проверке и подписать лист ознакомления. После ознакомления с отчетом подписанный лист ознакомления возвращается в Национальный банк в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента получения сопроводительного письма от Национального банка.

В случае если лица, обязанные подписать лист ознакомления, являются нерезидентами, то срок предоставления листа ознакомления в Национальный банк может быть продлен до 30 (тридцати) календарных дней.»;

- в пункте 54 слова «страницу с подписями» заменить на слова «лист ознакомления с отчетом»;

- Инструкцию дополнить Приложением 3-1 следующего содержания:

«Приложение 3-1

АКТ

о подтверждении установленных фактов и/
или событий инспекторской проверки

(наименование оператора платежной системы или платежной организации)

(местонахождение, адрес, телефон)

_____ «__» _____ 20__ г.

(место и дата составления)

Нами, работниками Национального банка Кыргызской Республики

и

*(ФИО уполномоченных представителей Национального
банка Кыргызской Республики)*

*(ФИО уполномоченных представителей / должностных
лиц/ сотрудников поднадзорной организации)*

составлен настоящий Акт о том, что _____

(излагается установленный факт и /или событие)

Акт составлен: _____

<i>(ФИО уполномоченного представителя Национального банка)</i>	<i>(должность)</i>	<i>(подпись)</i>
--	--------------------	------------------

Ознакомлен: _____

<i>(ФИО работника поднадзорной организации)</i>	<i>(должность)</i>	<i>(подпись)</i>
---	--------------------	------------------

Получен второй
экземпляр акта: _____

<i>(ФИО работника поднадзорной организации)».</i>	<i>(должность)</i>	<i>(подпись)</i>
---	--------------------	------------------

– в Приложении 4 слова «Подписи исполнительного органа управления» заменить словами «лист ознакомления с отчетом».